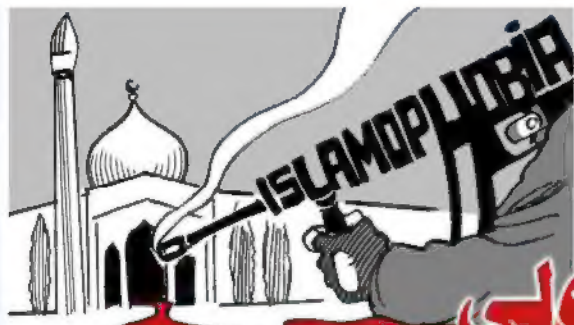

بادار خرنګه خپل غلام ورته !!

محرک

شپاړسم کال، درېمه، پرلپسې ۱۱مه کڼه،
حوت ۱۳۹۷ل، رجب المرجب ۱۴۴۰هـ ق، مارچ ۲۰۱۹م

دوی ولې

مسیحي تروریستان نه ګڼل کېږي؟؟

هو! طالبان به
د فاتحینو په شکل راځي!

طالبه مبارك شه، تا وګتله!

- ❖ اشرف غني ولې زموږ د تاريخ سپکاوی کوي؟
- ❖ ... چا بازار موندلی نه دی!
- ❖ د پاکستان او هند ترمنځ د ترېګنۍ او دښمنۍ تاريخي شاليد
- ❖ جنايت پيشه ګان حتما به کيفر اعمال می رسند
- ❖ پول ماليه برکريدت کارتهای شما به کدام سوراخ ميرود؟

د دوحې له غونډې نه، د طالبانو پټې ګټې...

علمي، فرهنگي، ټولنيزه اسلامي خپرونه

لړليک

مخ	عنوان	نمېره
۱	سرمقاله.....	۱
۲	هو طالبان به د فاتحنو په شکل راځي!!.....	۲
۳	د اسلامي امارت سياسي مرستيال محترم ملا پراډر اخندا.....	۳
۵	اشرف غني ولې زموږ د تاريخ سپکاوی کوي؟.....	۴
۷	د دوحې له غونډې نه، د طالبانو پټې گټې.....	۵
۹	طالبه يو گزار بل غواړي!.....	۶
۱۰	د ملا محمد عمر د ژوند وروستی ورځې!!.....	۷
۱۱	ملا عمر په ما له زړه گران و.....	۸
۱۲	د پاکستان او هند ترمنځ د تربگنۍ او دښمنۍ تاريخي شاليد.....	۹
۱۸	زموږ لومړنۍ اړتيا څه ده؟.....	۱۰
۲۱	جنایت پيشه گان حتما به کيفر اعمال می رسند.....	۱۱
۲۲	معيارونه ولې بدليږي، دوی مسيحي تروريستان نه گنل کېږي.....	۱۲
۲۶	طالبه مبارک شه، تا وگټله!.....	۱۳
۲۷	استشهاد د ميني راز.....	۱۴
۲۸	.... چا بازار موندلی نه دی!.....	۱۵
۳۰	د شهيد الحاج مولوي عبدالمنان رحيمي ژوند ته کتنه.....	۱۶
۳۴	گلکڅونه.....	۱۷
۳۶	د وایسرای اصل کیمسه څه ده؟.....	۱۸
۳۷	په کانگرس کې د افغان له جنگ سره مخالفت زیات شوی.....	۱۹
۳۸	عمر سياسي یک حاکم مزدور چطور به پایان می رسد؟.....	۲۰
۴۰	سیاسنگ کې ستر بشري تاوړين او دترۍ دروونکی چوپټيا.....	۲۱
۴۵	آيا د هند او پاکستان اختلافات دکشمير په سر دي؟.....	۲۲
۴۷	په عمر رضي الله عنه د چينې اثر.....	۲۳
۴۸	پر خان اعتماد او باور به مو بريا ته رسوي.....	۲۴
۴۹	راځن چې عبادت وپېژنو!.....	۲۵
۵۱	شيخ الحديث مولانا سراج الدين تاركي رحمه الله.....	۲۶
۵۶	د کابل چارواکي هم خان سپکوي هم ولس.....	۲۷
۵۷	که د چغو او لاپو پر سر جاييزې ټاکل کيدای نو!!.....	۲۸
۵۸	أه! شيخ الحديث مولانا محمد يوسف صديقي هم د علم.....	۲۹
۶۳	د وينا کولو لپاره ۷ مهمې نکتي!.....	۳۰
۶۵	د علماو کرامو د پام وړ.....	۳۱
۶۹	اي افسانه!.....	۳۲
۷۱	پول ماليه پر کريدت کارت های شما به کدام سوراخ می رود؟.....	۳۳

سراک

شپاړسم کال، درېمه، پرلپسې ۱۱۰مه گڼه،
حوت ۱۳۹۷ل، رجب المرجب ۱۴۴۰هـ ق، مارچ ۲۰۱۹م

امتیاز:

د امتیاز خاوند: د افغانستان اسلامي امارت
د فرهنگي چارو کمیسیون

مسؤل مدیر: عبید تنویر

لیکوال بلاوی: ډاکټر صابر، حمید، جمیل مېرني
او افضل محمد تراب

گډون:

افغانستان: ۳۵۰ افغانی
پاکستان: ۵۰۰ ګلدارې
امریکا: ۷۰ ډالره
اروپا: ۷۰ یورو
یوه گڼه: ۳۰ افغانی
۶۰ ګلدارې

یادونه:

حتمي نه ده چې په څرک کې خپرې شوې مقالې
دادارې دپاليسي ترجماني وکړي هره ليکنه دليکوال
خپل نظر دی.

تخنیکي چارې: تخنیکي څانګه

پټې:

sarak_111@yahoo.com

بادار څرنگه خپل غلام ورته !!

په دې کې هېڅ شک نشته چې د اسلامي امارت او امريکا ترمنځ د خبرو او مذاکراتو وروستی پړاؤ چې د قطر هېواد په دوحه ښار کې سر ته ورسيد او خبره يې د حتمي توافقاتو د لاسليکولو په پوله ودروله؛ د سولې اړوند دغو پرمختياوو او جريانونو د کابل د مزدور رژيم د جعلی مفکرينو، بې سېواده چارواکو او اجرتي خياطانو په ککړيو کې سرې لمبې بلې کړې او حواس يې له لاسه ورکړي دي. په دغو اوږدو مذاکراتو کې په دوه و مهمو ټکو چې يو يې له افغانستان څخه د ټولو امريکايي عسکرو وتل، او بله د افغانستان له خاورې نړۍ او امريکا ته د خطر او ضرر نه پېښېدل وو؛ چې پايله کې يې دواړه لوري تقريباً توافق ته رسيدلي او مسوده يې هم چمتو شوې ده.

د کابل رژيم مکرجن چارواکو ټولې نړۍ ته چيغې او نارې ووهلې، د سيمې او ګاونډيو هيوادونو دروازې يې په مکرر ډول وتکولې، ترڅو له طالبانو سره د سولې په خبرو کې هغوي ته هم د ګډون کولو اجازه او زمينه برابره شي؛ مګر د اسلامي امارت د برحقې او منطقي تګلارې او کاميابې ديپلوماسۍ له کبله د غلامۍ طوق په غاړه کې اچونکو غلامانو او د افغان ولس د غليمانو دغه ټولې هلې ځلې او حربي نامراده او هيچا ورته ددوه توتۀ ارزښت هم ورنکړ.

کله چې د کابل رژيم ډالر خواره ګوډاګيان په دې پوه شول چې د سولې اړوند د روانو مذاکراتو مخته د خنډ اچولو نورې ټولې لارې چارې ورباندې بندې او هېڅ بې ترلاسه نشو کړای نو (ع او غ) د ملي امنيت سلاکار حمدالله محب امريکا ته ولېږه؛ ترڅو د سولې په روانو خبرو مخې ته خنډ جوړ کړي او د امريکايي سياستوالو شکوک او بې باوري راوپاروي.

حمدالله محب چې د چوکۍ او قدرت په خاطر يې خپل حواس او عقل له لاسه ورکړی وو او د خپل رژيم راتلونکي يې پرته د امريکايي هندارې په بل هېڅ څه کې نه ښکارېد؛ نو مخامخ يې د امريکا د مذاکراتي پلاوي په مشرۍ (ځلمي خليلزاد) توندې نيوکې شروع کړې او پخپلو نيوکو کې يې دا څرګندونه وکړه چې خليلزاد د سولې د پروسې له لارې ځان قدرت ته رسول غواړي.

امريکايان چې نور له خپلو دغو تالې څټو څخه د استغراق تر حده راغلي؛ د حمدالله محب په دغو څرګندونو ښه پلمه په لاس ورغله او په ټولو ديپلوماتيکو نورمونو ورته شوه او د کابل د شريدلي رژيم د ملي امنيت سلاکار يې په امريکا کې د بهرنيو چارو وزارت ته احضار، د هغه ټولې خبرې يې ور رد کړې او دا خبره يې ورته واوروله چې ته د امريکا غلام او مزدور يې! ته په کوم جرئت ځانته دا حق ورکوې؛ چې مونږ يعنې خپل بادار ته لار راوښايې او نيوکې راباندې وکړې !!؟

امريکايانو د محب په دغه سپکاوي اکتفا ونکړه او ورته يې وويل؛ چې ډير ژر له امريکا څخه ووځه او چې بيا هيڅکله هم امريکا ته را ونه ګوري.

ع او غ ددې پرځای چې امريکا ته د خپل ليرل شوي سلاکار په رټل شوي او سپک شوي حالت امريکا ته شکايت وکړي او يا په کابل کې د امريکا سفير ته خپل احتجاج ليک وسپاري؛ برعکس يې په خپل سلاکار خوله پرانيستله چې خبرې يې غير مسؤلانه وې او ممکن له همدې امله له دندې هم ليرې کړل شي.

حقيقت دا دی؛ چې د الله تعالی له غلامۍ (بندګۍ) پرته د نورو خلکو په غلامۍ کې انسان په دنيا او آخرت له همداسې ذلالت، رسوايۍ او شرمندګۍ سره مخ کېږي.

هو! طالبان به د فاتحينو په شکل راځي!!

تگلاره ، مبارزه او لرلید له څومره تاریخي او افغاني عظمت څخه ډک او له دیني فهم څخه سرچینه اخلي.

اتلس کاله اسلامي امارت په یواځې خان د امریکا او ۴۹ اشغالګرو هیوادونو سره مقابله وکړه ، د هغوي د ډول ډول پراخې او بې رحمې ستراتیژۍ یې شنډې او دفن کړې ، مغرور جنګي ماشین یې ورته ناکاره او خجل کړ ، د یوې احصائېې له مخې یونیم تریلیون ډالر یې د طالب د کمزوري کولو او تسلیمولو په نیت ولګول ، خو الله الحمد طالب یې یو لویشت هم په پوځي میدان کې وروسته او پر شا نکرای شو.

د تاریخ په اوږدو کې نه ده ثابته شوې چې مغروره امریکا دې له کوم هیواد او جهت سره دومره اوږده مذاکرات ترسره کړي وي چې صراحتاً پکې د امریکا افتضاح او تزلزل ښکاري.

خو دا چې نن امریکا له طالب سره د خبرو اترو مهز ته ناسته ده او په هغه طرحه او نقش باندې مذاکرات پر مخ ځي ؛ کوم چې د افغان میرني او مجاهد ولس ارزښتونه او مصالح یې ایجاب کوي ؛ له شک پرته د هغه ریښتیني او سربښندونکي مقاومت پایله او ثمره ده چې اسلامي امارت په تش لاس پیل او په بېسارو قربانیو او فداکاریو یې اوسنی فاتحانه مرحلې ته ورساوه.

نو اوس د ښاغلي ذبیح الله مجاهد صاحب د مرکې هغې کرښې ته په ډیر افتخار او ویاړ ورګرځو او بدرګه کوو یې چې " هوکې! طالب حق لري ، د فاتحینو په توګه راشي " ځکه چې اتلس کاله یې د امریکا او ورسره د ۴۹ اتحادیې اشغالګرو هیوادونو ټولو ستمونو ، جفاوو او تجاوزاتو ته په میرانه ځواب ووايه او د هیواد له لوېشت لوېشت حريم او حرمت څخه یې دفاع اوساته وکړه. (له الاماره ویب پاڼې څخه په مننه)

تېره ورځ له شمشاد تلویزون سره د اسلامي امارت د ویاند ښاغلي ذبیح الله مجاهد صاحب مرکه ډېره عمده ، هر اړخیزه او مبهمو پوښتنو او ګونګوسو ته ځوابونکې وه.

مجاهد صاحب د مرکې په اوږدو کې یولړ مهمو او حساسو پوښتنو ته ځوابونه وویل ؛ چې څو کرښې یې په لاندې ټکو کې ستاسي مخته ایښودل غواړو.

۱) (امریکایانو ته اجازه نه ورکوو ؛ چې پر داخلي چارو زموږ سره بحث وکړي ، مونږ اوس یوازې له هغوي سره د امریکایي ځواکونو پر وتلو باندې خبرې کوو.

۲) (د افغانانو سره شخړې باید د خبرو له لارې حل شي ، او د کابل اداره د امریکایانو د ګټو لپاره جوړه شوې، هغه زموږ مقابل جهت نه دی.

۳) (د اشغال حامیان د افغانانو سره په جګړه کې ښکېل دي او افغانانو وژلي دي ، چې هر څومره وژل شوي ، شمار یې مهم نه دی -

۴) (د اسلامي ارزښتونو په چوکاټ کې دننه مطبوعاتې ازادۍ ، مدني بنسټونه او سیاسي جوړښتونه وغیره به پخپل حال پاتې وي ؛ خو که د افغانستان او دیني ارزښتونو مخالف وي ، هغه به له منځه وړل کېږي.

۵) (طالبان ددې مستحق دي چې د فاتحینو په توګه به راځي ځکه چې تېر ۱۸ کاله یې د هیواد د ازادۍ څخه دفاع کړې ده.

لنډه دا چې له شمشاد تلویزون سره د ښاغلي ذبیح الله مجاهد صاحب مرکه که په دقیقه او منصفانه زاویې او د خپلواک ضمیر له عینکو ورته وکتل شي ؛ نو دا حقیقت به اړومرو مخې ته راشي چې د افغانستان اسلامي امارت اساس ،

مجاهدينو ته مې پيغام دا دی چې الله تعالى په سياسي او نظامي ډگر کې کاميابي درکړه؛ نو چې غرور او تکبر ونه کړئ، عاجزي وکړئ! د الله تعالى شکر اداء کړئ او د قدرت د هوس پرځای د اسلام او اولس د خدمت فکر خپل کړئ

ترتيب: م. جميل باور

محترم ملا عبدالغني برادر _ د اسلامي امارت سياسي مرستيال

سره په داسې نقشه خيره وکړو چې خپل موقف، اصول او خپل قانون مو په لاس کې نيولی وي. او د خپل اسلامي شرعي نظام لوري ته په هر وخت کې ژمن يو.

پوښتنه: له دې مذاکراتو څومره تمه لرئ؟

خواب: ان شاء الله تمه خو ډېره لرو؛ ځکه چې دا خل داسې خبرې وشوې، چې ان شاء الله راتلونکو خبرو ته زمينه او د حل لاره برابره شوې ده. تمه مو دا ده چې اسلامي نظام حاکم شي، استقلال ترلاسه کړو، خارجي قوتونه ووځي او هيوادوال مو د وروڼو غوندې ژوند وکړي.

پوښتنه: محترم ملا برادر اخندا! دا چې اوس اسلامي امارت په يو ښه برلاسي دريځ کې دی، تاسې د افغانستان هغو خلکو ته چې له امارت څخه د باندې دي، څه پيغام لرئ؟

خواب: پيغام مو دا دی چې که ښه تفاهم راسره وکړي او بيا غدر او دښمني راسره ونه کړي؛ نو موږ به يې داسې بولو لکه خپل وروڼه، که دوی هم موږ خپل وروڼه وبولي. زه اميد لرم چې ان شاء الله ټول مشکلات به حل شي؛ نو د ټولو هيوادوالو څخه مو هيله دا ده چې مطمئن واوسي او کومه اندېښنه دې نه کوي. ان شاء الله د اسلامي امارت مشران به ټولو باندې رحم وکړي. مشرانو کې د تبعيض فکر نشته. افغانستان زموږ او تاسې اسلامي هيواد دی، بايد په خپل ملک کې ټول افغانان په شريکه سره کينو، يو بل ته احترام ولرو او په يو بل رحم وکړو.

د قطر هيواد کې د امريکايي پلاوي او اسلامي امارت د مرکچيانو تر منځ د پنځم پړاو له اوولس ورځنيو خبرو وروسته د اسلامي امارت د سياسي مرستيال ملا عبدالغني برادر سره د الاماره سټوډيو لخوا د ترسره شوې مرکې ليکلې بڼه:

پوښتنه: محترم ملا برادر اخندا، د اسلامي امارت سياسي مرستيال! تاسو په جريان کې ياست او خپله حاضر ياست، چې د تېرو اوولسو ورځو راهيسې د قطر مرکز دوحه کې د مخالف لوري سره مذاکرات روان وو او د مارچ په دولسمه پای ته ورسېدل، په دې اړه که خپل معلومات راسره شريک کړئ؟

خواب: بسم الله الرحمن الرحيم. الحمد لله وكفى والصلاة والسلام على رسوله المجتبي وبعد:

مذاکرات ښه و، تر ډېره حده پرمختگ وشو، اميد شته چې لا ښه پرمختگ ته لاره هواره کړي او الله تعالى په افغانستان کې امن او اسلامي نظام راولي. او زموږ ملگري هم الحمد لله تر خپل هغه موقف نه دي، چې څنگه زموږ په زړونو او فکر کې و. الله تعالى دې په اينده کې هم دا توان او طاقت راکړي چې له هر دښمن

پوښتنه: محترم حاجي ملا صاحب! تاسې د خپل نوي ټاکل شوي مذاکراتي ټيم څخه څومره ډاډه ياست؟

ځواب: اول له امير المؤمنين اخندزاده صاحب څخه ډېر خوشاله او شکر گزار یم چې د دې ټيم په ټاکلو کې يې ما او رهبري شورا ته ډېره ښه رهنمايي کړې ده. الحمدلله د ټيم ټول غړي علماء، تجربه لرونکي او با استعداد خلک دي، په هر ډگر کې ازمويل شوي دي. موږ، مشرتابه او ملت په دې ټيم باور لرو. او کيدای شي چې الله جل جلاله د دوی په توسط يوه د حل داسې لاره راوباسي، چې د اسلام او مسلمانانو په خير وي.

پوښتنه: له ځينو خلکو سره انديښنه ده چې که اسلامي امارت قدرت ته ورسېږي؛ نو ځينې سياسي شخصيتونه به له هيواده ووځي او يابه مخالف شي؟

ځواب: زه باور لرم چې داسې به ونه شي؛ ځکه چې اوس موږ او دوی تجربه ترلاسه کړې ده او موږ تر بل هر چا ددې وطن د سپين ږيرو، مشرانو، علمي او جهادي شخصيتونو په قدر ښه پوهېږو؛ نو هغه مشران دې بالکل مطمئن او په خپل هيواد کې دې واوسېږي. ان شاءالله زموږ له خوا به هغوی ته پوره احترام وي، داسې درناوی، لکه څنگه يې چې د اسلامي امارت مشران خپل مينځو کې يو بل ته لري.

پوښتنه: محترم حاجي ملاصاحب! تاسې د سيمې، گاونډيو او نړيوالو هيوادونو ته څه پيغام لرئ؟

ځواب: گاونډيو، د سيمې او نړيوالو هيوادو ته اطمینان ورکړو چې راتلونکی نظام به د هېچا په ضرر نه وي، موږ نه د چا تر اثر لاندې يو، چې نورو ته د اندېښنې لامل شي او نه چا ته د ضرر اراده لرو، بلکې د ښو روابطو غوښتونکي او خوښوونکي يو.

پوښتنه: تاسې راتلونکي کې نړيوالو سره څنگه روابط غواړئ؟

ځواب: اينده کې که چا ښه روابط راسره غوښتل، موږ يو په دوه ورنژدې کېږو، گام يو په دوه وراخلو. دا اميد لرو چې گاونډيان ښه روابط راسره ولري، هغسې چې د ملکونو تر منځ وي. دا خو تر لمر سپينه خبره ده چې موږ تر اوسه کوم گاونډي ته تاوان نه دی

رسولی؛ نو د اينده لپاره هم دا غواړو چې هېڅ هيواد دې زموږ څخه په دې اړه انديښنه نه لري.

پوښتنه: محترم ملابرادر اخندا! په دې مذاکراتو کې چې ناست يې، څه داسې پرېکړې او مادې خو به منځ ته نه وي راغلې او يا خو به تاسې توافق نه وي ورباندې کړی، چې له خپلو پخوانيو اصولو تېر شوي ياست او يا مو د خپلو تېرو مشرانو تگلاره شاته پرېښي وي؟

ځواب: نه! الحمدلله چې د اخومره ورځې مجلسونه شوي، داسې ټکی او نظر مې نه تر ستر گو کېږي، چې په هغه کې دې موږ يو داسې ټکی استعمال کړی وي چې هغه دې زموږ له اصولو او قانون څخه خلاف وي؛ ځکه چې موږ داسې خبره کړې چې موږ خپله خاوره د هېچا پر خلاف نه استعمالوو، او نه بل چا ته دا اجازه ورکړو چې زموږ خاوره د نورو هيوادونو په خلاف استعمال کړي. پخوا هم زموږ همدا دريځ و، اوس هم دی او په راتلونکي کې به هم وي.

پوښتنه: حاجي ملاصاحب! په پای کې مجاهدينو ته کوم پيغام لرئ؟

ځواب: مجاهدينو ته مې پيغام دا دی چې الله تعالی په سياسي او نظامي ډگر کې کاميابي درکړه؛ نو چې غرور او تکبر ونه کړئ، عاجزي وکړئ؛ د الله تعالی شکر اداء کړئ او د قدرت د هوس پرځای د اسلام او اولس د خدمت فکر خپل کړئ؛ د اولس مشرانو ته د پلرونو، همزولو ته د وروڼو او کشرانو ته د او لادونو په نظر وگورئ، دوی ته مو دا توصيه ده او دا مو ترې غوښتنه ده، چې تکبر، غرور او لويي ورڅخه ونشي. او له عوامو سره داسې برخورد وکړي، څنگه يې چې پلار له زوی سره کوي او پر سر د رحم او مهرباني لاس ورتېر کړي.

محترم حاجي ملا صاحب ډېره مننه چې موږ ته مو وخت راکړ.

مننه، خير يوسي.

اشرف غني ولې

زموږ د تاريخ سپکاوی کوي؟

قاري حبيب

هغه به يوازې د کفر لپاره خدمت کوي او د اسلام، اسلامي مقدساتو، مساجدو، مدرسو او ديني شخصيتونو په وړاندې يوازې د کرکجن چلند او عمل تمه ترې کيدلای شي. له دين او اسلام سره د اشرف غني دښمني خو تر لمر لا روښانه ده، اما نوموړی او د هغه پيروان هميشه د افغانيت دعوي کوي، ځانونه ملي گرا او وطن پرست افغانان بولي او په همدې شعارونو په افغان وطن کې ځان ته د پل ايښودلو ځای پيدا کوي.

خو په دې وروستيو کې چې کونړ ولايت ته د سفر په مهال اشرف غني دافغانستان د وياړمن تاريخ په باره کې سپکه ژبه وکاروله او حتی د افغانستان د مؤسس او ستر مجاهد او عالم پادشاه احمد شاه بابا سپکاوی يې وکړ، هغه يې ظالم وباله چې د ظلم په لاره يې واک تر لاسه کړی و. نو په دې سره ثابته شوه چې اشرف غني لکه څنگه چې د افغانانو له دين او ديني ارزښتونو سره دښمني لري، همداراز د دې اولس ملي او تاريخي وياړونه هم په رسميت نه پيژني بلکې د سپکاوي وړ يې بولي.

زموږ په باور اشرف غني ځکه د افغانستان د مؤسس احمد شاه بابا سپکاوی کوي، چې احمد شاه ابدالي په خپل وخت کې يو لوی مسلمان، مجاهد، عالم او پرهيزگار پاچا وه، احمد شاه بابا له کفر او بي دينۍ څخه کرکه درلوده. خپل د دربار او پاچاهۍ کارونه يې د ديني علماء کرامو په مشوره پر مخ وړل. هم يې په خپله واکمني کې اسلامي عدالت پلی کړی

د گډوله حکومت مشر اشرف غني چې په دې وروستيو کې داخلي رقيبانو، پوځي فشارونو او په خاص ډول په قطر کې روانې د سولې او مذاکراتو پروسې يو مخ ترې لار ورکه کړې او تر ليونتوبه رسيدونکی دی، نو يې داسې کړنو او خبرو ته لاس اچولی چې يوازې د نوموړي اسلام دښمنه او افغان دښمنه ماهيت ترې معلومېږي او له يادو علياء ارزښتونو د غچ اخيستلو هڅه کوي.

که له يوې خوا اشرف غني په ديني او مذهبي شعائرو پسې را اخيستې، درگړه مدرسې وړانوي، مسجدونه نړوي، ملا امامان په شهادت رسوي او د شپنيو عملياتو، چاپو او بمبارونو په توسط د مذهبي ځايونو سپکاوی کوي. بل اړخ ته يې په دې وروستيو کې د افغان ولس د ملي ارزښتونو په وړاندې هم سپکه ژبه کارولې او د ملي وياړونو د توهين هڅه يې کړې.

له دين او اسلام سره د اشرف غني د دښمنۍ علت خو له ورايه معلوم دی، هغه افغان الاصله امريکايي چې يوازې تولد يې په افغانستان کې شوی، نور يې د ماشومتوب، ځوانۍ او پاخه عمر ټول کلونه په امريکا کې تېر کړي، د امريکا په آب و هوا پاييدلی او د هغه هيواد له خوراکونو تغذيه شوی، فکر يې په امريکايي ښوونځي او پوهنتون کې روزل شوی. امريکايي استادانو يې شخصيت ديزاين کړی، ښځه يې نصرانی او اولادونه يې سره امريکايان دي چې نه افغانستان پيژني او نه هم ځان د افغانستان بولي. نو دغسې څوک چې د کفارو په لاس تربيه شوی او پالل شوی وي، ضروري ده چې

و او هم يې په هر ځای کې د مظلومو مسلمانانو غږ اوریده او د خپل توان په اندازه يې ورسره همکاري کوله .

په دې لړ کې یو تر ټولو ښکاره دلیل دا دی چې کله په هند کې د اورنگزیب عالمگیر له وفات وروسته د مغلو اسلامي واکمني کمزورې شوه، نو په هند کې د مرهټیانو هندو قوم راپورته شو، د هند ډیر برخې يې ونیولې او په دهلي کې يې د مسلمانانو واکمني د سقوط له کواښ سره مخامخ کړه. په همدې وخت کې په هند کې لوی مسلمان عالم، مصلح او داعي شاولی الله صاحب احمد شاه بابا ته خط ولیږه او له هغه يې غوښتنه وکړه چې هند ته راشي او د هندوستان د مسلمانانو مرسته وکړي.

احمد شاه بابا چې کله په هند کې د مسلمانانو له کمزوري حالت څخه خبر شو، نو د ديني او جهادي جذبې په اساس له خپلو لښکرو سره د هند په خوا لاړ، د پاني پت په میدان کې د مرهټیانو له ډیر ستر لښکر سره مخامخ شو. په میړانه يې غزا وکړه، د مرهټیانو لښکر يې مات کړ او د هند مسلمانان يې د هندوانو له شر او ظلم څخه په امن کړل.

د اشرف غني په شان له مادیت څخه متأثر خلک هند ته د احمد شاه بابا تگ داسې تعبیروي لکه خدای مکره هغه چې د ولجو، پیسو او سرو سپینو د تر لاسه کولو لپاره په هندوستان برید کړی وي. خو حقیقت دا دی چې احمد شاه بابا یو مؤمن او مجاهد پاچا و، هغه په اسلامي اخوت باور درلود او هند ته تلل يې یوازې د ديني انگیزې له مخې و چې غوښتل يې د مرهټیانو له خطر سره مخ د هند د مسلمانانو مدد وکړي او د مسلمانانو واکمني له سقوط څخه وژغوري.

احمد شاه بابا، زوی يې تیمور شاه او لمسی يې زمان شاه هغه خلک و چې نه یوازې افغانستان بلکې د هند خاوره يې هم د انگریزي، فرانسوي او نورو غربي استعمارګرو له ښکیلاکه ساتلې وه. چې وروسته د اشرف غني په شان یو د کفارو ګوډاګی او د تاریخ پیغور شاه شجاع پیدا شو او د مسلمانانو خاوره يې د کفارو په واک کې ورکړه.

احمد شاه بابا په خپل دور کې د هغه عثماني خلافت سره پخه ملګرتیا او تاوده اړیکې درلودل چې د اشرف غني د ولینعمتانو غریبانو په وړاندې د سد سکندر په شان ولاړ و او څو پېړۍ يې نه یوازې اسلامي نړۍ د غرب له هر ډول اذیت څخه ساتلې وه، بلکې په اروپا يې هم سیوری پروت و او د روم امپراطورۍ د پلازمینې قسطنطنیې د فتح ویاړ له ځان سره درلود.

نو د اسلام او مسلمانانو لپاره د احمد شاه بابا د دومره کارنامو سره سره خو به د غرب لخوا روزل شوی اشرف غني خود دې د اسلام دغه عادل پاچا ته په قهر وي او بیلابیل توروڼه به پسې غوټه کوي.

خو اشرف غني باید په یاد ولري چې تاریخ بې رحمه قاضي دی، قی الحال کې هر څو رسنۍ او د ارګ معاشخواره مبلغین ستا په لاس کې دي او ستا اېلتو ته چکچکې وهي. خو تاریخ ستا نوم ضرور د شاشجاع، یعقوب خان او کارمل په کټه ګورۍ کې لیکي. موږ ته معلومه ده چې تا خپل ژوند او هستي ټول د امریکا خدمت ته وقف کړي. امریکایانو ته د افغانستان د اشغال تړون ستا لخوا ورکړل شو او په امریکایي ټوپکو او چورلکو زموږ مظلوم اولس هره شپه ستا لخوا قتلېږي .

ان شاء الله هغه ورځ لږې نه ده چې د دغو مظالمو، سپکاویو او خرمنستيو د ذرې ذرې حساب درسره وشي او د شاشجاع په شان د تاریخ عبرت وگرځي.

د دوحې له غونډې نه،

د طالبانو پټې گټې...!!

لیکنه: نعمت میوند

څکه چې په اصولو کې پر هغو لاینحله ټکو باندي نا لاسلیک شوی توافق شوی، چې له امله یې د همدې طویل بحران بنیاد ایښودل شوی .

هغه دا چې پر افغانستان د امریکا له لوري یرغل له دې امله وشو چې د امریکا امنیت د امریکا په گومان له افغانستانه وگواښل شو، چې ظاهراً د جگړې یو بنسټیز عامل ورته ویل کیږي، د دغه عامل د له منځه وړلو لپاره طالب لوري لکه څنگه چې همیشه په خپلو خبرپاڼو کې ویلي؛ په دغه ۱۶ ورځني مجلس کې یې امریکایی لوري ته د بیا خطر نه پېښیدلو ډاډ ورکړی او دا یې هم ورته واضح کړې چې هغه خطر که د امارت کسان پېښوي او که یې القاعده یا بله کومه ډله، ځکه امارت چې د ځان لپاره څه مناسب نه بولي نو بل ته هم اجازه نه ورکوي، دویم د جگړې اساسي عامل اشغال دی چې د هغه د ختمولو ډاډ امریکایی لوري طالب ته ورکړی. دا چې میکانیزم به یې څه وي؛ د دوی په خبره په راتلونکو پړاوونو کې به څیړل کیږي .

د سرچینو خبره

د دوی دواړو (مجاهد او خلیلزاد) په تأیید له نورو باخبره طالب سرچینو نه ترلاسه شوي مالومات هم ښیي چې بنسټیز توافقات په دې توگه شوي دي :

« دا پړاو خبري په ښه ډول پای ته ورسیدي، که څه هم ستریاوي یې ډېري درلودې، خو په ډیر څه سره پوه شوو، یو د بل لومړیتوبونه مو ښه درک کړل، د یوې مسودې په

پرون سشنبه، ۱۲ مارچ د طالبانو او امریکایی پلاوي ترمنځ د څه باندي نیمي میاشتې مذاکراتي غونډه پرته له دې چې طرفین پر یوې څرگندي هوکړې لاسلیک وکړي؛ پای ته ورسیده، هغه څه چې ډېری خلک یې په تمه وو .

حقیقت دا دی څومره چې د افغانستان اوسنی اتلس کلنه اشغالي جگړه پېچلې شوې؛ همدارنگه یې حل هم همدومره پېچلی شوی دی. نه باید چې د دومره طویلې جگړې د عاجلانه حل لاري د موندلو هیلې ولرو .

یو ټکی چې ډېر هیله ښوونکی دی، هغه دا چې دواړه لوري په شعوري توگه ځان دې ته اړ گڼي چې باید دا لانجه هرو مرو ژر تر ژره په یو سوله ایز شکل سره حل وفصل کړي. دواړه لوري پر دې متفق دي چې د سولې ضد کړیو د مصالحو او اضرارو په نظر کې نیولو پرته؛ د خپلو دوه اړخیزو گټو او زمیني حقایقو په رڼا کې د دې خونړۍ لانجې غوڅول د دوی یوه حیاتي اړتیا او دا یې په خیر ده .

دا ټکی دومره امید بخښونکی دی چې که هرڅومره دا لانجه پېچلي ده، خو حل لارې ته هرو مرو امیدواري شته. چې بالاخره به د دغه ډول مذاکراتي غونډو په پایله کې یو داسي حل راوځي چې د افغانستان او امریکا د ولسونو خیر پکې نغښتی وي.

رسمي څرگندونې

د ذبیح الله مجاهد او زلي خلیلزاد له رسمي ټویټونو نه داسي ښکاري چې خبري خورا پېچلې خو پرمختلونکي دي، دا

يوې سرچينې دا هم ويلي چي حتی په دې هم خبرې وشوې چي که بهرني وگړي افغانستان ته راځي نو څنگه به ويزه ورکول کيږي او څنگه به قانوني استوگنه کوي ظاهره خبره ده چي ويزه ورکول د حکومت کار ده خو غوښتنه او طرز يې له طالب سره حل کيږي چي طبعاً به داسي خبري د کابل حکومت وارخطا کوي.

- *۳ بل دا چې د نړيوالو توجه يې لا ډيره جلب کړه، له حصار نه ووتل د ميديا منفی تعامل يې مات کړ، آواز يې اوچت شو او هغه انگيرنه يې ناسمه ثابته کړه، چي که طالبان سياسي ډگر ته راووتل نو د سياسي استعداد د کمښت له امله به مات او يا بدنام شي .

- *۴ د کابل هغه حکومت چې د نړيوالو خصوصاً د امريکا په اتلس کلن محنت او پريمانه ځاني او مالي مصارفو منځ ته راغلی؛ له سخت سياسي تجريد سره يې مخ کړ، په کورنۍ او بهرنۍ کچه يې له اعتباره وغورځاوه او حتی چارواکو ته يې داسي رواني تکليف ورپيښ کړ چي خپل ډير ملگري يې د ژبي په زهرو خفه کړل ځکه چي ژبي نشي کابو کولای .

د يوې سرچينې خاطره

د مذاکراتو په جريان کې غير رسمي گډون کوونکي، خو موثقي سرچينې راته وويل چي د مذاکراتو پرميز به طالب مرکچيانو امريکايي لوري ته داسي سرخلاصي ځوابونه ويل، چې د ده په خبره سړي به داسي گمان کاوه چې د کلي په پټيو يا د ژمي په پيټاوې کې دوه کليوال يو بل ته سپيني خبري کوي، د سرچينې په وينا د طالبانو دې ډول تعامل ته درېيمگري عرب ډېر حيران پاتي کيدل ځکه چې امريکايانو ته خو تر اوسه چا داسي مخامخ څه نه و ويلي .

وروستۍ خبره

که څه هم له رواني مذاکراتي پروسې سره د ډېرو خوريدلو افغانانو هيلي تړلي دي، دوی اميدوار دي چې په نتيجه کې به يې يوه تلپاتي سوله رامنځ ته او د جنگ جگړو کميله به ټوله شي، له همدې امله ډېري کونډي او يتيمان لاس

ترتيب کار وشو په ځينو برخو کې يې سره نږدې شوو او په ځينو کې لا فاصله شته، سرچينه زياتوې چي د ترهگرۍ د سد باب په برخه کې موږ تر دې ځايه ورغلي يو چي نه موږ خپله تاسو ته د ضرر هوډ لرو او نه هم بل چاته اجازه ورکوو چي زموږ خاوره ستاسي پرضد وکاروي، او د بهرنيانو د وتلو پرخبره امريکايي لوري راسره حتمي هوکړه کړي، خو پروخت او زمان مو يې ترمنځ اختلافي فاصله شته، موږ د ليرو مياشتو خبره کوو، خو دوی د ډيرو مياشتو مطالبه کوي. د بين الافغاني ديالوگ خبره هم منل شوې او هم مو تر وار له مخه په مسکو کې د هغې نمونه ورته ښودلې، په راتلونکي کې هم په همدې توگه پر بين الافغاني خبرو اراده شته.» دا هغه وروستي ټکي وو چي له دخيلو سرچينو نه ترلاسه شوي او په لږ تفصيل سره د جانبينو د رسمي ادرسونو د ويناوو تايد کوي .

د طالبانو ضمني گټي

- *۱ طالبانو پرته له دې چې له امريکا سره د ځواکونو پر وتلو آني او وختي فيصلې وکړي؛ ضمناً يې له امريکايي لوري سره، د طويل المدت سياسي اړيکو په رابطه هم ځيني عميق نظريات سره تبادله کړل چې په اوږده راتلونکي کې هم د يوې له ضرري سياسته ځانونه وژغورلای شي. تردې چې ويل کيږي پرځينو مادو يې د توافق سر هم سره ښورولی دی .

- *۲ طالبانو وکولای شول چې هم امريکايي لوري ته خپل ځان ور وپيژني او هم د دوی خبره له نژدې واوري، همدارنگه د امريکايي جهت له ذهنه د ځان په اړه هغه تصوير تر يوه حده ليری کړی چي دا شل کاله ميديا او يا هم د کابل ادارې د دوی په ذهن کې جوړ کړی و. همدا وجه ده چې امريکايي لوري له طالبانو سره د يوې ډلې نه، بلکه د افغانستان د اصلي نماينده په توگه خبرو ته را وړاندي کيږي، قدم په قدم هغوی پخپل مذاکراتي پلاوي کې د وظيفوي اهميت له مخي د زياتد نوبت راوړي .

طالبه!

يو گوزار بل غواړي

رشيد حبيب زى

تير و ورځو کې د شوارب په امريکايي بيس د طالبانو يو اقلوال بريد د لسگونه امريکايي عسکرو په وژلو او بې شميره مالي زيانونو سره په داسې وخت پای ته ورسيد چې د قطر پلازمينه دوحه کې د افغان کشالي د سياسي حل په موخه يوه مهمه ناسته دوام لري چې د ځينو گډونوالو له قوله ممکن فيصلو ته سره هم ورسېږي زما په اند که دا ډول اقلوال بريدونه دوام ومومي گټې به يې ډيرې وي ځکه

د جرگو او مرکو په وخت هر لوري کوشش کوي چې په مقابل اړخ د بيلا بيلو لار فشار راوړي تر څو وکولای شي په ښه توگه د هغوی غوښتنو ته غاړه کېږدي په همدې موخه امريکايانو د مذهبي فشارونه هڅه وگره چې په انډونيزيا او سعودي کې يې د تش په نوم او ناخبره عالمانو ناستې دايرې کړلې چې غوښتل يې د شريعت له نظره روان سپېڅلی جهاد تر پوښتنو لاندې راولي چې تر ناکاميدو وروسته يو خوا ته خليلزاد د عربي او گاونډي هيوادونو پر مټ پر طالبانو د سياسي فشار او په داخل د افغانستان کې د بې گناه وگړو په شهادت او د کليو او تاريخي مسجدونو او مدرسو په بمباريو سره د نظامي فشار هڅې گرندې کړي دي خو دا چې طالبان وار له مخه داسې حالاتو ته متوجه دي او دا ۱۷ کاله هيڅ ډول فشارونو د خپل دريځه په شان نه کرل نو امکان نه لري چې نن به يې عاجلانه پريکړو ته اړ باسي خو اما د طالبانو له لوري د دا ډول بريدونو دوام به هم په داخل او هم خارج کې خورا اغېزناکې پايلې ولري.

د خارجي پايلو په توگه بايد او وایم چې امريکايان په يو ډول اضطراري حالت کې قرار لري ځکه د ترمپ د ځينو ديوانه ډوله پريکړو وروسته د امريکا څارگرۍ ادارې سي ای اے سره ويره پيدا شوه چې هسې نه ترمپ د افغانستان قضيه هم د يوه توپدټ له لارې حل کړي او د ټولو عسکرو د ويستلو اعلان وکړي د همداسې حالت د مخنيوي لپاره يې د خليلزاد په گومارنې سره ترمپ ته اطمینان ورکړ چې امريکا لره د افغانستان د تاريخي ماتې څخه د ژغورلو لپاره يو ډول سياسي پوزه جوړه کړي چې ممکن خليلزاد به تر گومارنې وروسته حد اقل يوه شپه هم د اطمینان احساس نه وي کړی د امريکا څخه رهي د اوږو وړي په څير هر خواته لاس او وهي اخر کې د طالبانو ښپو ته تر ناستې وروسته سي ای اے ته خپل راپور وړاندې کړي نو په دغسې حساسو شرايطو کې د لسگونه امريکايانو وژنه هغوی ته خورا درنه تمامېږي او هغوی دی ته مجبوروي چې څومره زر کيدای شي له صحنې ښېږي او پاسو نو زما په فکر ښه به دا وي چې طالبان په سياسي ميدان کې يو څه نور هم تم شي او د شوارب په څير اقلوالو بريدونو ته دوام وکړي تر څو وکولای شي په ښه توگه خپل مرام ته ورسېږي

تر کومه چې د داسې بريدونو داخلي گټه ده هغه د افغانانو پاريدليو اسلامي احساساتو ته سکون وربښل دي ځکه امريکايانو د جوماتونو او مدرسو په بمبار سره د نظامي طالبانو او با احساسه افغانانو احساسات راوپارول نو په دغسې اقلوالو بريدونو سره به د افغانانو اسلامي او جهادي تنده هم په ښه توگه خړوبه شي

د ملا محمد عمر مجاهد د ژوند وروستی ورځې

د امریکا معتبر اخبار وال سټريټ ژورنال د مارچ پر ۱۰ لیکي د طالبانو مشر ملا محمد عمر اخوند د ژوند تر آخره پوري د افغانستان په جنوب کې یوې امریکایي نظامي اډې ته څېرمه په خفا کې ژوند کاوه، او د متحده ایالاتو استخباراتو او نورو جاسوسي ادارو د ملا عمر د ځای ځایګي په اړه غلط معلومات درلودل.

وال سټريټ ژورنال وايي د (سي ای ټی) او نورو استخباراتي سازمانونو اجماع پر دې وه چې ملا عمر په پاکستان کې پټ دی. وال سټريټ ژورنال دا نوی رپوټ لیدلی دی، او دا رپوټ د ملا محمد عمر اخوند وروستی ورځې په جزئیاتو بیانوي. رپوټ وايي چې ملا عمر د خپل باډي ګارډ، جبار عمري، سره یو ځای ژوند کاوه. د ډېرو کمو خلکو سره یې ملاقات کاوه، او کله ناکله یې د تحریک شورا ته پیغامونه استول.

دا رپوټ به څو ورځې وروسته په واشنګټن او نیویارک کې خپور سي. پدې رپوټ کې د هغو خلکو سره مرکې سوي دي چې د ملا عمر سره یې نژدې اړیکې لرلې. ملا عبدالغني برادر د ملا عمر نژدې ملګری او یار وو. دا رپوټ وايي متحده ایالاتو د خپل دوښمن په اړه پر غلطو معلوماتو باندې تکیه کوله، او د طالبانو د نهضت په باب یې معلومات ډېر ناقص دي.

د امریکا مرکزي استخبارات (سیا) له تبصرې کولو څخه ډډه وکړه.

په افغانستان کې د امریکایي قواوو پخوانی قومندان جنرال ډیویډ پتریس وايي دا ناممکنه ده چې ملا عمر دې په افغانستان کې پاته سوی وي، ځکه په هغه صورت کې به امریکا هغه په ډیره اساني خپل هدف ګرځولی وای. هغه علاوه کوي، «موږ په افغانستان هر ځای ته لاسرسی لاره. دا به یوه حیرانونکې خبره وي چې ملا عمر دونه ریسک منلی وای چې یوه شپه موږ نابیره دروازه ور ټکولې وای».

اخبار لیکي امریکا په کلونو ادعا کوله چې د طالبانو مشران په پاکستان کې دي، او پاکستان یې ساتي. خو پاکستان دا ادعاوي ردولې.

ملا محمد عمر په ما له زړه گران دی

ډاکټر عبيد

همدا د بغاوت او مینې اوچ دی چې دا اوولس کاله مې پرالا په نړه د دې عظیم انسان د عظمت کیسې لیکلې. مخامخ مجلسونو کې مې سپک ویونکي په ډېر جرت سپک کړي. دا هر څه مې تر ننه په داسې وخت کې کړي چې هلته یې یوم اخیستل کفر وو.

دا خاص په دې خاطر چې عمر رښتینې مسلمان او اصیل افغان وو.

ډېرو په پاکستان تپه، خو زما په دې سر خلاص وو چې دا سړی د ازادۍ او افغانولۍ سمبول وو. عمر د احمد شاه بابا او میرویس خان نیکه د اپول سړی وو.

په دې خبرو او حقایقو هغه نشي پوهېدای چې پردو او وطن دوښمنو لخوا برین واک شوی نن ورځ یې د دوښمن رسنۍ (وال ستړیت ژورنال) په یوه تحقیقاتي لیکنه کې اعتراف کوي چې سي ای ای د ټولو ادعاوو خلاف ملا عمر له افغانستان نه خپل د پاندي نه و وتی.

ملا عمر په وروستیو کې د امریکا ضد جگړې ټول جليکي صلاحیتونه خپل مرستیال ملا عبیدالله ته سپارلي وو. تاسې خبر یاست چې ملا عبید د پاکستان په زندان کې د شکنجې له امله ساه ورکړه مور لپاره هر هغه څوک اتل دی چې په سختو شرایطو کې یې سر په وطن، دیني ارزښتونو او افغانواله کېښود.

دا رپوټ وايي د ۲۰۰۱ په پای کې ملا محمد اخوند د طالبانو ورځنۍ چاري ملا عبیدالله اخوند ته ورسپارلې، او خپله د زابل ولایت ته ولاړ. هغه څو کاله په کلات کې ژوند وکړ، او د عبدالصمد استاذ په کور کې مخفي وو.

یو ځل د امریکا خاص قواوو پر همدې کور باندي چا په ووهله، خو هغه مخفي کوټه یې پیدا نه کړه چې ملا محمد عمر په کېنې مخفي وو.

اخبار لیکي چې د امریکا د دفاع وزارت پدې برخه کې له تبصرې کولو څخه ډډه وکړه.

د افغان د جنگ مشهور تحلیلگر ښاغلی برهان عثمان وايي ملا عمر د پاکستان په اړه سخت شکمن او هیڅ بار یې ورباندې نه درلود.

عثمان وايي د هغه تحقیقات ښيي چې ملا محمد عمر په زابل کې وو. عثمان وايي دا خبره درسته ښکاري، ځکه ملا عمر فکر کاوه چې پاکستان به له ده څخه د یوې الې په توګه کار واخلي، او د طالبانو د نهضت سمت او جهت به ور بدل کړي.

وال ستړیت ژورنال لیکي کله چې امریکایانو د ملا عمر مخفي کور ته څېرمه خپله نظامي اډه جوړه کړه، ملا عمر د سیوري ولسوالۍ ته کډه وکړه. دا ځای د ملا عمر پلرنۍ سیمه ده. پدې وخت کې ښاغلي عمري د ملا عمر لپاره یو د خټو کور پیدا کړ، او تر مرګ پوري ورسره وو. ملا عمر په ۲۰۱۳ کې وفات سو.

دا ځای هم د امریکایانو له یو بل نظامي بیس څخه فقط څو میله لیرې پروت وو. پدې سیمه کې څو امریکایي عسکر وژل سوي دي. دا رپوټ وايي ملا محمد عمر اخوند په سیوري کې متزوي او پټ ژوند کاوه. یوازي به کله نا کله د پیتاوي لپاره بهر راووت. وخت نا وخت به یې د خپلې ږیرې د رنگولو لپاره نکریزي غوښتې، او کله نا کله به یې نسوار هم غوښتل.

ښاغلي عمري وايي چې ملا عمر په ۲۰۱۳ کې ناروغه سو. هغه نه غوښتل چې ډاکټر ته ولاړ سي، او یا هم د معالجي لپاره پاکستان ته سفر وکړي، څو بالاخره په زابل کې وفات سو. د ملا عمر کورنۍ هغه په زابل کې ښخ کړ.

د پاکستان او هند ترمنځ د تړنگۍ او د سیمې په تاریخي شالید یو ځغلنده نظر

هڅاند

کلی بمبارد کړ او دعوه یې وکړه چې په یاده سیمه کې یې د جیش محمد او نورو کشمیري جنگیالیو مرکزونو بمبارد او په سوونه جنگیالي یې وژلي، په ځواب کې د پاکستان د پوځ ویاند وویل: په رادار د هندي الوتکو په ښکاره کیدو سم لاسي د پاکستان هوایي ځواک طیاره ویشتونکې (ایف ۱۷) الوتکې پورته شوې او هندي الوتکو له ډاره هدف ته درسیدوڅخه وړاندې بارپه یوه غرنۍ سیمه وغورځاوه او بیرته هند ته و تښتیدې

په دې سره رسنیو کې د پاکستان پوځ پر دفاعي صلاحیت او قابلیت بندي یولړ نیوکې، پوښتنې او بحثونه شروع شول او په مقابل کې هندیانو دخپلې بریا سندري غبرولې او دعوه یې کوله چې هوایي ځواکونه په ډیر مهارت سره بالاکوټ کې د بریالو عملیاتو په نتیجه کې د جیش محمد سلگونه جنگیالي و وژلي!

د هند د گام پر ضد د پاکستان حکومت او پوځ دواړه په خوځښت راغلل او د پوځ ویاند اخطار ورکړ: چې هند ته ددوی ځواب به حیرانوونکی وي!

فبروري په ۲۷ مه دوهم ځل لپاره د هند ۲ جنگي الوتکو (مک ۲۱) د پاکستانی حدودو نه په تیردو بیا غوښتل اهداف ښه کړي خو داخل پاکستان وین و او د دوهم ځل پرته یې دوه هندي جنگي الوتکې (مک ۲۱) رانسکورې کړې چې یوه د هند واک لاندې کشمیر کې وغورځیده او بله د پاکستان کشمیر په بهیر سیمه کې پروته... اوهم یې پیلوټ ژوندی و نیول شو

روان کال (۲۰۱۹ز) د فبروري په ۱۴ مه د هند تر ولکې لاندې کشمیر په (پلوا مه) نوم سیمه کې د موتریم په یو برید کې د هند د نیمه پوځ ۴۴ پوځیان ووژل شول او د برید پر د جیش محمد په نوم یوې جهادي ډلې په غاړه واخیسته.

او د هند حکومت پر په پاکستان واچوله او دهغه پر خلاف یې په دیپلوماتیک محاذ جنگ پیل کړ دا چې هند ته په دغه محاذ کوم دپام وړ بری په برخه نشونوژر یې پوځي ډگرته ودانگل

په هند کې یو شمیر سیاسي فعالانو په هندي صدراعظم (نرایندر مودی) باندې دیاد برید پر و واچوله او د برید تر شاه هغه او دهغه حکومت په لاس لرلو تورن کړ چې غواړي په دې سره په ټاکنو کې خپل ملاتړ زیات کړي، هغوی د مودی بیانیه په کلکه رد کړه، د هندي واک لاندې کشمیر پخوانۍ مشري وزیرې (میرمن محبوبه مفتي) هم د مودی د سوچ او دهغه د خطرناکو ارادو پر ضد د بغاوت غږ پورته کړ او په جنایتونو یې تورن کړ.

په همدې مهال هندي حکومت دیادي پېښې په پلمه ترخپلې ولکې لاندې کشمیر کې د ټولو هغو بیلټونکو غوښتونکو ډلو مشران و نیول څوک چې د نیمې پیړۍ راهیسې هند د کشمیر ازادي او خپلواکې غواړي او هم یې شل زره دم ځواکونه کشمیر وادي ته واستول

د فبروري په ۲۶ مه نیټه سهار د هند دوه (میراج ۲۰۰۰) الوتکې د هند فضائي حدودو څخه په تیریدو او د پاکستان حدودو ته په ننوتو دخیر پښونخوا ایالت بالاکوټ جبهه نوم

د پاکستان مشهور ژورنالست حامد میر په وینا:

په نړیواله میډیا کې داسې اطلاعات گردش کوي چې د هندوستان هوايي او پلې ځواکونو په وروستیو عملیاتو کې اسرائیلي وسلې کارولي او د مصدقه منابعو په وینا چې هند او اسرائیل دواړو دراجستان دلارې په پاکستان دقوي بریدونو پلان جوړ کړی و خو دغه پلان د پاکستان څارگریو شبکو وخت په سر باندې کشف او هند ته یې په غبرگون کې د سخت اخطار خبر داری ورکړ او هم یې دهند د پلان څخه د تړی ځواکمن هیوادونه خبر کړل په دې سره د هند او اسرائیل گډ پلان رسوا شو او ورباندې د عمل چانس یې پیدا نکړ.

دهند د بهرنیو چارو وزیر ه سشما سوراج چې دغه مهال دروسیې او چین د بهرنیو چارو وزیرانو سره د لیدو لپاره چین ته لاړه وه هغې هلته وویل: هندوستان یو ذمه دار هیواد په توگه نه غواړي جگړه نوره وغځوي او یا د پاکستان سره خپل اړیکې د دینه نور خراب کړي.

په ورته وخت کې دهند او پاکستان ترمنځ په نړیواله پوله هم د دواړو ترمنځ پریوېل د درنو وسلو پرلپسې بریدونه کیدل دهغو له ویرې یې دواړه غاړو ته په زرگونو کورنیو خپل کورونه خوشي کړل او خوندي ځایونو ته کډه شول.

دهند او پاکستان ترمنځ د شویو جنگونو تاریخ:

دهندوستان او پاکستان ترمنځ د دښمنۍ تاریخي پس منظر د دواړه هیوادو د عمر همزول دی کله چې په ۱۹۴۷ ز کال کې دواړه برتانوي اشغال غبرگونکي وزیرول، د ځینو ایالتونو لاندې کولو په حرص دواړه سیالان په مخاصمت او دښمنۍ کې سره کیوتل او په هم هغه کال (۱۹۴۷ ز) کې دوه میاشتې وروسته د کشمیر ایالات لاندې کولو په سر په جنگ شول، هندوستان تر مظفرآباد کشمیر نیولی و، دا چې دغه مهال د پاکستان د پوځ مشریو برتانوی انگریزو، هغه د جناح د حکم باوجود کشمیر ته د پوځ لیرلو څخه انکار وکړ دلته تصادف داو شو چې دغه مهال متعصبو هندوانو سرهند کې د حضرت مجدد الف ثاني رح دمزار بیحرمتي او دهغه ړنگولو څخه وکړه، په غبرگون کې یې د افغانستان د هغه وخت حکومت هند ته رسماً احتجاج وکړ او هم دهندوانو دیاد ناوړه حرکت پر ضد په افغانستان او پاکستان کې خلک په قهر او غوسه شول، د افغانستان جنوبی ولایتونو او دهغو سره په ملحقه

قبایلي سیمو کې دهندوانو د عمل پر ضد زیات نفرت او غوسه په نظر راغله، د پاکستان سیاسيونو د پوځ لخوا د انکار وروسته د قبایلو او د افغانستان د جنوبی خلکو دهندو ضد احساساتونه گټه پورته کړه او د قبایلي رضاکارو په نوم د افغانستان د جنوب او قبایلو نه زرگونو په شمیر رضاکار کشمیر جهاد ته تشویق کړل، د جنوبی ولایتو د خلکو په ترغیب او تشویق کې د کابل د قلعه جواد حضرت صاحبانو کردار هم ډیر مهم و، زکه هغوی غوښتل د هندوانو څخه د خپل نیکه (امام مجدد الف ثاني رح) دمزار د بیحرمتۍ انتقام واخلي، په دې توگه د زرگونه قبایلیانو او افغانانو په لیرلو کې دهغوی کردار هم وو، لنډه دا چې افغانی او قبایلي رضاکارو مظفر آباد د هندوانو څخه ازاد کړ او هندي پوځیان د مظفرآباد او شاوخوا سیمو ته ووتل، وروسته پاکستانی پوځیان کشمیر ته ورغلل او واک یې درضاکارانو خپل لاس ته کړ او کرار کرار یې قبایلي رضاکارو افغانی مجاهدین خالي سلاح کړل بیرته خپلو سیمو ته تش لاسونه واستول، هغه مهال راهیسې پاکستان د کشمیر په یوه برخه واک لري کومې ته چې د پاکستان واک لاندې کشمیر ویلی کېږي او هغه بله برخه یې (مقبوضه کشمیر سري نگر) د پیله دهند سره ده.

د ۱۹۶۵ کال جنگ

په کال ۱۹۶۵ کې هندوستان یو واریا پر پاکستان برید وکړ او د پاکستان سرحدی پولې یې ماتې کړې څو کوانه یې تر سیالکوټ ورسیدل، په مقابل کې پاکستان هم د ځانه کلکه دفاع وکړه او په خاصه توگه د پاکستان هوايي ځواک د سرگردې نه دهندوستان په شوبلو او ټانکونو پر یکنده بریدونه وکړل او تخریب کړل، په سبب یې دهند پر مختگ تم شو او پاکستان دهند په ځواب کې د کشمیر پر استقامت حمله وکړه او ځواکونو یې (تتوال پونچه) او یوشمیر نورې سیمې لاندې کړې، دي جنگ تر لسو ورځو دوام وکړ بالاخر دواړه لوري بیرته په شا شول.

د ۱۹۷۱ ز جنگ

د پاکستان د ځینو متنازعه سیاسي کړنو پر وجه مشرقی پاکستان (چې اوس بنگله دیش په نوم جلا هیواد دی) کې بنگالي توکمه قوم پاکستان څخه د بیلتون غوښتنې تحریک پیل کړ تردې پورې چې هغوی د داذادی تر لاسه کولو لپاره وسله

هم پورته كړه، هند ته په دې سره لوی فرصت اوچانس په لاس ورغی، او دځان په گټه یې ترې نتیجه هم ترلاسه كړه اودمشرقي پاکستان دازادی له تحریک نه یې پوځي، سیاسي او اخلاقي ملاتړ اعلان کړ، هوائی ځواک یې دبنګال په ډاګه کې (چې اوس دبنګله دیش پلازمینه ده) پاکستانی پوځ باندې بریدونه پیل کړل اوهم یې پلي ځواکونه بنګال ته واستول پاکستان ددې په ځواب کې په کشمیر کې بریدونه شروع کړل او ځیني سیمې یې ورته لاندې کړې داچې په بنګال کې پاکستانی پوځ ډیر لږ مقاومت وکړ او جنرال نیازی په مشرۍ ۹۰۰۰ زره پوځیانو یې وسلې په زمکه کینودې او هغوی ټول دهند دپوځ لخوا قیدیان کړای شول؛ دهغوی د ژوند ژغورلو لپاره امریکا اوچین د پاکستان څخه دجنگ بندولو غوښتنه وکړه، پاکستان دهغوی په غوښتنه جنگ بندۍ ته اماده شو، په دې سره هندوانود یوپاکستاني جنرال نه په یوه خودساخته لوظنامه لاسلیک واخیست

[چې گواکي پاکستان دهند په وړاندې مات شواو وسله یې په زمکه وغورځوله] دخپل شکست په منلو پاکستان هغه سیمې بیرته هندته وسپارلې کومې چې کشمیرکې دهندڅخه لاندې کړې وې خومشرقي پاکستان بیرته پاکستان ته دسپارلو په ځای دنړۍ په نقشه کې خپلواک هیواد په توګه ځای شو اوپه دې سره دنړۍ ترټولو لوی اسلامي هیواد (پاکستان) په ۲ هیوادونو ویشل شواومشرقي پاکستان (بنګله دیش له اوسني (مغربي پاکستان) دواک نه ازادې ترلاسه کړه

دیادونې وړده چې هند سره دپاکستان ۹۰ زره قید پوځیان وروسته ددواړو ترمنځ دشمه تړون په ترڅ کې تدریجا، تدریجا دهند لخوا پریښودل شول

په ۱۹۸۹ زکې هندي کشمیرکې دهندې واک پخلاف دکشمیریانو لخوا دازدی جنگ پیل شو اوپه ۱۹۹۹ زکې دهندوستان دصدراعظم واجپای اوپاکستاني صدراعظم نوازشریف ترمنځ لاهورکې داعلان لاهورپه نوم یوتړون لاسلیک شوکوم چې (دلاهوراعلان) د دواړو هیوادونود پارلمانو لخوا هم تائید اوتوثیق شو

په ۱۹۹۹ زکې دواچپای اونوازشریف په زمانه کې دپاکستان پوځ کارګرل ته په تلو دهندې پوځ څوپوستې

اوسنګرونه ونيول په دې سره یوځل بیا دواړه لوري سره ښکر په ښکرشول اوپه مقابل کې هند پر

پاکستاني پوځ هوائی اوزمکني بریدونه وکړل هغه مهال پاکستان دهند یوه جنگي الوتکه نسکوره کړه اویوپیلوټ یې ژوندی اوبل یې مړونیو، لیکن داجنگ ددواړو ترمنځ ترکارګرل محدود و، نورو سیموته ونه غځیده دپاکستان له اړخه ددغه جنگ مهم کردار پرویزمشراف و، دهغه او دهغه مهال له صدراعظم نوازشریف ترمنځ دکارګرل جګړې په سر اختلاف راغی او بالاخر مشرف په نوازشریف کوه دتاه وکړه او ټول واک یې دخپل ځان کړ

په کال ۲۰۰۱ ز کې ددواړوهیوادو ترمنځ دکارګرل په سرپه یوبل دبري ددعوو اوناندریو سلسله ترهغه پورې روانه وه چې دپاکستان دپوځ مشر جنرال مشرف (دکارګرل جنگ کلیدي کردار) هند ته لاړ او په اګره کې یې دواچپای سره ولیدل دکومې رسمي لوظنامې دلاسلیکولو امید هغه مهال ختم شو کله چې دواړه لوري کومې حتمي هوکړې ته سره ونه رسیدل

په ۲۰۰۱ زکې دهند واک لاندې کشمیرکې داسمبلۍ په ودانۍ حمله وشوه او پکې ۳۸ تنه ووژل شول، په ۲۰۰۱ دسمبرپه ۳ مه دهلي کې دهند په پارلمان برید وشو پکې ۱۴ تنه ووژل شول هندیې پړه په پاکستان واچوله په ۲۰۰۷ زکې دهند په یوه اورګاډي باندې په حمله کې ۳۸ کسان ووژل شو

په ۲۰۰۸ ز دنومبرپه ۲۶ مه دهند په مشهور ساحلي اوصنعتي ښاریمبې کې داورګاډو په تم ځای، څلور ستوریزهوتل اودیهدونوپه یوه کلتوري میله بریدونه وشول چې تر۶ ساعتونو یې دوام وکړاوپکې ۱۶۶ کسان ووژل شول هندیې پړه په لشکرطیه واچوله

په ۲۰۱۶ جنوري کې دهندپنجاب ایالت دهندپه هوائی ځواکونو بریدونه وشول ترڅلور ورځو یې دوام وکړاوپکې ۷ هندي پوځیان ووژل شول او۶ جنګیالي ووژل شول

۲۰۱۶ ز دسپتمبرپه ۱۸ مه نیټه دهند ترولکې لاندې کشمیرکې په یوې پوځي هلې باندې برید کې ۱۹ کسان ووژل شول چې ورسره یوځل بیا د دواړو اړیکي ترینګلي شول اوهند دځواب گواښ وکړ

مجبوروي دېته چې هغه خپل په پټه پيل کړي کارونه بند کړي ، په مستقبل کې داسې انديښنې شته که هند همداښې خپلو هڅوته دوام ورکړي پاکستان به داوبو د سخت کمښت سره مخ شي په دې وجه هرلوري په کشمير کې د خپل ، خپل حق نه په شاکيدونکي دي.

دهند اوپاکستان دپوځي ځواک پرتله

پاکستان اوهند هغه دوه دښمن گاونډي هيوادونه دي چې دواړه ترزامو په وسلو مجهز اوسمبال دي او هم اتومي ځواک لرونکي سيالان دي، که څه هم هندوستان دنفوسو له پلوه نړۍ کې دوهم سترهيواد دی او دنړۍ ټول خلک که په شپږو برخوويشل شي ، په هغوکې يوه برخه به دهند راوويځي اوپاکستان بيا د دوه سوه مليونه وگړوهيواددی، کله چې په نړيواله کچه دهندوستان اوپاکستان دپوځي ځواک دتوازن او پرتلنې خبره راځي ، هندوستان دپاکستان څخه وړاندې دی، دهغواوقاموله مخې چې په ۲۰۱۷زکې دگلوبلفاثرپاور څيړونکې ادارې لخوا وړاندې شوي دنړۍ په سطحه هندوستان څلورم لوی پوځ لري، اوپاکستان بيا دنړۍ ديارلسم لوی پوځي ځواک دی، په دې گټه گوري کې داسلامي هيوادو له منځه ترکيه اومصرهغه دوه اسلامي هيوادونه را وځي چې دپوځي ځواک له پلوه دپاکستان څخه وړاندې دي

نړيوالې څيړونکې ادارې (گلوبلفاثرپاور) په ۲۰۱۷زکال کې منډلې چې امريکا دنړۍ ترټولو لومړی مجهز لوی ځواک دی اوهرکال پخپله دفاع باندې ۵۸۷ملياردډالرمصرفوي، دوهم روسيه چې ۴۴/۶ . مليارد ډالره دفاعي بوديجه مصرفوي، دريم چين (۱۶۱مليارد ډالره بوديجه لري) څلورم هند (۵۱ - تر۵۵) مليارد ډالرمصرفوي) البته په دې څيړنه کې اتومي وسلې ندې شمارل شوې ځکه هغه په مروجه جنګي وسلو اوواجنګي توکو کې نه راځي، مروجه جنګي وسائلو اوټوکوته په کتلو دهند او پاکستان ترمنځ په موازنه کې هندوستان د ۲زره نه زياتې جنګي الوتکې لري، او د موجوده پوځ شمير يې ۱۳ لکه دی اوپه دې علاوه نيمه پوځ يا هغه چې په بيړنيو حالاتو اوداړتيا په وخت کې دپوځ مرستې لپاره غوښتل کېږي شميريې اته ويشت لکه دی ، هند ۴۴۰۰۰ ټانگونه، درې طياره وپرونکې سمندري بيړۍ ۱۶ اوبتلونه او دوه سوه نه زياتې وړې سمندري بيړۍ لري دهندو وروسته فرانسه، برتانيه، ترکيه،

۲۰۱۶ ستمبر په ۳۰ مه دهند له لوري دعوه وشوه چې ځواکونه يې دخفيه عملياتو لپاره دپاکستان ترولکې لاندې کشميرته ننوتې او هلته يې دترهگرو گڼ مرکزونه نړولي اوبيا بيرته دکوم مزاحمت نه پرته را ستانه شوي ، ليکن پاکستان تردې مهاله ددغه ډول عملياتو دمنلو څخه انکارکوي اودهند تبليغاتي پروپاگند يې بولي

د ۲۰۱۹ ز د فبروري په ۲۴ مه دهندې کشمير په (پلوا مه) نومې سيمه کې دهندنيمه پوځيانو په يوکنار موټرېم بريدکې ۲۴ پوځيان ووژل شول، دا د ۱۹۸۹ زکال وروسته په هندي کشمير کې يوه لويه حمله وه ، په ځواب کې يې هند دفبروري په ۲۶ مه نيټه بالاکوت کې دکشميري جنگياليو په يومرکز بريدونه وکړل چې دپاکستاني رسنيو په قول کوم زيان يې ندی اړولی

د ۲۰۱۹ د فبروري په ۲۷ مه نيټه هندوستان دهندوستان دوه جنګي (۲۱مگ) الوتکو غوښتل پاکستان کې بيا ځينې اهداف په نښه کړي خوداخل دپاکستان هوايي ځواک دتيارسۍ په حال کې و، ژر يې دهند دوه جنګي الوتکې نسکورې کړي اوهم يې د يوې الوتکې پيلوټ ژوندی ونيو ، دې بريد سره پاکستان نړيوال او هنديان رښتيا هم حيران کړل اوهم يې هند په دې فکر مجبور کړل چې هيڅکله پاکستان کمزوری حريف يا سيال ونه گڼي

ايا کشمير دواړو ته حياتي اهميت لري؟

هو! کشمير دواړو ته حياتي اهميت او ارزښت لري، په دې سربيره چې کشمير دنړۍ ښکلې اوسمسوره اراضي لري ددواړو هيوادونو لپاره په ستراتيژک اهميت علاوه دښکلو درو اولورو غرونو څخه يې شپږ لوی سيندونه هم بهيري چې ددواړوهيوادو پنجاب ايتونوکې توپيري او د يوې نړيوالې لوظنامې او تضمين له مخې دکشمير درې سيندونه (جهلم ،چناب اورواي) دپاکستان برخه دي او دپنجاب ايالت زمکې خړوبو اودري (توی ،راس ندې او سروسيند) په هندي پنجاب کې توپيري او هغه خړوبوي ، داچې دپاکستان په لور بهيدونکي سيندونه هم دهند واک لاندې له کشمير تيريږي، هندوستان وخت په وخت کوبښن کوي چې ځای په ځای اوبه مهارې کړي خوداچې دواړو هيوادو ترمنځ داوبو دويش تړون په نړيواله سطحه تضمين لري ،پاکستان دهندلخوا داوبومهارولو گامونه په نړيواله سطحه ننگوي او په نړيوال فشارهاند

کشمیر کې د بیلټون غوښتونکو مسلمانانو د خپلو لپاره له هغو تاکتیکونو او تجربه ګټه پورته کړې کومې چې اسرائیل په فلسطین کې د فلسطیني ازادې غوښتونکو خلاف کاروي په دې اړه د نړیوالو چارو متخصص ژورنالست رابرت تازه انگشاف کړی دی چې د اسرائیل لخوا هندي پوځیانو ته باقاعده روزنه ورکول کېږي چې هغوی څنګه کشمیري بیلټون غوښتونکي مسلمانان وڅیي؟ په دې لړ کې مشهور پاکستاني ژورنالست (حامد میر) دعوه کړې چې د اسرائیل یونیت ورک په افغانستان کې هم شتون لري کوم چې د کابل حکومت او هند سره مرسته کوي نو په دې توګه ویلی شو چې دهند او پاکستان ترمنځ اوسني جنجال تر شاه بهرني ابعاد هم شته په خاصه توګه اسرائیل پکې لاس لري

ایا د پردې تر شاه کوښښونو جګړه مهار کړه؟

که څه هم پوره روښانه نده چې په څو راتلونکو ورځو کې د دواړو ترمنځ څه حالت رامنځته کېدای شي خو سملاسي د نړۍ د ځینو مؤثرو هیوادو په کلکه غوښتنه دواړه لوري په خاصه توګه هندوستان د کوم بل سترېږد په پوزیشن کې نه ښکاري، هغه هیوادونه چې د دواړو لوریو د قهرجنو احساساتو په سرولو کې مهم رول اداء کړ امریکا، روسیه، برتانیه او ترکیه وه هغوی د پردې تر شاه په هندوستان باندې فشار واچوه چې د جګړ په ځای د مذاکراتو د لارې دستونزو حلولو کوښښ وکړي د همدې لپاره روسیې د دواړو هیوادونو ترمنځ د منځګړیتوب وړاندیز وکړ نو یقینې ده چې د پردې تر شاه روانو کوښښونو مثبت نتایج ورکړل

جرمني، مصر، اسرائیل، او دجنوبي کوریا، نومونه راځي پاکستان د نړۍ د پارلسم لوی پوځي ځواک دی او دفاعي بودیجه یې ۷۰ نه تر ۱۰۰ ملیارد ډالره، د موجوده اوبوخت پوځ شمیر یې ۶ لکه نه زیات دی او د نیمه پوځیانو شمیر یې درې لکه دی او یو زر شاوخوا جنګي الوتکې لري او درې زره نه قریب ټانکونه لري پاکستان سره طیاره وړونکې بیړۍ نشته البته ۱۹۰ وړې سمندري بیړۍ او ۷ اوبتلونه لري خوپه دغه فهرست کې اسرائیل چې ۶۰ نه تر ۸۰ لکه وګړو هیواد دی د نړۍ نهم لوی پوځي ځواک دی چې داد اسلامي او عربي نړۍ لپاره د شرم او خجالت ځای دی

د فبروري په ۲۸ مه نیټه د پاکستان صدراعظم عمران خان د پارلمان ګډې غونډې ته وینا کې وویل: د ښه نیت ښودو په خاطر د جمعې په ورځ دهند نیول شوی پیلوت به د ښه څخه خوشي کړي د کتونکو په باور دا د پاکستان لخوا دهند غوسې سرولو کوښښ و او غواړي په دې ګام سره د هند عامه ذهنیت تغیر کړي کوم چې هلته د وړاندې نه ویشلی دی دهند د اپوزیسیون ۲۱ سیاسي ګوندونو په صدراعظم مودي تور پورې کړی چې هغه د جګ سپرغیو په شیندلو سره غواړي په سیاسي لحاظ د خلکو ملاتړ ځانته جلب کړي او په پارلماني ټاکنو کې زیاتې څوکۍ ترلاسه کړي په پاکستان کې بیا برعکس ټول سیاسي او دیني ګوندونه که څو هم عمران خان د درغلیو او جعلي ټاکنو په وجه د جعلي صدراعظم بولي خو په دې معامله کې ټول د حکومت اوبوڅ سره ودریدل او دهندوستان په مقابل کې یې متحد دریځ نړۍ ته وښود وړاندې یاده شوه چې جګ ته دهند په لمسولو کې اسرائیل رول لري او هغه هند تشویقوي چې په هندي

مه غوسه کيزه !!

يو صحابي د حضور صلی الله عليه وسلم په خدمت کې عرض وکړو: چې څه نصيحت راته وکړه.

مبارک صلی الله عليه وسلم ورته وفرمايل: غصه مه کوه.

هغه څو ځله تکراري د نصيحت کولو غوښتنه وکړه او حضور صلی الله عليه وسلم هر ځل ورته وفرمايل: غصه مه کوه.

(بخاري ۶۱۱۶)

د ځان د حفاظت لپاره لاندې ذکر ياد کړی او وظيفه یی وگرځوی

څوک چه هر سهار او ماښام درې ځله دا لاندې ذکر ولولی نو دی کس ته به هيڅ شی ضرر ونه رسوی (که هغه دښمن وی او یا پيری (جن) وی او یا بل ضرر رسونکی حيوان او خزنده وی

«بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ» : ژباړه: د هغه الله ج په نوم چې له نامه سره يې هيڅ شی په ځمکه او آسمان کې ضرر نه رسوي، او هغه ښه اوریدونکی، ښه پوه دی.

حضرت عثمان بن عفان رضی الله عنه روایت نقل کړی چې رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمایلي: کوم بنده چې په هره ورځ کې سهار او ماښام «بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي.....» درې ځله ووايي نو هغه ته به هيڅ شی ضرر ونه رسوي.

مَا مِنْ عَبْدٍ يَقُولُ فِي صَبَاحِ كُلِّ يَوْمٍ وَمَسَاءٍ كُلِّ لَيْلَةٍ: بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ، ثَلَاثَ مَرَّاتٍ، إِلَّا لَمْ يَضُرَّهُ شَيْءٌ» (رواه أبو داود، والتِّرْمِذِيُّ وَقَالَ: حَدِيثٌ حَسَنٌ صَحِيحٌ).

او د ماښام پر مهال دا ذکر ویل هم له ضرر څخه د بچ کیدلو ذریعه ده: (أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ الثَّمَاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ) (رواه مسلم).

ژباړه: د الله پاک په بشپړ کلام سره د هغه د مخلوقاتو له شر نه پناه غواړم.

رسول الله صلی الله عليه وسلم ته یو کس راغی چې لرم چیچلی وو نو هغه (صلی الله عليه وسلم) د دغو کلماتو ویلو ارشاد ورکړ

د سیاسي کتونکو په اند په نیردي وخت کې به په یوېل بریدونه ونکړي او دیپلوماتیکو هلوځلو دلارې به هند په پاکستان د فشار دیرولو کوښښونو ته دوام ور کړي دهمدې لپاره د فبرورۍ په ۲۸ مه دیپلوماي برید په اړه هندي حکومت په دهلي کې د پاکستان سفارت ځانې ته د اسنادو اوشواهدو یوه دوسیه سپارلې په کومه کې چې د جیش محمد او مولانا مسعود اظهر په اړه د تورونواسناد شتون لري، ممکن هند به یوځل بیا دملگرو ملتونو امنیت شوری دروازه هم وټکوي او په تورلیست کې دمولانا اظهر دنوم شاملولوغوښتنه تکرار کړي کومه چې وړاندې څوځله امنیت شوری کې پورته شوې اوهرځل دچین لخوا دویتو ځواک په کارولوبې اغیزه گرځول شوې... زکه چین په سیمه کې دهند په مقابل کې د پاکستان قوي ملگری هیواددی .

بری چا ترلاسه کړ؟

اوس پوښتنه داده چې کوم لوري وگټله اوکوم وبایلله؟ اوکه سیالي یا مقابله په مساوي ډول پای ته ورسیده؟ په کومه ورځ چې هندي الوتکې دپاکستان حدودو ته ننوتې او بالاکوټ یې بمباردکړ رسنیوکېهند دخپل دبري لاپې شاپې کولې اودا دپاکستان لپاره دخجالت نه ډکې شیبې وې خوکله چې په سباته یعنې د فبرورۍ په (۲۷) دهند لخوا دپاکستان دحدودو څخه بیاسرغرونه تکرارشوه، پاکستان په ډیر مهارت دخپل ایف ۱۷ (چې دچین په مرسته یې خپله جوړوي) دهند دوه میگ ۲۱ الوتکې نسکورې کړې، په دې سره نه یواځې دهند ټولې غورې پرې په سیند لاهو شوې بلکې په نړیواله سطحه هم پاکستان په پوځي ډگر کې دخپل ځواک او صلاحیت امتحان ورکړ، البته دپاکستان په دي دعوه [چې دفاع لپاره لوی دفاعي جال لري] هنوز هم باورکم دی زکه په ۲۰۱۱زکې دامریکا طیارې هم په پټه تر ایټ ورسیدې او هلته یې شیخ اسامه شهید کړ او بیرته دکومې ستونزې پرته لاړې او پاکستانی ځواکونو ناخبرې وښوده، په ورته شکل دا وارهم چې هندي الوتکې په پټه تر بالاکوټ ته راغلې اواهداف یې په ښه کړل او لاړې په دې سره یقیناً شناندې د پاکستان دفاعي توانمندی په باب پوښتنې لري او دپراخ دفاعي هواتي جال درلودو دعوي ته دښک په نظر گوري.

زمونږ لومړنۍ اړتيا څه ده؟!

د عابد ليکنه

دهغو شدت او نيزي ته اړيانه وي هلته به اخلاص دوخت ضياع وي .

چې ديوکار په ترسره کولو کې اصل اوقاعده نه وي، بلکې مشخص نظر يادشخص شخصيت دکارونو په ترسره کولو کې داصل ځای نيولی وي اوپه تمامه معنی په خپلو کړنو کې خپلواک وي^۱ ددې شخص په نه شتون اوعدم سره به دکلونو هڅې يې نتيجې او هلته دبل دفکر او رائي په راتلوسره بل رخ پيداکوي چې تېرې هڅې به عبث وي .

که غور وکړو په يوه ټولنه، تحريک، تنظيم او هر چوکاټ کې راجمع خلک به دهمدغه چوکاټ او اجتناع په کارونو او افرادو ډېرې نيوکې او انتقادونه لري، بلکې دهرې طبقې اودرجې افراد که هغه لوړ رتبه وي اوکه ټيټ رتبه، بېلابېلې نظريې او مختلفې طرحې لري، په داسې صورت کې نه دټولو انتقادونه دفع کېدای شي اونه هم دټولو طرحې دعملې کېدو وي ، ددغو انتقادونو او نيوکو مخنيوی به يواځې او يواځې په هغه صورت کې موجود وي چې متفقہ منشور ، مقررات ياپه بل عبارت مدون قانون موجود وي او ټول يې عملي کېدو ته متعهد شي . همدا اړتيا ده چې په نړۍ کې حکومتونه بېلابېل جوړښتونه خپل کارونه او اداره په تدوين شوي قانون ترسره کوي او ددغو اصولو او ضوابطو په مراعت سره گډوډي او خپلسري پکې نه پېښېږي، البته اسلامي حکومت بايد خپل دغه مدون قانون دشرعي لارښوونو په رڼاکې تدوين کړي .

نن درسره يوه داسې موضوع شريکوم چې شايد په ظاهره درته ډېرارښت ونه لري، خو زما دډېرو کلونو دتفکر تجربه او نتيجه ده، مونږ چې دکومې داعيې او مقصد لپاره په کوم قيمت مبارزه ترسره کوو دا ايجابوي چې هدف ته درسېدو يا په لنډه درسېدو په غرض ډېرې وړې نکتې ته هم متوجه شو او داسلامي مسؤليت له مخې يې عملي کړو، په تېره بيا چې يودېر مهم امر يا دفوت شوي فرض اعاده وي .

داجې وايو پراگنده او شيندلې هڅې چې هر هر څوک يې ترسره کوي نتيجه نه لري، ترڅو يې مرکزيت اودسوق الجيشي- هسته او اداره موجوده نه وي چې دهغو مؤثریت اونتيجه پرې مرتب ده، همدا راز که مرکزيت او اداره موجوده وي، خو کارونه او هڅې يې ديوه منشور له مخې نه وي، يا په بل عبارت دعقيدې لپاره نه! بلکې دخپلو کړنو او کارونو لپاره يوه داسې لايحه ، اصولنامه، او قانون ونه لري چې له واړه ترلويه اوله لويه ترواړه په ټولو يو ډول عملي شي^۲ هم به يې هڅې نتيجه ونه لري اوهم به يې مبارزه نتيجې ته درسېدو په لحاظ ډېره بطی وي اويا شايد ونه رسېږي .

داسمه ده چې اخلاص ډېر ضروري دی، په هرکار او هروخت کې ممدوح دی ، ولې اصولو ته اخلاص اخلاص الاخلاص دی . په هرکار کې اخلاص نغده نتيجه او مثبتې پايلې لرلی شي، خو يې مهاره اخلاص چې په اصولو او چوکاټ کې نه وي يې ځايه اخلاص بللی شو، په دې معنی چې په کوم ځای کې

دمسلمانانو ترمنځ کېدونکو عهدونو ته په قرآنکريم کې ځای ځای اشاره شوې او ډېری تفسیرونو پرې تصریح کړې :

الله تعالی فرمایي : ﴿وَأَوْفُوا بِعَهْدِ اللَّهِ إِذَا عَاهَدْتُمْ وَلَا تَنْقُضُوا الْأَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيدِهَا﴾ سورة النحل ۹۱ تفسیر ابن عباس کې راځي {وَلَا تَنْقُضُوا الْأَيْمَانَ} يَعْنِي الْعُهُودَ فِيمَا بَيْنَكُمْ {بَعْدَ تَوْكِيدِهَا} تغلیظها وتشدیدها دایت ظاهر نبیی چې دا ټولو

عهدو ته شامل دی چې د الله اودبنده ترمنځ وي اوکه په خپله دبندگانو ترمنځ وي، دغه راز په سورت انعام کې الله تعالی فرمایي {وَبِعَهْدِ اللَّهِ أَوْفُوا} [الأنعام: ۱۵۲] اوپه سورت اسراء کې فرمایي

{وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا} [الإسراء: ۳۴] په سورت فتح کې فرمایي چا چې کړی تړون او عهد مات کړځان ته پرې زیان رسوي اوکه چا وفا پرې وکړه الله تعالی به پرې ستره بدله ورکړي، الله تعالی فرمایي : {فَمَنْ نَكَثَ فَإِنَّمَا يَنْكُثُ عَلَى نَفْسِهِ وَمَنْ أَوْفَى بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهِ اللَّهُ فَمُسَوْنَةٌ أَجْرًا عَظِيمًا} [الفتح: ۱۰] مونږ وینو چې په ډېرو حکومتونو، ټولنو، مؤسسو، شرکتونو او دفترونو کې چې کارونه منظم وي اودشخص په بدلون او لرې کېدو سره پکې ځنډ نه واقع کېږي عمده علت یې هغه منشور قانون او دطرز العمل لایحې ته ټول په ټوله کې وفا او تعهد وي، چې دهمدې غرض لپاره جوړه شوې وي .

اود دغو قوانینو او مقرراتو رامنځته کول نه یواځې داچې کوم شرعي مشکل نه لري، بلکې دیولوی هدف لپاره دفرعي امورو دتنظیم لپاره دغسې مقررات ټاکل خورا ګټور عمل دی ، په بخاري شریف کې روایت دی پیغمبر صلی الله علیه وسلم فرمایي " المسلمون عند شروطهم " [رواه البخاري کتاب الاجاره] مسلمانان به خپلو تړونونو ته متعهد وي .

که یوڅوک ووايي چې زموږ قانون قرآن اوسنت دي اوپه دې ډول دوضعي قانون مخالفت کوي، نو باید وویل شي هیڅوک په خپل سر مخامخ له قرآن اوسنت څخه په هره مسئله کې په هاغه ګرۍ اجتهاد نه شي کولای او نه دا دهرچا کار دی، بلکې مسلمانان چې دکارونو دمنظم کولو لپاره کوم وضعي قانون جوړوي

نو ښکاره خبره ده چې د قرآن او حدیثو په رڼاکې به یې جوړوي، له وضعي قانون څخه مخالفت خو به هلته په کار وي چې دغه اصل ته پکې کتنه نه وي شوي . د قانون جوړونې داپتیا راز په دې کې دی چې دکارونو په ترسره کولوکې دګډ وډیو مخه نیسي، که یواځې یوه قاعده کېښودل شي چې زموږ قانون به " دښو ترسره کول اوپه بدو کارنه لرل وي" نو دهرسري مزاج او خواهش ته به لاره خلاصه وي او هرسري به ښه اوید په خپل تعبیر تعینوي . داسلامي نړۍ وتلی عالم اوفقیه علامه محمدتقی عثمانی رح په خپل کتاب " سیاسي اندونو" کې کاري :

"... په اسلامي دولت کې درې ډوله قانون جوړونه کېدلای

شي :

۱ لومړی ډول دا چې په قرآن کریم او حدیثو کې کوم څرگند احکام ذکر شوي چې په تشریح او تعبیر کې یې دا اختلاف هیڅ ځای نه شته، هغه دې د هیواد د قانون په توګه نافذ کړل شي او ددې د نافذولو دوه لارې دي : لومړۍ دا چې دا احکام د تدوین شوي قانون (codified law) په بڼه تحریر او پر محکمو لازم وګرځول شي چې د تدوین شوي قانون سره سم پرېکړې وکړي ..."

نن د خلکو دېدو عملونو او ناسمو کړنو له امله شونې ده، د نامدون قانون په نافذولو کې پدې اعمالونه لارې پرانستل شي اوله امله یې دېرې نیمګړتیاوې رامنځته شي، نو ځکه اوس مهال قانون تدوینول او نافذول ډېر مناسب دي او څرګنده ده چې د داسې کار دپاره د تکره علماوو یوه ټولګي ته اړتیا شته چې تر خپل منځي مشورو وروسته دا احکام په قانوني بڼه مدون کړي

همدغه کار د عثماني خلافت په ورستیو کې د تکره علماوو یو لوی ټولګي کړی و . هغوی د "مجلة الاحکام العدلیه" په نوم حنفي فقه مدونه کړه او دا د ډېرې مودې دپاره د اسلامي هیوادونو کې د قانون په توګه نافذېدل، خو د داسې ډول تدوین دپاره ډېروخت ته هم اړتیا شته، نو تر کومه وخت چې قانون په مدونه بڼه جوړېږي تر هغو په عبوري توګه لومړۍ صورت هم غوره کېدلای شي .

درېم ډول قانون جوړونه د هغو مباح کارونو په اړه ده چې په قرآن او حدیث کې کوم ټاکلی حکم نه لري . اوس مهال چې په پارلمان کې کوم قوانین جوړېږي زیاتره له همدې ډول سره تړاو لري. د بېلګې په ډول درسمي مامورینو معاشونه، د مراعت قوانین، د ښاروالۍ قوانین، د پوځ د نظم او ضبط په اړه قوانین او داسې نور ...

نو دخپلې لیکنې لنډیز او مقصود په داسې رواخلو چې په اوس وخت کې مونږ "اسلامي امارت" د اسلامي اصولو په رڼا کې د نظام چلولو لپاره مدون اساسي قانون ته سخته اړتیا لرو چې د نظام شېرازه پرې ولاړه وي او ګوډې نه وي او دا کار محال نه دی، بلکې همدا اوس زمونږ ډېرو علماوو د اسلامي نظام د ننیو ټولو خارجي او داخلي اړتیاوو په نظر کې نیولو سره د اسلامي اساسي قانون په جوړولو کار کړی .

اوس باید هغوی وپالل شي او په دې برخه کې یې ټینګه مرسته وشي، که دغه اړتیا له نظره وغورځوو، نو ښکاره ده چې په هیڅ صورت د ګوډو ډیو مخنیوی نه شو کولای او نه هم په نن وخت کې له بلې لارې فتنې مهارولی شو، نو د مقرراتو تعین او بیا عملي کول په همدې پورې اړه لري، فشل، پراګندګي او ګوډو ډیو به هلته ډېره لویه ساحه نېولې وي چې اصول او مقررات تعین شوي وي، خو عمل نه پرې کېږي او همداسې د کاغذ پرمخ نقش پاته وي، دغسې حالت په یوه دولت او نظام کې معکوسې نتیجې راوړي او د بېد حالت په لوري ځي، چې په نتیجه کې یې باور له لاسه ورکول کېږي، لګښتونه کېږي، وخت ضایع کېږي، کوم څه چې د نظم او کنترول لپاره مقرر شوي هسې به عبس وي، او حالات به د وخت بادونه چې په هر لوري بیایي ځي به، نو نه به د اداره کوونکي حاکمیت وي، نه به د ادارې احترام، چې نه به بیا مشر او کشر معلوم وي او نه به د کارونو پیل او پای.

دغه راز اسلامي امارت دیوه اساس، بنیاد او یا تحریک په حیث هم خپلو غړو او امورو د تنظیم او بقا لپاره همدغسې منشور ته ډېره اړتیا لري، چې په همدې ډول ورته متعهد وي او همدغسې د خپل سربو مخه ونیسي او تر ټولو مهمه دا چې که به هیواد کې په راتلونکي کې هر ډول حالات راشي د همدې منشور په برکت به ددې بنیاد سمعه بله وي او دوخت طوفانونه به یې پېرۍ پېرۍ وروسته هم قربانی هیڅکله له منځه نه شي وړلای .

جنایت پیشه گان حتماً به کیفر اعمال می رسند

محمد داود مهاجر

خون هموطنان بی گناه خود را هر از گاهی از دشمنان گرفته اند و از داخل مراکز و مقرهای شان شعله های آتش و دود را بلند کرده، شمشیر عدالت را بر فرق ظالمان فرود آورده و آه مظلومان را با غیرت تاریخی خویش، تفسیر کرده اند.

أَيْنَمَا تَكُونُوا يُدْرِكُكُمُ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ فِي بُرُوجٍ مُّشِيدَةٍ - النساء: ۷۸. هر کجا باشید در می یابد شما را مرگ، و اگر چه باشید در حصار های مستحکم و بلند.

آری، سپاهان اسلام، جان بر کفانی که در حقیقت شلاق و تازیانه الهی اند و خداوند متعال به وسیله، آنها ظالمان و ستمگران را عذاب می دهد، مرغان اباییلی هستند که اله متعال ملت های مظلوم را به وسیله، از خود گذشتگی های آن ها، نصرت می کند و به دل های غمدیده روزه ای از امید باز می کند.

قَاتِلُوهُمْ يُعَذِّبَهُمُ اللَّهُ بِأَيْدِيكُمْ وَيُخْزِهِمْ وَيَنْصُرْكُمْ عَلَيْهِمْ وَيَشْفِ صُدُورَ قَوْمٍ مُّؤْمِنِينَ - التوبه ۱۴. با آن ها بجنگید؛ خداوند آن ها را به وسیله، دستان شما عذاب می دهد و رسوا می کند آن ها را و شما را بر آن ها نصرت می بخشد و دل های مومنان را شفا می دهد.

دشمنان اسلام و ملت مسلمان باید از چنین ماعقه های الهی درس عبرت بگیرند و دامن خون آلود سفاکان را رها کنند. زیرا در هر سوراخی جای بگیرند، از انتقام فرزندان صادق این دین و ملت نجات نخواهند یافت. نه آنها را حصار های بلند و ساختمان ها حفاظت می کنند و نه هلیکوپترها و هواپیماهای جنگی اشغالگران.

سربازان جان برکف امارت اسلامی و مدافعان حریم مساجد و مدارس و محافظان ذره ذره، این خاک اسلامی، هیچگاه آرام نخواهند نشست و جواب ستم های فریب خوردگان را در فرصت های مناسب با مشت های دندان شکن خواهند داد.

عملیات مبارک شوراب در هلمند جواب اندکی از مظالم اشغالگران و مزدوران داخلی آنهاست و در حقیقت، به عدالت کشیدن سرکوب گران مردم مظلوم است.

اگر به حملات وحشیانه و ددمنشانه، سالهای اخیر اشغالگران و اجیران زرخرید آن ها در مناطق مختلف کشور از فراه تا هلمند، قندهار، قندوز، میدان وردک و غزنی و بقیه نقاط میهن عزیز توجه و دقت لازم داشته باشیم، با وضاحت کامل یک نوع عملیات های خاص قوای خارجی به همراهی "صفریک ها" و قول اردوی "ظفرها" را مشاهده می کنیم که از تمامی معیارهای جنگی و مرزهای ارزش های انسانی عبور کرده و محض کشتن مردم بی دفاع، از جمله زنان و کودکان و چپاول دارایی این ملت مستضعف را محور عملیات های خود قرار داده اند.

و اگر باز هم به نوعیت عملیات های آنها نظری عمیق تر بیاندازیم، با یکسری عملیات های خطرناکی روبرو خواهیم شد که در حقیقت آماج محوری و مرکزی این نوع عملیات ها، خط قرمز ملت مسلمان افغانستان می باشد، یعنی از بیس بردن مساجد، حمله به مدارس دینی، و بمباردمان محافل قرآنی و دستارپندی ها.

هرگاه از حمله به مدرسه های دینی در فراه، قندوز، کاپیسا و مدرسه بی که درین اواخر در ولسوالی نرخ ولایت میدان وردک هدف چپه دشمن قرار گرفت (و نه تن از شاگردان خوردسال مدرسه به شهادت رسانده شدند) بگذریم، به قتل عام و کشتار بی مهابای مردم مظلوم، رو برو خواهیم شد که درین اواخر تظاهرات و راهپیمایی مردم میدان وردک در کابل بر علیه حملات وحشیانه، اشغالگران و مزدوران آنان، بیانگر اندکی از انزجار ملت مظلوم، نسبت به این ستمگران است.

اما جوانان سربکف اسلام، آنهایی که هم و غم امت و ملت خود را بر دوش دارند، هیچگاه آرام ننشسته و انتقام

LATUFF
2019

معیارونه ولی بدلېږي

شهیدزوی

دوی ولی مسیحي تروریستان نه گټل کېږي؟

په برید کې د شهیدان شویو شمېر ۵۶ ته رسېدلی؛ د ټپیانو شمېر له ۵۰ نه اوږدلی او گڼ شمېر مسلمانان یې درکه دي چې گومان کېږي د بریدگر نور صلیبي ملگرو به له خان سره ژوندي بونلې وي ځکه چې ملگرو او خپلوانو یې ورپسې ټول روغتونونه ولټول خو ویې نه موندل؛ دولت یې هم تردې دمه په موندلو ندی توانېدلی.

د بنګله دیش د کرکټ ټیم چې همدې هېواد کې د کرکټ سیالۍ ته ورغلي و دې جومات ته د لمانځه د ادا کولو لپاره راروان و خو د هغوی درار سپېدو نه څو لمخې وړاندې دا پېښه رامنځته شوه او له نېکه مرغه چې ورته څه ضرر ونه رسېدلو.

د لویديځ په رسنیو کې دا خبره عامه کړای شوېده چې بریدگر یو داسې استرالیایي اوسېدونکی دی چې لویديځ ته دنورو خلکو دراتلو سخت مخالف و او پدې عمل یې دخپل دې مخالفت اظهار وکړ چې دا خبره د اصل حقیقت د پټولو یوه ناکامه هڅه ده؛ دا هم صحیح نده چې گینې یو داسې سپین پوستی و چې د قومي تعصب پرنسټ یې پردې مسلمانانو برید کړی او وژلي یې دي.

په لویديځو رسنیو کې دا خبره هم کېږي چې شاید دا رواني مریض وي چې داهم په اصل عواملو د پردې راغورولو هڅه ده.

د وحشي اسرائیلي فوځیانو له لورې په مسجد اقصی کې پر لمونځ کونکو دنویو حملو او په نتیجه کې یې د لمونځ کونکو د ټپي کېدو او د متعصبو صهیونستانو له لورې د مسجد د بې ادبي دنویو پېښو په اړه مې څرک ته لکینه پیل کړې وه چې مازیگر مهال راته یو ملگري وویل په نوي زیلانې کې په دوه جوماتونو وسله وال برید شوی دا مجمل خبر و؛ بیا مې د نیټ له لارې لږ تفصیل ترلاسه کړ او لږ ساعت پس یو ملگري ددې بوگنونکي برید هغه ویدیو هم راولېږله چې پوره لیدل یې زما په څېر دنري زړه لرونکو له توان نه بهر وه.

رښتیا داده چې د سفاک قاتل اسلام او مسلمان دېښمني له حده ډېره زیاته ده؛ هغه نه یواځې دا چې بې وسلې، بې ضرره او بې گناه هغه مسلمانان یې په خپلې عبادتخاني کې ووژل چې دده سره یې هیڅ شخصي-نزاع، جدال او دېښمني نه وه بلکې د وژلو ترڅنګ یې په خپل لاس درامنځته شوي دې وحشت ویدیو یې هم دهغه کمري له لارې کوله چې په خپلې خولۍ کې یې نصب کړی وه او دا ویدیو یې د انټرنیټ له لارې مخامخ ټولې نړۍ ته خپړوله.

اول پریو مسجد د برید خبر خپور شو بیا وروسته معلومه شوه چې برید پر دوه مسجدونو شوی او بریدگر هم یو نه بلکې زیات دي.

اصل خبره دا ده چې دا بي له کوم شکه مذهبي تروريزم دی چې داسلام او مسلمانانو سره د سخت نفرت پر بنسټ د ښه سنجول شوي اوږد او پوځ پلان له مخې ترسره شوي؛ پخپله بريد گر اعتراف کړېدی چې ددوه کلونو راهيسې پدې پلان بوخت وم .

جومات ته راتلل او بيا دلمونځ پرمهال په مسلمانانو ډزې کول هم ددې خبرې لوي دليل چې بريد د مذهبي دښمنۍ له امله رامنځته شوی دی خو بريدگر چې په خپل ټوپک کوم تاريخونه اوکلونه ليکلي دي هغه ټول هغه کلونه دي چې پکې صليبيانو د مسلمانانو عامه وژنه کړيده او ورته يې ستر تاوانونه رسولې دي.

په ټوپک د ۱۶۸۳ نېټه ليکل شويده؛ پدې نېټې دعثماني خلافت فوځونو دروم امپراتورۍ مرکز ويانا محاصره کړه چې دوه مياشتې دې محاصرې دوام وکړ؛ ويانا ته څېرمه دکالنبېرک غرونو کې درومي امپراتورۍ عسکرو دجان ۳ م په مشرۍ کې خانونه منظم کړل دعثماني خلافت پر عسکرو يې سخت بريدونه وکړل چې له امله يې مسلمانو ځواکونو ماتې وخوړه او ټول هنگري دمسلمانانو له لاسه ووت.

په ټوپک ۱۶۸۸ م کال هم ليکل شوی دی؛ پدې کال کې عثماني خلافت دسلطان محمد ۴م دوره کې وغوښتل چې دسربيا بلگراد فتحه کړي؛ د بلگراد په فتحه کولو دعثماني خلافت په قوت کې ډېر زياتوالی راتلو خو پدې جگړه کې مسلمانان غالب نه شول بلگراد فتحه نه شو او جگړه دروميانو په گټه تمامه شوه.

په ټوپک ۱۱۸۹ م کال هم ليکل شوی پدې کال صلاح الدين ايوبي رحمه الله دعکا ښار دفتحه کولو لپاره لښکر ولېږلو او دا ښار يې محاصره کړ چې دا محاصره ډېره اوږده شوه او تر ۱۱۹۱ م پورې دوام وکړ خو دا ښار فتحه نه شو او صليبيانو هغه ۲ زره مسلمانان په شهادت ورسول چې امان يې ورکړی و.

دټوپک په يو اړخ ۱۵۸۱ م کال هم ثبت دی؛ پدې کال کې دعثماني خلافت بحري ځواکونو د صليبيانو ترمنځ په ليانټ کې جگړه رامنځته شوه چې پکې صليبيانو دمسلمانانو ټول تجهيزات ونیول او جگړه دصليبيانو په غلبې تمامه شوه .

په ټوپک ۱۷۷۰ م هم ليکل شوی؛ پدې کال دروسانو او عثماني خلافت دځواکونو ترمنځ په کاجول کې سمندري جگړه رامنځته شوه چې پکې روسان غالب او مسلمانان مغلوب شول.

ددې ترڅنگ په ټوپکونو دصليبي جنگونو ځانگړې نښې؛ پدې جنگونو کې دشريکو شويو خپلو اتلانو نومونه او په ځانگړي ډول دهغو جنگونو نومونه هم ليکل شوي وو چې پکې صليبيانو غلبه ترلاسه کړې وه.

صليبي بريدگر چې له ځان سره گڼ ټوپکونه راوړي وو جومات ته په ننوتو يې ديو ډېر تجربه کار او داسې تن په څېر ډزې پيل کړې چې يې ښه عسکري زدکړې ترسره کړې وي او دداسې عملياتو ښه ښوونه ورته شوي وي .

بيخي داسې نه ښکاري لکه په انسانانو چې ډزې کوي ته به وايي چې بې ساه څېزونه يې په ښه کړيدي چې نه پرې درحم کولو اړتيا وي او نه يې هم څوک پوښتنه کوي.

بيا ښه په اطمینان راځي دخپل موټر ډيگۍ خلاصوي په اطمینان ترې بل ټوپک را اخلي بېرته جومات ته ورځي او بې رحمانه ډزې پيل کوي، بيا جومات کې دننه ښه په اطمینان گرځي او چې ورته ټول خلک مړه معلومېږي نو وځي او په لار کې چې ورته کوم مسلمان په مخه ورځي ولې يې؛ يوه مېرمن په مخه ورځي چې يې په مړۍ وولي هغه په ځمکه پريوځي او د مرستې کولو لپاره آوازونه کوي خو دا وحشي قاتل بيا ورنيردې کېږي او په سر سر يې ولي او په شهادت يې رسوي؛ بيا يې چې کله خپل موټر راوان کړي نو دهمدې شهيدې مېرمنې پر جسد يې په بې رحمانه ډول دپاسه تېر کړ.

پرانور مسجد دبريد نه لږ وخت پس دلن وډ مسجد باندې هم وسله وال بريد وشو؛ عيني شاهدانو وويل يو تن جومات ته راننوت چې دموتير سايكل توره خولۍ يې په سر وه چغې يې وهلې خو څوک نه پوهېدل چې څه وايي؛ جومات ته په راننوتو يې ډزې پيل کړې چې دلته هم گڼ تنان مړه او ټپيان شول.

دالنور جومات بريدگر برينتن ټانک نومېږي او په خپلو څرگندونو کې ځان صليبي سپاهي بولي .

خولنده دا چې پردې دواړو جوماتونو بريدونو کې پدې خبرې قاطع دلايل شتون لري چې دا بريد ديو استراليايي مسيحي له لورې داسلام او مسلمانانو سره د سخت نفرت او دښمنۍ پر بنسټ شويدي خو لا هم له ډېرو کمو پرته نور غربي مشران دا عمل تروريزم نه بولي او نه هم بريدگر تروريست گڼي.

هغه امريکا چې دمسلمان په لاس يوه کوچنۍ دتاوتریخوالي رامنځته شوې پېښه هم تروريستي پېښه گڼي دلته يې معيار بدل دی او ولسمشر- ټرمپ دا دتشدد پېښه گڼي خو دتروريستي عمل گڼلو نه يې انکار کوي.

دلويديځ رسنۍ چې داسلام او مسلمانانو دبدنامولو لپاره شپه او ورځ پرځان يوه کړيده او اسلام يې دخلکو په ذهنونو کې دتروريزم دوهم نوم گرځولې اوس يې پدې پېښې کې هم ښه په لوړه پيمانه اسلام او مسلمان پر ضد خپل نفرت او دښمني ښکاره کړه ددې پېښې دعادي ښودلو هڅې کوي؛ اکثریت يې له دې ځان ساتي چې دا پېښه تروريستي پېښه وگڼي؛ دبريدگر يواځې نوم او ځای ذکر کوي او هيڅ داسې نه وايي چې بريد گرمسيحي دی او خپل ځان صليبي بولي.

بس همدا دلويديځ دحاکمانو او رسنيو دنفاق نه ډکه خبره ده چې دداسې پېښو پرمهال راڅرگندېږي.

بريد گر ټول مسيحيان وو او دخپلې اسلام دښمنۍ اعترافونه يې هم کړيدي نو انصاف خو دادی چې هغه اقدامات چې دداسې پېښو پرمهال په اسلامي نړۍ اودنړۍ گوډ گوډ کې دمسلمانانو پر ضد کېږي نو دلته هم بايد وشي؛ پېښه دې يې مذهبي تروريزم وگڼل شي ؛ دوی دې مسيحي ترورستان وگڼل شي ؛ استراليا بايد دتروريستانوسره په مرسته کولو تورنه شي ، ورباندې بايد بنديزونه ولگول شي؛ نورو هېوادونو ته داستراليايانو په ورتگ بنديزولگول شي؛ بريدگرو چې دکومو تنانوسره تليفوني تماسونه ټينگ کړي هغوی ټول بايد ونیول شي اوپه کوموځايونوکې چې دوی درسونه ويلي هغه بايد دتروريزم مرکزونه وگڼل شي اوبند کړای شي .

زموږ يقين دی چې دايوکار به هم ونکړي بلکې که دې وحشي قاتلانونه ستره سزا ورکول کېږي هغه به داوي چې زندان ته ولاړ شي ؛ هورې ورته ښه اسانياوې برابرې شي او دڅه مودې زندان تېرولونه وروسته بېرته ښه په عزت له زندان نه را آزاد شي.

ديادولو وړ ده چې په نوي زيلاند کې پرمسجدونو تازه بريد په لويديځ کې پرجوماتونو او ديني مراکزو دحملو ديپل شوې لږۍ يوه ترټولو ستره او خونړۍ پېښه ده اوترې وړاندې هم په گڼو هېوادونو کې په جوماتونو او ديني ښوونځيو مرکزونو وسله وال بريدونه شويدي خو دولتونو يې دمخنيوي لپاره هغسې هڅې ندي کړې څرنگه چې پکار دي.

دجرمني رسنيو له لورې په خپرو شويو اعدادو او ارقامو کې راغلي دي چې په ۲۰۱۰م کال کې په ۲۷ جوماتونو بريدونه شوي وو چې ۲۰۱۷م کې بيا دا شمېره درې برابر شوې وه؛ په ۷۳ جوماتونو بريدونه شوي وو او ۹۵۰ مسلمانان هم تربريدونو لاندې راغلي وو.

پربرتانې کې د ۲۰۱۳م کال نه تر ۲۰۱۷م کال پورې ۱۶۷ جوماتونه تر بريد لاندې راغلي وو.

سلاح منفذ مذبحة المسجدين في نيوزيلندا

أنطون لوندين بيترسن

قتل طملين مهاجرين
في السويد

إسكندر بك

القائد اللبناني المتمرّد
ضد الدولة العثمانية

ضد اللاجئين

ألكسندر بيسونيت

قتل ستة أشخاص بهجوم على
مسجد في كندا عام 2017

ماركو أنطونيو براغادينو

القائد المييسبي الذي حالف
الاتفاقية في قاماغوستا
وقتل الاسرى الاتراك

شارل مارتيل

أهلاً بكم في جهنم
قائد جيش الفرنكيين الذي
انتصر على المسلمين في
معركة بلاط الشهداء

د امريكا په کيلي
فورنيا؛ واشنگتن او
هائيو، ټيکساس،
فلوريډا، ورجنيا، مشي
گن او نيوجرسي
اياتونو کې پرگنيو
جوماتونو بريدونه
شويدي.

همدا راز په
کاناډا؛ فرانسې او يو
شمېر نورو هېوادونو
کې هم پرمسجدونو

تمه ترې کېدای شي؛ شايد اوس په نوي زيلانډ يا استراليا او
يا هم کوم بل هېواد کې په چرچ يا ښوونځي همدې ته ورته
حمله وشي او دلويديځ رسنئ (چې ديهودو په لاس کې دي)
به يې د مسيحيانو نه دمسلمانانو انتقام وگهي چې دا بيا
دټولو مسيحيانو د راپورته کېدو او په لويديځ کې
دمسلمانانو دقتل عام سبب کېدای شي (خدای مکره).

چې پدې کار کې به ديهودانو سره دامريکا دجاسوسو
ادارو مرسته خامخا شامله وي.

نو لويديځ کې مېشت مسلمانان بايد ډېر دبيدارۍ او
زيرکتيا نه کار واخلي او ټولو هغو اقداماتو نه ځان وساتي
چې له امله يې پرضد په لويديځ کې دنفرت فضا رامنځته
کېدای شي.

همدا راز اروپايي دولتونه هم بايد دډېر عقل نه کار
واخلي او پرې نږدې چې يو ځل بيا ديهودو او امريکا دشومو
پلانونو په لومو کې راگېر او خاوره يې دنورو دشومو اهدافو
لپاره وکارول شي.

بريدونه شويدي او ټول بريدونه دمسيحيانو او يهوديانو له
لورې ترسره شويدي خو دا يو بريد هم تروريستي عمل نه
گڼل کېږي، نه يې ديهوديت او مسيحيت سره درېط خبره
کېږي او نه هم دا دسخت دريځه يهوديت او مسيحيت
زېږنده گڼل کېږي.

او پرځای ددې چې دولتونه دداسې پېښو دمخنيوي
هڅې وکړي او عاملين مجازات کړي برعکس دداسې پېښو
اصلي عاملين مسلمان گڼل کېږي او په ډېرو ځايونو کې خو
دداسې بريدونو نه پس ځني ځايي جوماتونه تړل کېږي او
کله نا کله بيخي له منځه وړل کېږي چې دا دهغه لويديځ
منافقت، تعصب او اسلام دښمنۍ ډېر لوي دليل دی کوم
چې ځان بشر-يال، ديموکرات او دانساني مساوات علمبردار
گڼي.

څه چې ددې بريد نوعيت ته وگورم راته داسې ښکاري
چې دا د ډېر جوړ او ستر پلان له مخې شوی.

په لويديځ کې اوس دمسلمانانو زياتوالي او داسلام تېز
خپراوي ديهودانو دتنشويش سبب شوی او لويديځ ته
دمسلمانانو د راتلو او داسلام دخپرېدو دمخنيوي لپاره له
خپل لورې هره هغه حربه په کار اچوي چې دنتيجه وړکولو

طالبه مبارک شه، تا وگتله!

بې پیلوټه دې په څار پسې لالهانده شوې، هتکړۍ دې په تړلو سترې شوې او پلورل شوې خولې دې په بد ویلو سستومانه شوې.

اوس نړۍ حیرانه ده، گوته په غاښ ده، فکر کوي لکه خوب چې ویني، باور یې نه راځي. هو، باور یې نه راځي چې هغه طالب دې له هغه خونې سېلابه ژوندۍ پاتې وي، باور یې نه راځي چې هغه طالب دې میدان گټلی وي او باور یې نه راځي چې هغه طالب دې بدماشې نړۍ ته ماتې ورکړې وي.

خو دا خوب نه دی. هو، خوب نه دی؛ بلکې داسې حقیقت دی، چې هیڅوک ترې انکار نشي کولای.

تا وویل "د یو یو ماتولو پر ځای ښه ده چې ټوله په یو وار را وپړخاوو" هماغسې وشول.

د ټولې کفرې نړۍ پر غرور دې پښه کېښوده، د ټولو شیطاني غرور دې تر پښو لاندې کړ، او ټول دې په یو وار را وپړخول. تا په یووشتم قرن کې یو وار بیا عملاً وښوده؛ چې د ایماني قوت پر وړاندې نور ټول قوتونه پوچ دي، بې معنا دي او حنثی دي.

تا وښوده چې حق به همېشه غالب وي، که څه هم ټوله نړۍ یې پر خلاف وي.

ته د ازادۍ غوښتونکو حرکتونو ته یو وپړنده باب شوې، یو درس شوې او یو پیغام شوې. هو، د ازادۍ او خپلواکۍ پیغام.

هو، طالبه مبارک شه، تا وگتله!

یو وخت و، هغه چا چې د نړۍ د واکدارۍ دعوا یې کوله، خان یې د نړۍ واکمن ګاڼه، غوښتل یې ټوله نړۍ یې د راج تابع وي، غوښتل یې ټوله نړۍ یې بنده ګي وکړي، غوښتل یې ټوله نړۍ یې فرمانبرداره وي، او غوښتل یې ټوله نړۍ یې "هو" ته "هو" ووايي او "نه" ته "نه"!

که داسې ونه کړي، د دوی ستر دښمن دی، نړۍ ته خطر دی، ترورېست دی، ترهګر دی او د نړۍ په هر قانون کې د له منځه وړلو وړ دی!

"تورې" او "سپینې" ټاپې ورسره دي، د وهلو، تړلو او وژلو جواز ورسره دی!

قاتل هم دی او قاضي هم!

چا یې پر وړاندې د ودرېدو جرئت نشو کولای، ځکه دا یې د خان د له منځه وړلو په معنا ګڼله.

خو د دې بلا پر وړاندې ته ودرېدې، ته یې پر خلاف را پورته شوې، ته یې موخو ته خنډ شوې، تا ورته "نه" وویل. په تش لاس دې د تیاري، ټانګ او توپ مقابله ته را ودانګل.

نړۍ وخنډل، ته ورته لېونی ښکاره شوې، ستا تش لاس او بې وسې پورې یې وخنډل، له ژونده بې پروا ورته وپریښېدې، د "بلا" له زوره ناڅېره یې وبللې، ستا بغاوت ورته خودکشي-ښکاره شوه، ځینو ستا د خواخوږۍ په خاطر د تسلیمې مشوره در کړه.

خو ته له دې ټولو بې پروا وې، د نړۍ له خندا بې پروا، د "بلا" له زوره بې پروا، د دښمن له توپ و ټانګ نه بې پروا او د خپل تش لاس او بې وسې له ویرې بې پروا.

استشهاد د مینې راز

ذذا النون رحمه الله جالبه کیسه

ذذا النون رحمه الله فرمایي:

یوه ورځ مې له کعبې طواف کاوه، په یوه ښځه مې نظر پریوت، په مخ او سترگو کې خدای عجیب را ښکړونکې ښکلا او نورانیت ایښی ؤ، ورنیږدې شوم دراز په اړه مې ترې وپوښتل مېرمنې انکار وکړ، او وه یې ویل، خپل طواف کوه! خو ما پخپله پوښتنه اصرار وکړ، او ښځه مې خبرې کولو ته مجبوره کړه، خپله خبره یې داسې پیل کړه:

دلوی اختر دقربانۍ لپاره مې خاوند له بازاره یو پسه راوستی ؤ، اختر او قرباني تیره شوه

یوه ورځ مې یو زوی بل ته وویل راځه هغه لوبه وکړو، کومه چې بابا دپسه سره کړي وه،

چاره یې راخیستې وه، کشر ورته ملاست او مشر پرې چاره تېره کړه، موږ چې ورسیدو ډیره وینه یې ضایع کړې وه، او حق یې ادا کړ هغه بل زوی مې له ډاره دکوره نه ووتو،

مخامخ مو کور ته گڼ ځنگل ؤ؛ چې هرډول بلاگانې پکې موجودې وې، په گڼو ونو ننوتو

پلار یې چې خبر شو په منډه پسې لاړو؛ چې یو څو مو هسې هم دخدای رضا ته سپارلی دی چې دویم له لاسه ورنه کړ، هغه هم ځنگل ته پسې ننوتو.

زوی مو دفن کړ، خو هغه بل زوی او خاوند مې رانغلل، مازدیگر شو، دمانښام تیاره شوه بیا هم ددوی درک نه ؤ

زه لاړم چې له دروازې نه یې لار وڅارم، چې راستانه شوم ومې لیدل چې دغیرې زوی مې هم له جگې موری نه رالویدلی دی ایله پښې ټکوي، دې هم زما په غېږ کې ساه ورکړه

پلار او زوی څو یې ځنگل وخوړل، تراوسه هم ژک ژوندې ورک دي، یوه لور مې واده شوې وه، هغه چې بل ښار کې ددې پیښو نه خبره شوه ټک زاره یې چاوده شوه، او پور یې پرې کړ،

اوس مې نو له خدای پرته بل هیڅوک هم نه ؤ، خو هغه اوښکې چې ما باید توی کړي وای ومې څښلې،

یانې صبر مې وکړ، ښایې دهغو اوښکو نور زما په خبره کې راڅرگند شوی وی، بل راز خو یې نه دی راته مالوم.

د انسانیت پیدایښت د انسان د آزمویني په موخه شوی تر څو هر انسان د امتحان په ډگر کې خپل زیار وباسي او برخلیک یې وټاکل شي چې یا به تل تر تله خوښي او یا ابدی عذاب وي.

د همدې آزمویني په لړ کې د څښتن تعالی له لوري په انسانانو بېلابېل حالتونه راځي چې ځنې حالتونه پکې د انسان د زغم وړ نه وي او انسان داسې فکر کوي چې کله به هم له دې حالت څخه روغ ونه ووځي ځوکه یو انسان د څښتن تعالی په قدرتونو پوه شي او د هغه جل جلاله د مینې په راز باندې ځان وپوهوي نو کله به هم د الله تعالی آزموینه ورته عذاب نه ښکاري او هر ډول سربښندنې ته به چمتو ولاړ وي.

د بېلگې په توگه د مسلمانانو پر حریم د اشغالګرو سره جگړه د الله تعالی یو امر دی، دا امر انسانانو ته په داسې حال کې شوی چې که الله تعالی وغواړي نو هر ډول اشغالګر په یوه شېبه کې ختمولای شي خو دا امر یې انسانانو ته امتحان په موخه سپارلی دی، کله چې انسان د عقل په معیار دا امر وزن کړي نو خورا دروند ورته بریښي ځکه ننې اشغالګر د اسبابو له پلوه ډېر مجهز دي خو کله چې یو انسان د الله تعالی په ژمنو پوره باور ولري او د څښتن تعالی په قدرت کې فکر وکړي نو په یواځې ځان هم د ټولو اشغالګرو مخ ته درېږي، د رب لقاء ته هوسپړي او د استشهاد په خبر ډالۍ ورته وړاندې کوي.

ځکه نوموړی په الله تعالی باندې مین شوی وي، د الله تعالی په هره ژمنه باور لري، هوډمن وي چې د الله تعالی لقاء ته به ځان رسوي، اراده لري چې د الله تعالی د دین دفاع وکړي او د هغه خوښي تر لاسه کړي او د الله تعالی په امتحان کې کامیاب شي

چې د همدې موخې د لاسته راوړنې لپاره بیا ورته سرې لېبې هم د سپرلي ښکلي گلونه بریښي، د دنیا پروا نه لري، د خلکو له ملامتیا څخه نه وېرېږي او د خپل محبوب لقاء ته ځان رسوي چې د مینې دا راز هر څوک نشي درک کولی.

وروسته بیا د همدې مستشهد د استشهاد انتظار په ډېره تلوسه کې تېر کړي، د رب لقاء ته هوسپړي، بېره یې وي چې زر ورشم او تر هغه پورې له خپل دریځ څخه نه اوړي تر څو چې د خپلو وړاندینيو ملګرو په څېر د استشهاد له لارې خپله مینه رښتینې کړي او خپل رب ته په تحفه کې خپل سر وړاندې کړي.

دې حقیقت ته په کتلو سره ویلی شو چې:

استشهاد د مینې راز.

... چا بازار موندلی نه دی!

چابه تري بازار او ښه ورځ موندلې وي !!؟

مونږ پوهيږو چې دا به يواځې دکابل ادارې واک او اختيار نه وي، بلکې ډېر اختيار يې له امريکايانو سره دی، خو دطالب لپاره چې دوی پرې څومره خوښيږي او دخوښۍ اظهار پرې کوي نو سړی پوهيږي چې ټول په ټوله يې دوی ترسره کوي، په داسې حال کې چې ځان دهمدې ولس نماينده حکومت بولي، خو چې حقيقي نمايندگي يې طالب کوي، نو له اشغالگرو سره په گډه يې وژني .

که ددې دوه سره ادارې له پيل نه تراوسه جاجونه واخستل شي نو له هماغه لومړۍ ورځې پر شا روانه ده، او هيڅ ډول پرمختگ او کاميابي يې نه شو ليدلی، ځکه (له آزاره چا بازار موندلی نه دی) نو سړی پوهيږي چې له دې وروسته به يې دخپلو خلکو په وژلو او غورولو کې څنگه وويني !!؟

په نظامي ډگر کې خو يې دامريکايانو په گډون هيڅ نظامي جوړښت دطالبانو مقابله ونه کړای شوه او ورځ تربلې يې سيمې له لاسه وځي، له طالب سره مخامخ دجگړې توان يې له لاسه ورکړی، ددې په ځای چې په جگړه کې طالب ووژني دشپې په تياره کې عام ولسي وگړي ووژني اوڅومره يې چې پوښتنه شوې په يوه چاپه کې هم تراوسه طالب نه دی وژل شوی، بلکې عام خلک وژل کيږي .

په سياسي ډگر کې يې يې سارې انزوا په برخه شوه، بلکې که ووايو له طالب سره په دې ميدان کې هم له مقابلې ووتل، تردې چې دوی ته ترټولو نژدې خلک او هغوی چې يو وخت ددې ادارې کليدي شخصيتونه گڼل کېدل نن له دوی سره په مقابله دي اودطالب له مدعا ننگه کوي .

هو! له آزاره چا بازار موندلی

نه دی" ډېرځله به مو دا متل اورېدلی وي او د ډېرو په حق کې به رښتيا درته ثابت شوی وي، داځکه چې دا دکاني کرښې دي اوهمدومره ثابت دي،خو داچې ما ولې دلته راوړو؟ او ولې مې خپله ليکنه پرې پيل کړه ؟ ۱؟ ځکه معنائې په هيواد کې دروان وضعيت ښه ترجماني کوله، نو هم مې ليکنه پرې پيل کړه او هم مې دليکنې لامل شو .

يواځې په دې خاطر چې طالب پرې ځورېږي او صدمه ورته پرې رسېږي، دعامو خلکو کورونه، مدرسې، مکتبونه، کلينکونه او جوماتونه وړانول او ولسي وگړي شهيدانول په کوم منطق، موفقيت، کومه توجيه او کوم انسانيت وي او

په رښتيا چې له آزاره چا بازار
موندلی نه دی

هغه مور چې په مخ کې يې
خاوند او درې زامن (محصلين) وژل
کيږي او دا ورته وايي چې دا يو خو
راټه پرېږدئ، هغه بزگر چې هيڅ په
هيڅه يې مېرمن او پنځه ماشومان
ترخاورو لاندې کيږي، هغه زوی
چې په توره شپه کې ترې بودا پلار
اخيستل کيږي ° آزار نه لري ؟!

هغه دملي اردو عسکر چې
دهمدې نظام په دفاع کې له خپله
کوره لرې، په وظيفه کې خدمت!
کوي، په کور يې همدغه ډول

وحشت ترسره کيږي له خپل ټول کوره محروميږي، دښې په تياره کې يې مېرمن،
زامن، لوني او دکورنۍ ټول غړي په شينيو عملياتو کې په کورکې دننه وژل کيږي ...
په داسې حال کې چې دا يو کور نه بلکې هره شپه په هره سيمه کې يې سلگونو
کورونو ته شمېر رسيږي!

دپنځه کلنې چوکۍ په مينه کې مست دا سریداله انسان نور له انسانيته وتلی او
دهغه "گاؤ" په څېر دی چې له عقلمه لرې په هره خوا سر اچوي او هيڅ نه پېژني، بې
دفاع مظلوم هيوادوال يې دهيواد په هره برخه کې په وېره او هراس کې اچولي هيڅوک
دارام ساه نه شي اخيستی هرکور هره شپه په دې انتظار وي چې نن به د وير غدی دچا
په کور وي او څه به کيږي ؟

" له آزاره چا بازار موندلی نه دی " ډېر ژر به پخپله دحکومت په ليکو کې داسې
باحساسه څوک پيداشي چې نور دظلمونو او وحشتونو تحمل ونه لري او انجام دې د
نېر " ... گاؤ " په څېر کړي .

نرشه له طالب سره وجنگېږه! ډگر ترې وگټه سيمه دې ترې ونيسه او سيمه دې
ترې وساته! په مظلوم بې دفاع او غريب ولس طالب ته زور مه ورنيسه !!

يَتِيْمَانِ مَه زېږوئ!

#رسول الله ﷺ وفرمايل:

-کله چې يتيم په ژړا شي، د الله ﷻ عرش په بشپړېدو شي!

الله ﷻ ملائیکو ته وفرمايي:

-دا يتيم چې، پلار يې تر خاورو لاندې دی، چا وژړوه؟

ملائیکې ډوايي:

يا الله ﷻ تاسې ښه پوهېږئ.

نو الله ﷻ بيا وفرمايي:

-ای ملائیکو! تاسې گواه اوسېږئ، څوک چې ددې يتيم ژړا خاموشه کړي او څوک يې زړه
خوشحاله کړي، زه به د قيامت پر ورځ هغه کس خوشحاله کړم.

(مجمع البيان ج ۱۰، ص ۵۰۶)

د شهید الحاج مولوي عبدالمنان رحيمي

ژوند او کارنامو ته لنډه کتنه

لیکنه: نوراني عزام

په ورځ د افغانستان دهرات ولایت دگلران ولسوالۍ دشور رود په کلي کې په یوه متدینه کورنۍ کې وزیږېد. شهید الحاج مولوي عبدالمنان چې د طالبانو داسلامي تحریک له لومړیو اشخاصو څخه گڼل کیږي د روس د سرولنیکرو همداراز د انارشیزم په وړاندي یې کلکه مبارزه وکړه او تل یې د حق دلاري د یو نه ستړي کیدونکي قائد مجاهد په توگه خپله جهادي وظیفه اجرا کړه.

زدکړه یې:

داچې شهید الحاج مولوي عبدالمنان (رحيمي) صاحب باندي الله تعالی (جل جلاله) ښه استعداد اولیاقت لورولی و، نو والد صاحب یې د ده استعداد ته په کتو د دیني زدکړو لپاره غوره کړ او د زدکړو لپاره یې په دوه کاله او پنځه میاشتو عمر کې د هرات گلران ولسوالۍ مشهور عالم مولوي محی الدین صاحب ته د دیني تعلیم لپاره وسپاره، چې ابتدائي ټولي زدکړي یې له مولوي محی الدین صاحب سره سرته ورسولي. بېه (۹) کلن وو چې د بورو زدکړو لپاره هلمند ته لاړ او هلته یې د هلمند ولایت مرکز لښکر گاه ته څیرمه د بشران په سیمه کې د کاکړانو په مسجد کې متوسطي ټولي زدکړي سرته ورسولي او د پاتي زدکړو او دستاربندي لپاره یې د گاوندې هیواد پاکستان د بلوچستان ایالت د کویتي ښار ته سفرو کړ او هلته یې پاتي زدکړي او دستاربندي د کویتي ښار په چالو باوري سیمه کې د حاجي میا خان په مسجد کې په شهید شیخ مولوي رحمت الله صاحب باندي پای ته ورسولي.

د افغانستان اسلامي امارت د هغو مخلصو علماء کرامو، طالبانو او صالحانو د هڅو او قربانیو محصول دی، چې د اسلامي نظام د قیام لپاره یې خپل سر او مال وقف کړي او په دې لاره کې له هیڅ راز قربانی او ایثار څخه ځان نه سپموي. دغه د الله تعالی مخلص بندگان یوازې له الله تعالی سره معامله لري. نه د شهرت، منصب او نوم نشان شوق ورسره وي او نه هم مادي ارامونه لري. بلکه خپل خدمت په ډیر اخلاص یوازې د الله تعالی د رضاء لپاره سرته رسوي، تر دې چې د وفات یا شهادت نیټه یې راوړسېږي او د جهادي خدمت له سنگره د الله تعالی لقاء ته ورشي.

د داسې مخلصو او فداکارو مشرانو له جملې یو شهید مولوي عبدالمنان رحيمي صاحب و چې کلونه کلونه یې د جهاد او اسلامي نظام د قیام په لاره کې نه ستړي کیدونکې هڅې وکړې، ډیر تکلیفونه یې ولیدل تر دې چې بالاخره په همدې مسیر کې داسې وخت په شهادت فائز شو چې په نیمه شپه د تهجد لمانځه ته پورته شوی او د دښمن د ډرون برید هدف وگرځید. په دې لیکنه کې د دې مخلص او فداکار شهید په ژوند او کارنامو لنډه خبره کوو هیله ده چې د توجه وړ مو وگرځي.

زوکره یې

ارواښاد شهید الحاج مولوي عبدالمنان (رحيمي) د گلریز اکا زوي، په ۱۳۳۴ هجري لمريز کال د ثور ۲۷ نیټه د چهارشنبې

مسئولیتونه یې

کله چې په گران هیواد افغانستان باندې روسانویرغل راوړ او په وړاندې یې افغان مجاهد ولس په مسلح جهاد پیل وکړ، شهید حاجي مولوي صاحب د قندهار په ژړی او پنجوايي ولسوالیو کې د قومندان حاجي ملا محمد صادق او د اسلامي امارت د نائب شهید ملاعبیدالله اخند سره یوځای شو او دلته یې په جهادي چارو پیل وکړ. کله چې جهادي مقاومت نور پیاوړی شو او واړه گروپونه په سترو محاذونو بدل شول شهید حاجي مولوي صاحب د مولوي مخلص صاحب سره ملگری شو او د هغه تر مشرۍ لاندې یې په هرات ولایت کې د طلاب انصاري په نامه د مجاهدینو یوه ستره جبهه پرانیستله چې په یاده جبهه کې شهید حاجي مولوي صاحب د عمو مي قمندان په توگه وټاکل شو.

کله چې د شوروي اشغال پای ته ورسیدې او د اسلامي امارت د مجاهدینو لخوا د شر او فساد په وړاندې جهاد پیل شو، شهید حاجي مولوي صاحب د امیرالمؤمنین ملا محمد عمر مجاهد د څو تنه هغه ملگرو څخه وو چې د ده سره یوځای یې په کندهار کې د شر او فساد په وړاندې په لومړني قیام کې برخه اخیستې وه، او له قندهار څخه تر هراته د تحریک د طالبانوسره ملگری وو، کله چې طالبان هرات ته ورسیدل او هرات ولایت فتحه شو، د هرات د پنځمې سرحدې لیوا مرستیال وټاکل شو او بیا چې طالبان بادغیس ته ورسیدل شهید حاجي مولوي صاحب د هرات د شنډنډ ولسوال وټاکل شو، په شنډنډ کې شپږ میاشتي ولسوال پاتې شو.

په شنډنډ کې له شپږ میاشتي مسئولیت وروسته د بادغیس والي وټاکل شو په بادغیس کې د دوه کاله او پنځه میاشتي مسئولیت وروسته د سرپل د والي په توگه وټاکل شو، یو کال د سرپل د والي په توگه پاتې شو، له سرپل څخه وروسته د سمنگان والي وټاکل شو، له سمنگان وروسته د دوهم ځل لپاره د سرپل والي وټاکل شو، پنځه میاشتي یې بیا

دلته سرپل کې تیري کړي له دې وروسته د امریکایي یرغل له امله اسلامي امارت له ښاري سیمو شاتگ وکړ.

کله چې امریکایي اشغالگرو او همکارانو یې پر افغانستان یرغل راوړ او په مقابل کې یې د اسلامي امارت جهادي فعالیتونه پیل شول، شهید حاجي مولوي صاحب د اسلامي امارت په لیکو کې د یو مخلص او ایثارگر مجاهد په توگه خپله جهادي مبارزه یو ځل بیا پیل کړه، د امریکایي اشغال په وړاندې د اسلامي امارت په تشکیلاتو کې شهید حاجي مولوي صاحب لومړی مسئولیت د هرات ولایت د والي په توگه ټاکل کیدل وو، دوه کاله او پنځه میاشتي حاجي مولوي صاحب د هرات د والي په توگه دنده سرته ورسول.

په هرات کې له دوه کاله ولایت وروسته د اسلامي امارت په شل کسيزه مرکزي کمیسیون کې د کمیسیون د غړي په توگه وټاکل شو، له دوه کاله دې مسئولیت ورسته پنځه کاله د شمال لویدیځ زون د نظامي کمیسیون د حلقي عمومي مسؤل وو، د دې مسئولیت ورسته د شهید امیرالمؤمنین ملا احترام محمد منصور (رحمه الله) په وخت کې په هیواد کې د هزاره قوم د مشکلاتو د حل لپاره د یوه ځانگړي کمیسیون مسؤل وټاکل شو.

یو کال د دې کمیسیون مسؤل پاتې شو د دې کمیسیون له مسئولیت ورسته درې کاله د جنوب لویدیځ د پنځه لس ولایتونو د ملکي تلفاتو اوسم شکایاتو د کمیسیون مسؤل پاتې شو چې بالاخره د همدې کمیسیون د خدمت په جریان کې شهید شو.

ځینې خاطري یې

د شهید حاجي مولوي صاحب ملگری وایې چې نوموړی له پيله مخلص متدين متعهد او په جهادي چارو کې برلاسی و، په اسلحو کې د هاوان او راکټ مسلکي وو او په جگړو کې به یې له راکټ لنچر څخه کار اخیسته، جگړه که به څومره هم سخته وه شهید حاجي مولوي صاحب به د هیڅ بیري او ډار احساس نه کاوه هغوی وایې کله چې به شهید حاجي مولوي

صاحب راسره ملگری و، موږ به ډیر مطمئن وو داسي مو انگیرله چي گواځي هیڅ خطر نشته. دده نیژدي ملگری ملا اسماعیل وایي چي زما ټول عمر نه یادیري چي شهید حاجي مولوي صاحب دي په سفر او کور کي د تهجد لمونځ نه وي کړی، ملا اسماعیل زیاتوي شهید حاجي مولوي صاحب به ټول وخت مجاهدینو ته د ولس سره د نیکی کولو سپارښتنه کول او تل به یې هڅه کول چي د مجاهدینو اتفاق او اتحاد وساتي.

د شهید حاجي مولوي صاحب ملگری ملا نورالدین آخند وایي ماهیڅ کله شهید حاجي مولوي صاحب ندی لیدلی چی په سنگر کی د وارخطايي او ډیر غلام پرې لیدل شوي وي، الله تعالی عجیب توکل او اطمینان ورکړی و، هغه به په هروخت په تعرض کی مجاهدینو سره یوځای وو اومجاهدین به د ده د وجود له امله ډیر ډاډه وه او د تعرض په حالت کی داسی نورمال ښکارېده لکه چی د ملگرو سره د یو خوشحالی په مجلس کي مصروف وی.

په ۱۳۶۹هـ ش کال کې دگلران د چاه شرین په کلي کې د روسي اجیرانو ۹۴۰ کنډک چې د پنځمې سرحدی لړۍ مربوط وو د شهید حاجي مولوي صاحب د نظامي تاکتیک او مهارت په ذریعه د یوتعداد مجاهدینو لخوا تر سختې جگړې وروسته فتحه شواو پکې میشتې ټولي اجیري ملیشي یې شهید تسلیم شوې اوپه زیاته اندازه سلاح او مهمات ورڅخه غنیمت ولجه شول.

د زندان خاطره

په افغانستان د امریکایانو د یرغل او سلطې په لومړنیو کلونو کې شهید مولوي عبدالمنان صاحب او د ده ځینې ملگري په هرات کې د امریکا گوداگیانو ونیول او څه مهال بندیان و چې ځینې ملگري خو یې بیا گوانتانامو زندان ته هم واستول شول، خو دا چې مولوي عبدالمنان صاحب په هرات کې ښه وخت تېر کړی و او د اولس په زړونو کې یې ځای درلود نو د هرات عام اولس د هرات د هغه وخت په واکمن

تورن اسمعیل خان باندې فشار واچاوه چې په نتیجه کې یې مولوي صاحب له زندان څخه ازاد شو.

د مولوي صاحب یو ملگری محب الله اخندزاده صاحب چې په همدې وخت کې یې له شهید مولوي عبدالمنان صاحب سره په محبس کې وخت تیری کړی، له نوموړي څخه د امریکایانو د تحقیق خاطره بیانوي نوموړی داسې کیسه کوي.

امریکایانو څلور ځله له مولوي صاحب څخه په خپله تحقیقات وکړل او مختلفې پوښتنې یې ترې وکړې چې دلته یې یو مثال وړاندې کوم

امریکایي محقق. د طالبانو نظام او د ملا محمد عمر کردار او تگلاره غندي او کنه؟

مولوي عبدالمنان: د طالبانو نظام ځکه نه شم غندلی چې هغه د اسلام په اساساتو ولاړ نظام و، طالبانو له ډیرو کلونو وروسته یو وار بیا د اسلام احکام راژوندي کړل، حدود یې جاري کړل او شریعت یې نافذ کړ، زه د طالبانو نظام غندم نه بلکې تائیدوم یې.

– تاسو ولې د خپلې واکمنۍ په وخت ښځو ته حقوق نه ورکول؟

– دا چې موږ مسلمانان یو، په اسلامي شریعت عقیده او باور لرو، نو ښځو ته هم هغه څه په خیر بولو چې اسلام یې لارښوونه کوي، موږ ښځو ته اسلامي حقوق ورکړي دي او اسلامي حقوق د ښځو د دنیا او آخرت د سعادت سبب بولو.

– اوس چې افغانستان ټول موږ نیولی دی او طالبان مکمل حتم شوي دي، ستا فکر څه دی چې ملا محمد عمر مجاهد به په څه بوخت وي؟

– زما په نظر امیرالمؤمنین ملا صاحب به کرار نه وي ناست بلکې ستاسو په مقابل کې به د جنگ تیاری کوي.

– ته څه فکر کوي چې اوس له بندي کیدلو وروسته به له تا سره څرنگه چلند وشي؟

استشهاد سرښندنه او ځان ځارول

ليکنه: محمد عمر "منيب"

هغه عنوان چې په هر توري يې ګڼونه ليکل کېدلی شي، هغه ښايست چې سترګې يې د ښکلاوو تاب نلري، او هغه مينه چې ويل کېږي نه! بلکې عملي کېږي.

له خپل سيوري مخه په وپروونکې تياره کې، د الله عزوجل د کلام په بدرکه، په اوښکو پوښل شوی د مينې راز او نياز يې پيل...

د آسمانڅکو غرونو په څوکو او لمنو کې د تکيرونو زمزمې، د دنيا کې له رنگينيو او مادي ښايست لا پړوايي، او د معاصر نمرود په وړاندې خپلي قيام يې پالنه...

او د سې نورو په لوبو کې د نازک بدن ورکېدل، د تنکيو غوښو په لوبو امت ته د رحمت ورځ راوستل، او د توک توک قافلو په پلونو باندې د مزل وروستی پړاو يې عملي ثبوت دی.

استشهاد کومه پته معما نده چې حل کېدلی نشي؛ هاغه د عمر ابن الحام د خبرې عملي ثبوت دی چې: لئن حيت حتى آكل تمراتي هذه انما حياة طويلة، که زه دومره ژوندی پاتې شم چې خپلې دا خرماوې وخورم دا خو ډېر اوږد ژوند دی.

استشهاد له جنون او تجذب مخه ډېره فاصله لري، خو د فُزْتُ وَرَبِّ الْكَعْبَةِ هغه مقوله ده چې د ماديت ټوله نړۍ ورته ګوته په غاښ ده.

کله چې د محبوب ځنګ ته ځان رسول په سکروټو باندې مزل غواړي، ټاکو شويو پښو ته ګل د مينې له ګاڼه لرې پاتې والی دی، د هېښوونکي اور لمن ته ځان وړاندې کول، د آزر خياله ذهنونو له تصويره لوړ وي؛ ځکه ورته ابراهيمي يون لېوتوب ښکاري.

عجيبه نده؟! چې يواځې د قلم په څرخولو د استشهاد د تعريف مخه کوم، سره له دې چې دا يو نا ممکنه اقدام دی، زما په اند: ما به هغه ورځ د استشهاد تعريف پوره کړی وي چې د موټر بم له بارودو مې د بدن دومره برخه پاتې نه وي چې کفن پرې ککړ شي.

و ما ذلک علی الله بعزیز

— کله چې زه واکمن و او دلته په هرات کې د تنظيمه رياست مرستيال وم او يا په نورو ولاياتو کې والي وم، نو ما د الله تعالی له بندگانو او رعيت سره ښه گذاره کړې ده. په دوی مې ظلم نه دی کړی او د دوی په حق کې له الله تعالی څخه وپريدم. اوس مې باور دی چې الله تعالی به د هماغه عمل په برکت په ما باندې رحم کوي، ما ته به ان شاء الله هيڅوک تکليف ونه رسوي ځکه ما چا ته تکليف نه دی رسولی.

شهادت يې

د شهيد مولوي عبدالمنان رحيمي صاحب نيژدې ملګری او زوم چې د ده سره په وروستي جهادي سفر کې ملګری هم وو وايي مولوي صاحب د سميع شکاياتو او ملکي تلفاتو د کميسيون د کارونو په سلسله کې په جهادي سفر وتلی و او د غزني، ميدان وردګ او نورو شاوخوا ولاياتو څخه يې ليدنه کوله. د سفر په جريان کې يوه ورځ مازديګر مهال د غزني ولايت د آب بند ولسوالۍ د خليج بازارته څيرمه د اخوند خيلو په کلي کې يې مجاهدينو او عامو خلکو ته د مازديګر د لمانځه وروسته لنډ اصلاحي بيان او نصيحت وکړ، چې له دې ځايه يې حرکت وکړ د ماښام لمانځه ته لږ وخت پاتې وو چې په موټر يې د امريکايي بې پيلوټه الوتکې لخوا د توغندي برید وشو، په دې برید کې د نوموړي چپه سترګه او نور بدن زخمي شو خو زخمو نه يې خطرناک نه وو، له همدې ځايه مولوي صاحب يو بل کلي ته لاړ هلته د شپې تيرولو اراده وکړه، خو داسې معلومېده لکه د دښمن چې تر څار لاندې و، شهيد مولوي صاحب عادت درلود چې په هيڅ حالت کې يې د تهجد لمونځ نه پرېښود، حتی په همدې شپه له ټول خطر سره سره چې بدن يې هم زخمي و د شپې په څلور بجې را پورته شوی و چې په باغ کې اودس وکړي او د تهجد لمونځ اداء کړي، په همدې وخت کې نوموړی تهجد ته په تياري لگيا و او اودس يې کاوه د دښمن بې پيلوټه الوتکې يو ځل بيا ورباندې برید وکړ او دغه د الله تعالی د لارې مخلص مجاهد يې په شهادت ورساوه.

انا لله وانا اليه راجعون

غزل

هاشم سادات

له ژوند به کله وړو موږ د غیرت په دروازه
ورځوبه له دنیا د شهادت په دروازه

ډاډمن اوسې ملګرو ډیره لاره مو وهلي
ولاړیو اوس د خپل رب د نصرت په دروازه

جانانه مجاهده ستا د حسن نندارې کړي
ولاړې پیغلې حورې د جنت په دروازه

چاپې دي انقلاب دی کور کې شپه تیږول گران دي
کوو اوس دیوېل مونږه زیارت په دروازه

مورجانې درنه ځمکه د تور سرې خیال مې ساته
سپارمه درته خپل دا امانت په دروازه

بېولاندې یې را اوکتل په اوښکو او ښکو سترگو
مونږ یوېل نه چې واخستو رخصت په دروازه

نوڅه کول پکار دي درباري مفتی صاحبه
تارتار چې د وطن مودی عزت په دروازه

هاشمه! د از مینت په دغه گرانو گرانو لارو
خدای خودې ورتیر کړه سلامت په دروازه

خولې ورته له سره د خوانانو را غور زیږي
بیړغ د امارت مو دمره پر نیولې دي

طالبه! ستا کردار او حوصلې ته فکر یوړم
د هر مظلوم په مخ کېدې ځان سپر نیولې دی

گل خونہ

غزل

شاعر: ثاقب خېلواک

د غزا غزاله درومي بیا د مینې تر درشله
حماسه د اریانایې فلسفه د عشق گنله

د بدلون ایات یې لیک و، د مرموز حسن پر پانه
د بریا حراته وحې یې غازي جبریل راوړله

واړه غرونه سندرېز وو، داؤدي ترنم خپور و
چې شرنګا د شنو بنگرو یې ربایي نغمه غنډله

په لمانځه کې د جهاد یې برنډې سترګې لکه وینې
شوه جومات د انقلاب کې د پاڅون مسته غزله
فدایي یو څو وګړي یې بانه وو درګې درګې
له نیازبینو سترگو تاو یې څومره ښکلې حلقه وله

د بري په تور اورېل یې خاڅکی سره گلان ټومبلي
بیا د وینو ورېښمن پوښ کې په لار ښکته تلله
په کعبه خبره یې خپور حجاب د خوشهیدو زلفو
د سینې په حرم پروت یې لونګین سجده کوله

د ښکلا سرخي یې ښکاري په غازي کشمیري شونډو
د هندي سلګو بدنګه قافله ترې کوچېدله

په لمن د ازادۍ یې وو، کتار غمي گنډلي
څو زلمو ته یې د پیغلې ملالۍ ټپه ویله

ژوند یې خنډ واهه له ځینو مرګ د تاندو غشو ژنو
چې چانته د خراسان به پرې له ورايه ځلېدله

چې د خیال د قلم اوښکه د ثاقب شوه مرغلره
په گربوان یې د غزلې رڼا امېل ته غږېدله

فدايي جانان

له گل سره په حسن کې سبالي کوي جانان
روان دی په خندا ځي فدایي کوي جانان
د خدای د مینې وړ دی د لمبو غبري ته خاندی
خلیل د زمانې دی قرباني کوي جانان
نور ځي اخلي رخصت د معسکر جنې غبر نه
وروستی دین دی نور خدای پاماني کوي جانان
حیران مشک ټلا بوله یې د وینو نوراني ته
د نړۍ جهادي یې ابادي کوي جانان

د آزادۍ خوب

ملاله یې میوند کي په تپه لیدلې ده
جناب په خوب کي سپینه لنکوته لیدلې ده

یو سپین سهار ختلی وي د تور ماښام په تنده
تولیې له هر لوري نه تیاري درومي په منده
د نوي تحول یې پیلامه لیدلې ده

تورزن زلمي پر سر د اشغالګرو کوي واري
رابندي پر فردو وي د وتلو تولي لاري
د سپینې مانی پاس یې کلیمه لیدلې ده

اذان د مینې څیزي د اقصی له منارونو
مست شور د تکبیر خور وي د هیواد پر سنګرونو
په سپین قران یې سپینه فیصله لیدلې ده

مشهوده ازادي وي اسلامي نظام قائم وي
وینس سوی په صدا د حق له خوبه هر نائم وي
پر سر یې د پامیر هسکه شمله لیدلې ده

انتقام او بدله

د طالب او د کتاب بدله به اخلم
د مسجداو د محراب بدله به اخلم

تا چې درې ورې څړه مدرسه څړه
د شاګرد او د جناب بدله به اخلم

د کتاب د هر بویاب بدله به اخلم
د کتاب د هر بویاب بدله به اخلم

ګلابونه دې په وینو باندې رنگ کړل
د ښکېلې رېځان ګلاب بدله به اخلم

چې زاړه واړه دې ټوله شهیدان کړل
د ماشوم پېغلي شېاب بدله به اخلم

ته چې سپین سهار افتاب په کابوولې
د سهار ماښام افتاب بدله به اخلم

عکرمه جانان به نکر مه غفلته
ددې څرپر افتاب بدله به اخلم

ه "وايسرای"

له اصل کیسې نه که خبر نه یاست، نو لاندې مطلب ولولئ.

تنویرم

هیڅ معلومات شریک نه کړل، بلکې یوازې یې په تویټ باندې خبر ورکړ .

محب وايي چې د معلومات په نشون کې د کابل په حکومت کې دا تیوري زور اخیستی دی چې خلیلزاد عمدا د کابل حکومت کمزوری کوي، او غواړي چې خپل پخوانی ملگری، حامد کرزی، بېرته قدرت ته ورسوي. محب زیاته کړه، «موږ فکر کوو چې یا خلیلزاد نه پوهېږي چې څه کوي، او یا د بل څه د کولو خیال او فکر لري».

محب وايي د کابل حکومت فکر کوي چې د موقتي حکومت د جوړولو خبرې دا نښې چې ښايي خلیلزاد غواړي چې د همدې موقتي حکومت «وېسرای» سي .

محب وايي هغه واشنگتن ته پدې نیت راغلی دی چې امریکايي مقاماتو ته شکایت وکړي، خو امریکايي مقاماتو تر اوسه پورې د هغه شکایت ته غوږ نه دی نیولی، او نه هم دا کوښښ کړی دی چې د کابل حکومت د سولې په خبرو کې ور گډ کړي. محب وايي د امریکا د ملي امنیت مشاور ښاغلي بولټن هم بد او سپک چلن ورسره کړی دی، ځکه محب ته ویلي دي چې ملاقات لپاره وخت نه لري .

محب وايي د امریکا حکومت پدې وروستیو کې د افغان حکومت سره ډېر توهمین آمېزه چلن کوي. ځکه خلیلزاد د کابل حکومت ته دیکته کوي چې د طالبانو سره د خبرو په هیات کې باید څوک شامل کړای سي .

ډیلي بیت لیکي سپېنې مانی او خارجه وزارت پدې برخه کې د تبصرې کولو څخه ډډه وکړه .

حمد الله محب پر خلیلزاد باندې تور لگوي چې غواړي د افغانستان حکومت کمزوری کړي، یا یې بېخي بدل کړي، او یا ښايي غواړي چې خپله د جمهورریاست لپاره کاندید سي. محب وايي، «دا چې خلیلزاد د افغان حکومت غیر مشروع او کمزوری کوي، او په عین زمان کې طالبان غټوي، دا فقط یو هدف لري، او هغه دا چې د خلیلزاد دا اقدامات قطعاً د سولې لپاره نه دي، هغه سوله او مصالحه نه راولي، بلکې بېگانګي او فاصلې ایجادوي».

د ډیلي بیسټ د مارچ پر ۱۴ لیکي حمد الله محب وايي چې هغه واشنگتن ته دقیقاً پدې هدف راغلی دی چې غواړي امریکايي مقاماتو ته شکایت وکړي چې خلیلزاد د دې پر ځای چې طالبان دېته وهڅوي چې د کابل حکومت سره خبرو ته کښېښي، خلیلزاد د کابل حکومت بای پاس کړی دی، او طالبانو ته یې هیڅ داسې دلیل نه دی وړاندې کړی چې باید د افغان حکومت سره خبرو ته کښېښي، حال دا چې «طالبان د پسرلي عملیاتو ته پوره چمتوالی نیسي».

محب علاوه کوي، «حتی که چیرې هلته یوه معامله هم وسي، دا به یوه بده معامله وي» ځکه دا به حکومت لا کمزوری کړي. هغه وايي همداروس طالبان په جار جار وايي چې د جهان د ملکونو خارجه وزیران د ملاقات لپاره په لین ورته ولاړ دي، ځکه هغوی پوهېږي چې طالبان به راتلونکي حاکمان وي .

محب وايي که څه هم خلیلزاد شپاړلس ورځې د طالبانو سره په قطر کې په خبرو تېري کړي، خو د کابل سره یې

په کانګرس کې د افغان له جنګ سره مخالفت زیات شوی

اوس نو، د متحده ایالاتو په کانګرس کې د افغان له جنګ سره زیاتېدونکې مخالفت دا ښیي چې د قطر خبرې حساسې مرحلې ته رسېدلې دي، او ښایي ډېر ژر مهمې فیصلې ترې راووزي.

بله خبره دا ده چې د امریکا د جمهوري ریاست ټول دیموکرات کاندیدان د افغان د جنګ مخالف دي، او هر یو کونښن کوي چې په راتلونکو انتخاباتو کې د دې جنګ سره خپل مخالفت اظهار کړي، او د امریکایانو رایې ترلاسه کړي.

ترمپ پدې ښه پوهیږي چې که چیرې د افغان جنګ ختم نه کړي، د هغه دیموکرات حریفان به همدا مسله د ده پر ضد وکاروي. نو لهندا، ترمپ پر خلیلزاد او پامپو باندي زیات فشار واچولی دی چې د قطر خبرې ژر تر ژره خلاصې کړي، او مثبت نتایج یې اعلام کړي. ځکه ترمپ غواړي چې په راتلونکو انتخاباتو کې له افغانستانه د امریکایي عسکرو د راپستلو کړیدېت د ځان کړي، او امریکایانو ته ووايي چې د امریکا اوږد جنګ ما ختم کړ.

اوس نو، د افغان سوله پاله قوتونو لپاره څه پکار دي؟ په تېرو څو ورځو کې یو شمېر افغانانو د قطر د خبرو په ملاتړ یوه اعلامیه خپره کړه، او پدې اعلامیه کې یې دواړو خواوې تشویق کړي وې چې ژر تر ژره دا جنګ فیصله کړي، او یوې مثبتې نېټې ته سره ورسېږي.

امید دی چې په دننه او بهر کې نور افغانان هم ورته شان اعلامیې خپرې کړي. د سولې لپاره مدني ناستې او لاریونونه وکړي، او پدې حساس وخت کې خپل ملي او ایماني وظیفه تر سره کړي.

موږ پدې باور یو چې د عمل او د تاریخ د قضاوت وخت رارسېدلی دی. چوپ پاته کېدل نه د افغانستان په گټه دي، او نه هم وینښ وجدان او ایمان دا حکم کوي.

څو ورځې کېږي چې د متحده ایالاتو مشهور سناتوران او د کانګرس غړي د افغانستان د کښالي د ختمولو لپاره جدي اقداماتو ته لاس اچولی دی. تېره ورځ، د امریکا د سنا دوو مقتدرو غړو سناتور راند پال او سناتور ټام یوډال یوه داسې لایحه معرفي کړه چې وایي په افغانستان کې دي د امریکا نظامي حضور د دې کال تر پایه ختم سي. دا لایحه جمهورریس ترمپ ۴۵ ورځې وخت ورکوي چې کانګرس ته خپله طرحه وړاندي کړي. سناتور پال په خپله وینا کې وویل چې د افغانستان جنګ نور د امریکا د ملي امنیت په گټه نه دی، او باید ختم سي. هغه زیاته کړه چې امریکا باید د ملت - دولت د جوړولو له کاروبار څخه ځان راوباسي. هغه وویل موږ خپل ماموریت بشپړ کړ، موږ باید خپلو کورونو ته راستانه سو.

دغه راز، د متحده ایالاتو مشهور سناتور برني سندرز، سناتور الیزابت وارن، د کانګرس غړې الګراندریا، مېرمن عمر، او پنځو نورو د کانګرس غړو هغه ژمنه امضا کړه چې د امریکا د ابدي جنگونو ختمول غواړي. دا ژمنه د (کامن ډیفنس) لخوا ترتیب شوې ده، دا سازمان یو نیم لک غړي لري.

د امریکا د جمهوري ریاست د انتخاباتو مخکښ کاندید سناتور سندرز په خپل ټویټ کې لیکي ول: اته لس کالېرې چې موږ په افغانستان او عراق کې جنگېږو. موږ باید دا جنگونه ختم کړو، او د جنګ د مصارفو پیسې دلته په امریکا کې پر معارفو او زیر ښایي کارونو باندي ولگړو.

د نیویارک ځوانه دیموکراته سوسیالست استازي الګراندریا وایي د افغانستان اشغال یوه «فاجعه» ده. هغې پر کانګرس باندي ېږغ کړی دی چې د افغان د جنګ اجازه دي لغوه کړي.

په عین زمان کې، د امریکا خارجه وزیر ښاغلي پامپو ویلي دي چې ښایي په څو هفتو کې قطر ته ولاړ سي، خو د خبرو جريان لا گړندی کړی.

عمر سیاسی یک حاکم مزدور چگونه پایان می‌رسد؟! سیف الله م

اینکه چرا؟! جزئیات بسیار زیاد دارد که در اینجا به گوشه‌ی از خوش خدمتی‌هایی اشاره می‌کنم که اشرف غنی در طول زمامداری‌اش به امریکایی‌ها انجام داده است ولی امریکایی‌ها وی را نادیده گرفته و موقف وی را در پروسه‌های بزرگ مانند انگشت ششم دست قرار داده اند: منزوی و بی‌صلاحیت:

اشرف غنی در ۲۴ ساعت نخست ریاست جمهوری‌اش پیمان امنیتی با امریکا را امضا نمود و گفت که امروز روزی است که افغانستان حاکمیت ملی خود را به صورت اساسی به دست می‌آورد. حالانکه این پیمان ننگین‌ترین پیمان در تاریخ معاصر افغانستان شمرده می‌شود که روی معاهدات گندمگ و دیورند را سفید ساخته است. اشرف غنی برای تمویل جنگ امریکا در افغانستان سیستم مالیاتی دولت را طوری عیار نمود، تا افغانستان را با شرایط صندوق بین‌المللی پول، بانک جهانی و سایر نهادهای استعماری بین‌المللی وفق دهد. وی عواید دولت را در اثر وضع نمودن مالیات گزاف بر تاجران، کسبه کاران، صنعتگران، دهقانان و حتی مردم عام و بی‌بضاعت، از سقف تعیین شده صندوق بین‌المللی پول نیز بالاتر برد. درحالیکه سطح بیکاری بالاتر از ۵۰ درصد گزارش شده است.

اشرف غنی تحت نام جوان سازی ادارات دولتی و مبارزه با فساد؛ پالیسی تغییر نسل یا (Generation Change) را در تمام ادارات دولتی اعمال نمود و بقایای مجاهدین و کمونیستان اسبق را ریشه کن ساخت، و در عوض مهره‌های سیکولار را جایگزین ساخت.

اشرف غنی بعد از عقد پیمان امنیتی با امریکا جنگ را افغانی ساخت و علاوه بر صدها هزار تلفات ملکی ۴۵ هزار نیروی نظامی افغان را نیز به تیغ کشتن داد. همزمان با این صدها هزار خانواده دیگر نسبت به مشکلات امنیتی و وضعیت بد اقتصادی اقدام به مهاجرت نمودند. وی خون افغان‌ها را تخته خیز نفوذ امریکا در اوراسیا قرار داد، که زمامداران اسبق نیز دست به چنین جنایتی نزده بودند

اشرف غنی تحت نام برنامه‌های اقتصادی و راه اندازی دهلیزهای هوایی و غیره طرح‌های اقتصادی‌اش، زمینه را برای افتتاح و راه اندازی پروژه‌های منطقوی هموار ساخت. که درحقیقت هموارسازی تسلط امریکائی بر کشور و حتی کشورهای منطقه‌ای می‌باشد. زیرا پروژه‌ها و طرح‌های منطقوی زمینه تأمین و گسترش نفوذ امریکائی را در منطقه ساده می‌سازد. ولی سهم افغانستان یک مقدار بسیار کوچک و غیر قابل ملاحظه درین میان می‌باشد. همچنان، اشرف غنی چهارراه اقتصادی را به یک چهارراه

رئیس‌جمهور اداره کابل بعد از اكمال دور چهارم گفتگوی صلح با طالبان در خطاب به ملت گفت: "ما بخاطری به تدبیر تأکید می‌کنیم که از تجربه زمان داکتر نجیب‌الله آگاهی داریم، ما همه می‌دانیم که او چگونه فریب داده شد، سازمان ملل متحد به وی تضمین تامین صلح داده بود؛ اما متأسفانه به فاجعه انجامید." وی چند روز بعد در سخنرانی دیگرش خطاب به سربازان گفت: "رئیس‌جمهور شما نه شاه شجاع است و نه هم امیر یعقوب خان که برای کسی سر بگذارد و یا معاهده گندمک را بالایش امضا کنند." وی افزود که مارگزیده از ریسمان می‌ترسد، مگر ما نه از مار می‌ترسیم و نه هم از ریسمان، زیرا ما عقل داریم و با تدبیر به پیش می‌رویم و آنچه را انجام می‌دهیم که عزت کشور در آن مصئون باشد.

تاریخ معاصر بشر برای همگی ثابت می‌سازد که عزت مزدور با وقار نسبت به مزدور حلقه به‌گوش نزد بادر به مراتب بیشتر می‌باشد. اما اشرف غنی از آن‌عده مزدورانی به شمار می‌رود که مزدوران حلقه به‌گوش را نیز شرمانده است.

امریکائی مبدل ساخت. وی زمینه استخراج معادن وانتقال آن را توسط امریکائی بیشتر از قبل مهیا ساخت. با وجود خوش خدمتی زیاد اشرف غنی به امریکا، وی بعد از چند بار تقاضای ملاقات با ترامپ، جواب منفی دریافت نمود که بالاخره درین اواخر با کمال بی شرمی به وی نامه محرمانه فرستاد، که حتی آن هم از جانب بادرش محرمانه نماند و از سوی رسانه‌های امریکایی افشا شد. وی درین نامه از ترامپ خواسته بود که نیروهای آمریکایی را به طور کامل از افغانستان خارج نکند. با در نظر داشت شخصیت تجارتي ترامپ حتی پیشنهاد نموده بود که هزینه‌های نیروهای آمریکایی در افغانستان می‌تواند تا ۲ میلیارد دلار و تعداد نیروهای آمریکایی تا ۳۰۰۰ نفر، کاهش یابد.

نهایتاً این که اشرف غنی در طول چهار سال حکمرانی خود بیشتر از چهار کلمه ی کلیشه‌ی دیگر چیزی برای مردم افغانستان فراهم نکرد و تحت نام اصلاحات اقتصاد را به رکود برده، جوهی خون را جاری ساخت و حالا بعد از ذلت و رانده شدن از سوی بادر، اکت‌های قهرمانی در می‌آورد.

با در نظر داشت موارد فوق اشرف غنی راست می‌گوید که وی نه از مار می‌ترسد و نه از ریسمان، درحالی‌که از جمله خائنین است. چون تاوان و تلفات زیانبار این مار و ریسمان را مردم می‌پردازد نه او.

اما اینکه می‌گوید که ما عقل داریم و با تدبیر به پیش می‌رویم و آنچه را انجام می‌دهیم که عزت کشور در آن مصنون باشد. کاملاً دروغ می‌گوید. زیرا عقلش برای منافع مردم افغانستان نه، بلکه برای منافع بادرانش خدمت نموده است. هیچ مورد متذکره فوق موضوعی نیست که در آن عزت مردم این کشور مصنون شده باشد. بلکه همه برای تحقق اهداف اشغالگران و استعمارگران بوده و هست.

اشرف غنی از تجربه ی داکتر نجیب الله صحبت نمود که وی بعد از اتکا به ملل متحد، بجای نجات به حلقه دار آویزان شد. سرنوشت غنی نیز بعد از یک عمر خدمت به استعمار ذلت و سرخمی خواهد بود؛ زیرا هر حاکمی که به غیر از درگاه الله سبحانه و تعالی به جایی دیگر اتکا کند و استعانت بجوید به چنین سرنوشت ذلت باری مواجه می‌شود که در نهایت استعمار از وی نیز رو برمیگرداند.

اشرف غنی نسبت به داکتر نجیب، شاه شجاع و یعقوب خان بدترین اعمال را برای تحقق منافع بادرش در حق مردم افغانستان انجام داده است. لذا رابطه اش با مردم مسلمان و مجاهد افغانستان قطع شده است. رابطه اش با الله متعال قبل ازین قطع شده بود و اینک رابطه اش با امریکا نیز در حالت قطع شدن است. لذا امریکا و طالبان در مذاکراتش وی و نظامش را به کلی دور می‌زند و او نیز عذاب وجدانش را در سخنرانی‌ها بازگو می‌کند. پس عبرت بگیرید؛ این است سرنوشت یک مزدور استعمار که ترکوا من جنات و غیون ﴿۲۵﴾ و زروع و مقام کریم ﴿۲۶﴾ و نعمة كانوا فیها فاکهین ﴿۲۷﴾ كذلك و اورثناها قومنا آخرین ﴿۲۸﴾ فما بكت علیهم السماء والأرض وما كانوا منتظرین ﴿۲۹﴾ سورة دخان

چه باغها و چشمه‌سارهای زیادی از خود به جای گذاشتند! و کشتزارها و اقامتگاههای جالب و گرانبهانی را. و نعمتهای فراوان (دیگری) که در آن شادان و با ناز و نعمت زندگی می‌کردند. این چنین بود (ماجرای آنان) و ما همی این نعمتها را به قوم دیگری دادیم. نه آسمان بر آنان گریست و نه زمین، و نه بدیشان مهلتی داده شد (تا چند صباحی بمانند و توبه کنند و به جبران گذشته‌ها بپردازند).

[۱] سازمان ملل از داکتر نجیب خواسته بود تا با اداره انتقالی غیر جانب دار موافقت کند تا آن اداره، زمینه یک نظم سیاسی نوین را فراهم کند و جنگ در کشور پایان یابد. در مقابل سازمان ملل نجات جان داکتر نجیب را تضمین کرده بود. با این حال این سازمان نتوانست جان نجیب را نجات دهد و جنگ در افغانستان نیز پایان نیافت. [۲] شاه شجاع، معاهده لاهور را در سال ۱۸۳۸ با رنجیت سینگ و بریتانیای وقت به امضا رساند. در سال ۱۸۳۹ شاه شجاع به کمک بریتانیا وارد قندهار شد و اعلام پادشاهی کرد.

" [۳] معاهده گندمک" میان امیر محمد یعقوب خان و سر لوئیس کیوناری، نماینده سیاسی انگلستان در تاریخ ۲۶ می ۱۸۷۹ امضا شد که این معاهده‌ها در نهایت منجر به امضا "کنوانسیون کابل" یا معاهده دیورند در سال ۱۸۹۳ میان امیر عبدالرحمان خان و سر هنری مورتمور دیورند شد.

سنگيانگ کې ستر بشري ناورين

او د نړۍ دردوونکې چوپتيا

حسن مومند

اوداچې چينايان دکوم مذهب سره تړاو نه لري بلکې قطع اکثريت يې دهریان دي نو ځکه چينايان دچين نه بهرون دچاسره ددين او مذهب پرينست دښمني نه کوي او دنړۍ مسلمانان مطمئن دي چې چين زموږ دين او کلتور ته دضرر رسولو ارادې او شوم پلانونه نه لري او نه ترې تراوسه داسې کوم حرکت ترسترگو شويدي چې په حتمي ډول په اسلام دښمني تعبير شي.

خو په چين کې دننه چې ددولت له لورې دچين دمسلانانو سره کوم له حده زيات ناوړه سلوک کېږي نو لرليک يې ډېر اوږد او خورا له درد او اندېښنو ډک دی.

هسې هم په نړيوالو رسنيو کې پدې اړه خبرونه راتللل خوڅه موده دمخه چې په برتانوي جريدې ډيلي تيليگراف کې په پدې اړه مفصل راپورخپور شو نو دتريوالوتوجويې خان ته راجلب کړه: په راپورکې راغلي وچې له تېرو څو مياشتو راهيسې دچين دولت د يوغور مسلمانانو پرضد سختو اقداماتو ته زور ورکړيدی: دجوماتونو امامانو ته يې دډېرو خړيلو حکم کړيدی: دجوماتونو سره دتړلو ټولو مدرسو دتړلو فرمان يې صادر کړيدی او د ۱۷ کلونو نه دکم عمر لرونکي هلکانو او انجونو ته دناظره قرآن کریم ويلو اجازه يې هم لغوه کړيده.

دولت امامانو ته حکم کړيدی چې له دې بعد به په عربي نه بلکې چينايې ژبه دجمعي خطبه ورکوي ترڅو پرې پوليس او امنيتي ځواکونه پوه او له خان سره يې ثبت کړي.

امامانو ته دا حکم هم شوی چې په جومات کې دننه دخطيب دممبر سره په څنگ کې به دچين پيرغ گدي او دممبر سره نېرېدې دقېلې پردېوال لمنځ کونکو ته مخامخ به دچين ملي ترانه ليکي او

چين دنورو هېوادونو په کورنيو چاروکې مداخلې نه کوي او نه هم پر هېوادونو يرغلونه کوي بلکې خپل صنعت، زراعت تجارت ته وده ورکوي او دټولې نړۍ سره دښو روابطو له لارې خپلو ارزانو مصنوعاتو ته په نړۍ کې مارکيتونه پيدا کوي.

دا ډېره ښه ده چې دچين بهرنۍ پاليسۍ دامريکا او نورو لويديځوالو غاصبو هېوادونو په څېر نده: که يې بهرنۍ کړنلاره دامريکا او نورو لويديځوالو زير ځواکونو کړنلارې ته ورته وای نو دنړۍ ټولو مسلمانانو به ورته همداسې دنفرت په نظرکتنای لکه امريکا اونورو غاصبو هېوادونو ته چې گوري او زموږ په څېر وړو او کمزورو هېوادونو سره گاونډيتوب به يې ډېر دخطر وښو او اندېښنو ډک او دگاونډيو په شمول به يې دشرنه دسيمې يو کمزوري هېواد هم خوندي نه وای.

نودا چې دچين نفوس دنړۍ ډېل هر هېوادنه لوي دی: ستره جغرافيه لري اوس يې په نظامي لحاظ دنړۍ دسترو عسکري طاقتونو سره سيالي برابره شوې او اقتصادي پرمختگ يې له بل هر چاته زيات دی خوسره له دې هرڅه يې گاونډي اويا دسيمې بل هېواد ته ضرر نه رسېږي نودادې هېواد دمثبت سياست په زړه پورې اړخ دی.

چين کې چې نظام کمونستي دی او پخپله ديموکراسۍ ته ژمن هېواد ندي نو دامريکا اونورو اشغالگرو غربيانو په څېر ديموکراسي چاته نه مخې مخې ته کوي: نه دکوم هېواد سره دديموکراسۍ دنه شتون له امله دښمني کوي او نه هم دچاپر ضد دنظامي گام پورته کولولپاره ديموکراسي او دبشر حقوق پلمه کوي.

دمخالفت په صورت کې به جومات بندېږي او امام به زندان ته لېږل کېږي.

يوغوري مسلمانان وايي چې سپ کال دچين دولت دمکاتو او پرمختونو زدکونکي او په نورو دولتي ادارو کې کار کونکي روژې نيولو ته ندي پرېښي؛ بېرته کانتینونو ته راغوښتي دي؛ خوړلو او څښلو ته يې اړ کړي او روژه يې پرې ماته کړيده.

دولت ديوغوري مسلمانانو په هرې کوڅې کې کسرې نصب کړيدي ترڅو ددوی هرقل حرکت تعقيب کړي چې دې کار په ټولو يوغوري مسلمانانو کې سخته وېره خپره کړيده.

همدا راز دچين دولت په عام محضر- کې دمسلانانو مېرمنو دلباسونو پرې کولو او دعامو خلکو پروړاندې يې دتوهينولو لړۍ هم پيل کړيده.

څو ورځې وړاندې دبرتانيې په يوې مشهورې جريدې بزنس انسايدر کې پدې اړه يو خپور شوي مضمون کې راغلي و چې دچين امنيتي ځواکونه په ډېرو سختو ټکومسلانې مېرمنې داسلامي لارښوونو سره سم دهرداسې لباس په تن کولو نه منع کوي چې پرې ټول بدن پټېږي او چې داسې مېرمن وموندل شي چې لوی کميس يې پرتن وي نو دچين پوليس او امنيتي ځواکونه يې دسرکونو په سر او بازارونو کې کميسونه ورپرې کوي اوپه عام محضرکې يې توهينوي.

پوليس او نور امنيتي ځواکونه دسرکونوالارو په سر ټولي هغه مسلمانې يوغورې مېرمنې ودروي چې ددينې لارښوونو او ددوی دخپل کلتور سره برابر اوږده قميصونه يې پرتن وي ؛ قميصونه يې په قينچې پرې کوي او دقميصونو همدومره پورتنۍ برخه يې پرېږدي چې يې پرې ملا او خپته پټه وي چې له دې امله چينايې مسلمانې مېرمنې دسختې وېرې ښکار شويدي.

نوموړې برتانوي ورځپاڼې دداسې مېرمنو عکسونه هم خپاره کړيدي چې پوليس يې په عام محضر- کې دگڼو خلکو تر مخه قميصونه پرې کوي .

ورځپاڼې هم منلې ده چې دا په چين کې داسلامي هويت دځمولو په لړ کې يونوی جدي اقدام دی.

ديادې جريدې ځانگړي نماينده ويلي دي چې د سنگيانگ په لسگونو مېرمنو محاکمو ته پدې اړه خپل شکايت وړاندې کړ خو محاکمو ددولت دپرېکړې ننگه وکړه او ويې ويل چې چينايې مېرمنې اجازه نه لري چې اوږده کميسونه يا بوکري پرتن کړي؛ بايد چينايې مېرمنې بنیان او نيکر يا پتلون پرتن کړي چې همدا دچين کلتور دی.

دمسلانانو مېرمنو دکميسونودپرې کولو داعکسونه ريډيو فري ايشيا نومي چينل هم خپاره کړيدي او ويلي يې دي چې دچين دولت دبادو اقداماتو له لارې د ۱۵ ميليونو يوغوري مسلمانانو ديني هويت له منځه وړل او مذهبي ازادي يې ختمول غواړي.

دچين ددولت له لورې دظلمونو دا لړۍ روانه وه چې ترڅنگ يې له څه مودې راهيسې په نړيوالو رسنيو کې په مسلسل ډول داسې خبرونه هم خپرېدل چې په سنگيانگ ولايت کې دچين دولت له لورې ځايي مسلمانان دسخت ظلم ښکار دي او مذهبي آزادي خو ډېره لرې ده له مدني حقوقو او ازادۍ نه هم په کلي ډول محروم کړای شويدي اودا معلومه شوې چې دچين دولت دسنگيانگ په سونوزره مسلمانان دتريپوي مرکزونه نوم ځانگړو کمپونو ته راټول کړيدي .

دولت دې ځانگړو کمپونو ته ددوی دراټولولو لپاره داپلمه جوړه کړيده چې دولت غواړي ددوی تربيه وکړي اوددوی دچين دکلتور او ټولنيزو اصولونه خبر کړي خو په حقيقت کې دا ددين نه ددې مظلومو مسلمانانو دلرې کولو او بې زاره کولو دسخت وحشت نه ډک کوښښ دی. دې کمپونونه راوستل شوي دامسلانان ددولت له لورې دسختو فزيکي او رواني سکنجو سره مخامخ دي اوربستيا داده چې داتريپوي مرکزونه نه بلکې دوحشت نه ډکې عقوبتځانې دي چې پکې سړو اومېرمنو سره سخت بد او بې ساري نا انساني سلوک کېږي؛ دشرابو په څښلو اوخوگانو، سپيوو، پېشوگانو اونورو ټولو هغو وحشي- حيواناتو غوښو خوړلو ته اړيستل کېږي چې اسلام يې حرام گڼي اودچين مسلمانان ترې په خپل ژوندکې ځان ژغوري ؛ پدې مرکزونو کې مسلمانې مېرمنې دسړو ترمخه بې لباسه اورقص کولو ته اړيستل کېږي ؛ يوه مېرمن

هم دې ته نه پرېښوول کېږي چې دخپل محرم يا مېړه سره په څنگ کې بستره واچوي بلکې ټولې مکلفې وي چې د پردوسرويوځای شملې .

پدې مرکزونو کې هېچاته دلوڅ اجازه نه ورکول کېږي او ټول به روژې خوړلو مکلف وي او داهرڅه ددې لپاره چې داسلام دحل او حرمات احکام دې مسلمانانو ته يې اهميته وښايي .

په سرکې دا خبرې دچين پرضد دتبليغاتو يوه برخه گڼل کېده او ويل کېدل چې دداسې خبرونو ترشا دچين دمخالفي غربي نړۍ او په ځانگړې ډول دامريکا لاس دی خو اوس چې داملگرو ملتونو دنسلي تعصباتو دخپرنې لپاره دجوړې شوې ادارې له لورې په خپور شوي راپورکې راغلي دي چې په سنگيانگ کې دمسلمانانو لپاره جوړو شويو کمپونو يا حراستي مرکزونو کې ديو ميليون نه زيات مسلمانان دمذهبي اومدني آزادۍ نه بې برخې گرځول شوي اودسخت دولتي جبر او ظلم ښکار دي نو ايله ټولو ومنله چې داهسې تبليغات ندي بلکې په رښتيا هم دامسلمانان دسخت وحشت ښکار دي ؛ اوس دافکر پخوانی دی چې داسې خبرې دمخالف تبليغات وگڼل شي اوله پامه وغورځي .

دابېخي داسې ده لکه نيمه پېړۍ وړاندې چې دروسانو له لورې په منځنۍ آسيا کې دمذهبي او مدني آزادۍ دترېخولاندې کېدلواوسخت وحشت خبرې رامخې ته شوې او پرضد يې اواز پورته شو نو ډېرو کمونستانو او دکمونستانو دتبليغاتو نه اغېزمنو شويو خلکو به ويل چې دا د امريکا اونورې لويديځې نړۍ تبليغات او دشوروي اتحادپرضد دغرب دروان سوړ جنگ مهمه برخه ده خو چې کله روسانو په افغانستان کې دافغانانودجهدپه برکت ماتې وخوړه ؛ شوروي اتحاد ټوټه ټوټه ؛ دمنځنۍ آسيا هېوادونه آزاد اودنورې نړۍ مسلمانان دې هېوادونو ته ورغلل نو بيا ايله معلومه شوه چې دې هېوادونوکې ظلم او وحشت دهغې نه هم زيات و چې څومره يې خلکو يادونه کوله ؛ دلته دمسلمانانو په ملي او مذهبي آزادۍ کلي بنديزونه وو ؛ دټولو جوماتونو دروازې تړلې شوي وې ؛ په ديني لارښوونې بنديز و ؛ دمدرسونه اصطبلونه جوړ شوي وو ؛ اونور خو پرېږده چې دقرآن له خان سره ساتل اودکلمې طبيې ويل

بلکې دالله اودرسول الله صلى الله عليه وسلم نوم اخستل هم جرم گڼل کېدلو .

نوخکه پدې هېوادونوکې ډېرې داسې ځوانان وو چې کلمه هم نه ورتلله اوکومو ته چې ياده وه نوهغوی په تورو شپوکې په پټه له خپلومشرانو زدکړی وې .

نوجين کې هم نن ددولت له لورې دمسلمانانو سره هماغسې دوخت نه ډک عمل روان دی او خبره له دې وتې ده چې ووايو يا داگومان وکړو چې گينې دچين پرضد دامريکا يا نورې غربي نړۍ له لورې تبليغات روان دي اوس ددې وخت دی چې ددې مظلومو مسلمانانوپه حق کې اواز پورته اودې خبرې ته چې څومره توان وي زور ورکړل شي .

ددې مظلومومسلمانانوپرضد سخت وحشت روان دی خو هيڅوک يې دپوښتنې نشته .

دملگرو ملتونوادارې يانورو بشري نړيوالو ټولنو چې ددې مسلمانوپرضد دروان وحشت په اړه راپورونه خپاره کړل ؛ نړۍ يې ترې خبره کړه ؛ پدې اړه يې داسې کره شواهد وړاندې کړل چې دچين لپاره يې دانکارځای پرې نه ښود اوچين ته دا روښانه شوه چې دمسلمانانوپرضد روان وحشت يې نور له نړۍ پټ نه شي پاتې کېداي او نه پرې نړۍ چپه خوله پاتې کېداي شي .

زما په اند همدومره کافي ده ؛ دملگرو ملتونو د ادارې او دبشر دحقوقي په نوم دنړيوالو ټولنو نه له دې اخواته نورو هيله نده پکار ؛ په نړۍ کې که پرمسلمانانو کوم دولت ، کوم تنظيم يا ډله هرڅومره ستر ظلمونه وکړي دملگرو ملتونو اداره ، اروپايي اتحاد ، ناټو يا بل کوم اتحاد يې پرضد عملي اقدام نه کوي اوته به يې وکړي .

په نړيوالو رسنيو کې ددې کمپونواود مسلمانانو سره ددې بد سلوک خبره رامخې ته شوی خو پرضد يې اسلامي نړۍ کې يواځې ترکي غبرگون ښکاره کړی ؛ دترکي دباندنيو چارو وزارت دروان کال په فروړۍ کې دچين دمسلمانانو سره ددولت ددې ظلمونو اويدسلوک په اړه احتجاج کړی ؛ دا يې دانسانيت لپاره ډېر دشرم نه ډک عمل گڼلی او يې قيدو شرط يې ددې حراستي مرکزونو

دیندولواوپه دولتي سطحه ددې ستر وحشت دپای ته رسولوغوښتنه کړې؛ دترکي دبانډنيو چارو وزیر حامی اکسوی ویلي چې دا خبره اوس پټه پاتې نده چې چین پدې مرکزونوکې دیوملیون نه زیات ایغور مسلمانان زندانیان کړيدي اوددولت له لوري ورسره ډېر بد سلوک روان دی؛ موږ چین پدې اړه دخپلو اندېښنو نه خبر کړیدی خودچین دولت پدې اړه کوم مثبت قدم ندی پورته کړی؛ انقري دتړيوالي ټولنې اودملگروملتونو دسرمنشي- ته غواړي پدې چې پدې اړه دې څېړنې وکړي اود چین پر ضد دې عملې گامونه پورته کړي.

دچین دولت پدې اړه هسې دځان خلاصولو لپاره یوه مبهمه خبره کړی او ویلي یې دي چې ددې لگکیو دکلتور اومذهب ساتنه کوي اودسنگیانک امنیت ته دمتوجې امنیتي خطرونو دمخنیوي په موخه دلته دسخت دریځو پرضد اقدامات اړین دي.

دتأسف ځای دادی چې له ترکې پرته بل یواسلامي هېواد اونه هم اسلامي کانفرانس پدې اړه خوله خلاصه نکره نوڅکه اوس دایغور مسلمانانو نه پس اوس دقازق قبیلې سره تړاولرونکو مسلمانانو پر ضد هم ورته اقدامات پیل شوي پدې اړه واشنگتن پوست کې نوي خپور شوي راپور کې اوتان نومي یوقازق ویلي دي چې په ځانگړو کمپونوکې ددوه کلنو بې حده زیاتو تکلیفونو لیدلو نه پس چې را آزاد شويدي په کمپ کې ورباندې تېر شوي ظلمونه دومره وپرونکې دی چې یې درواني سختې مریضتیا ښکار کړی؛ په خوب کې همدا ویني اوپه وینه هم هغه داضطراب او پرېشانی ښکار وي چې زما دې رواني تکلیف زما په بچواومېرمنې هم بد اثر کړیدی.

داونان مېرمن وویل چې دمېره لتون مې ډېر وخت واخست، دچین دامنیتي ادارو دپرو مرکزونو باندې وگرځېدم؛ ۲۰۱۸ په وروستیوکې مې مېره کورته راغلو خومتأسفانه چې هغه اوس هغسې سړی ندی پاتې څرنگه چې هغه و؛ هغه اوس په رواني لحاظ ډېر بدل شويدي؛ څه کله کله له ځان سره وایم شاید دمېره همشکله پردې سړی مې کورته راغلی وي.

دیادې ورځپانې په راپور کې راغلي دي چې دچین دولت دهغوسرو اومېرمنو پر ضد دظلم نوې لړۍ پیل کړی ده کومو چې په قازقستان کې ودونه کړيدي؛ دوی اوس دسختو مشکلاتو اوقانوني بندیزونوسره مخامخ دي.

دیادولو وړ ده چې دقازق نسل سره تړاو لرونکي مسلمانان هم په سنگیانگ کې مېشت دي. دسنگیانگ ولایت دمسلانانو داکثریت تړاو دایغور قوم سره دی خو پدې ولایت کې قازقان، تاتاریان، کرغیز، تبتیان اومنگول هم مېشت دي.

دسنگیانگ پخوانی نوم کاشغر دی چې په اسلامي نړۍ اوپه ځانگړي ډول گاونډیومسلانانوکې اوس هم په همدغې نوم یادېږي؛ ۱.۶ ملیونه کیلومتره مربع مساحت لري چې دا دچین دټول مساحت ۵ سلنه ده؛ ددې ولایت دنفوسو شمېر ۲۱ ملیونه دی چې ۱۵ ملیونه یې دایغور قبیلې سره تړاو لري خو دولت دوی ۱۱ ملیونه ښکاره کوي.

سنگیانگ ډېر ستر جغرافیایي موقعیت لري؛ داستر ولایت په جنوب کې دتبت، جنوب شرق یې دشنگهای اوگانسو ولایتونوسره لگېدلې اوشرق یې دمنگولیا، شمال یې دروسې اولویدیځه برخه یې قازقستان کرغزستان، تاجکستان، افغانستان قبضه شوي کشمیر اوپاکستان سره لگېدلې ده.

هان نسل چې په دولتي پوستونويې قبضه ده او همدوی دچین اصل حاکمان گنل کېږي په تېرو وختونوکې یې پدې ولایت کې ایله ۵ فیصده وگړي مېشت وو خو پدې ولایت کې دمسلانانو دکمزوري کولو لپاره دولت دځانگړي پلان له مخې دلته دهان نسل ډېر زیات خلک مېشت کړل چې اوس پدې ولایت کې دهان نسل وگړو فیصدي ۴۰ ته لوړه شويده.

دسنگیانگ ولایت دقازقستان سره ۱۷۶۰ کیلومتره اوږده گډه پوله لري چې له امله یې ددواړو لوروخلک دیوبل سره په اسانۍ تله راتله تجارت اوحسی دیوبل سره ودونه کوي خو اوس چې دایغوریانونه پس قازقان هم دچین ددولت دعتاب ښکار شويدي نو دسختو مشکلاتو سره مخامخ دي.

دچين سره تېرېدې ټول اسلامي هېوادونه بڼه روابط لري؛ ماته كوم داسې هېواد ندی معلوم چې دچين سره كومه ستره ستونزه ولري چې دادچين لپاره ډېره لويه خبره ده؛ بل داچې اسلامي نړۍ دچين دمصنوعاتولپاره ډېرلوی ماركيټ دی چې چين هم داسلامي نړۍ پدې اهميت پوهېږي نوكه دتركي په څېر نورمهم اسلامي هېوادونه لكه سعودي عربستان، ايران اوپاكستان هم ددوستۍ په فضا كې خوپه معقول او كلك انداز دچين نه ددې بشري ناوړين دپای ته رسولوغوښتنه وكړي خامخا اتركوي.

چين چې دچاپه كورنيوچارو كې له مداخلې ځان ساتي اودنورو ملتونو سره دمذهبي اختلاف له امله دښمني نه كوي دا دچين بڼه پاليسي ده خو دچين حاكمانو كې يولوی نقصان دادی چې دېهر نړۍ دحالاتو، تحولاتو؛ سياسي بدلونونو؛ په نړۍ كې دجنگونواوبدو حالاتو درامنځته كولولپاره دلويوزېرخواكونود شوموپلانونو اوله دې لارې دخپلو اهدافو پوره كولو اوداسې نورو نړيوالو خبرونه ځان نه خبروي اونه ورته هغومره اهميت او توجه وركوي څومره چې پكار ده نوخپلې پرېكړې اوعملي اقدامات چې كوي هيڅ يې په خيال كې داپوښتنه نه راځي چې په بهر نړۍ كې به ددې اقدام ياپرېكړې عكس العمل واغېزې څه وي؟

ټوله اسلامي نړۍ پدې پوهېږي چې په اسلامي هېوادونو كې دجنگونو، بدامنيواوتولو ناخوالو اصل لامل داسلامي نړۍ په اړه دامريكا غاصبه پاليسي-واسلام دښمني ده نوڅكه دنړۍ ټول مسلمانان د امريكايانو اودنوروغاصبوغربيانو نه سخته كركه لري.

امريكايان اونور لويديځوال به په ټولې اسلامي نړۍ كې ازادانه گرځېدل اوسرې خوسرې وو مېرمنو به يې هم بې له كومې وېرې لروپرتوسيموته ديوي كامرې سره سفرونه كول چې اوس په سترو ښارونوكې هم ددوي دداسې گرځېدلو تصور نه شي كېدای خويعر عكس چين هيڅوك په اسلامي نړۍ كې دجنگونو بدامنيواونورو ناخوالولامل نه گڼي نو ورسره دښمني هم نه كوي؛ چينايان دټولې اسلامي نړۍ په هر هېوادكې گرځي او هيڅ دوېرې احساس نه كوي چې دادچين لپاره ډېره دگټې نه ډكه خبره ده ځكه چې پدې سره اسلامي نړۍ دچين دمصنوعاتو لپاره ډېر ستر ماركيټ

گرځېدلی دی او په راتلونكي كې همدا اسلامي نړۍ دچين دپانگونې لپاره ډېر پراخه ډگړدی نو دچين گټه پدې كې ده چې دداسې اقداماتونه ډډه وكړي چې ترې د اسلام اومسلمان دښمنۍ بوی هم راځي.

لري به نه خو دچين په گاونډكې دهند په نوم هېواد كې دهندوانو قاطع اكثريت دی خو د دوه نيم سوه مليونو نه زيات مسلمانان هم پدې هېوادكې ژوندكوي؛ دمسلمانان په لسگونه زره غټې او وړې مدرسې اوجوماتونه لري؛ پدې مدرسوكې دمسلمانانو بچوته يواځې ناظره قرآنكريم نه بلكې ټول ديني علوم او فنون وربښول كېږي؛ دمسلمانانوپه مخونوريري هم وي؛ مسلمانې مېرمنې ستر او پرده هم كوي؛ مسلمانان روژې نيسي؛ حج او عمرې ته ځي؛ زكاتونه اونور عبادتونه كوي او خپل كلتور اومذهبي تشخص اوهويت يې هم ژوندی ساتلی دی خودې هيڅ هم هندته په امنيتي يابل لحاظ كوم تاوان نه بلكې دهند ددولت دخپلو اعتراضونو له مخې يې ورته ډېرې گټې رسولي دي نوچين چې امنيت، پوليس او امنيني ځواكونه يې په نړۍ كې ساری نه لري دكمواو كمزورو مسلمانانو لوی كميسونه، ډيري، روژې اودقرآنكريم تعليم به ورته څه تاوان ورسوي؟؟؟

هو! دمسلمانانوپرضد اقدامات دچين لپاره په نړۍ كې دبېنامۍ اوپه مسلمانانوكې دمنفور كېدوسبب كېږي چې دا دچين لپاره ډېره دتاوان نه ډكه خبره ده؛ نو چين بايد پدې پوه شي چې دا مسئله ډېره حساسه ده اودنړۍ ټول مسلمانان دسنگيانگ مظلومو مسلمانانو سره دچين دې ناانساني سلوك سخت دردولي دي؛ كه چين دمسلمانانو په اړه پرخپلې كرنلارې له سره غوروكړ اودوحشت دې روانې لړۍ ته يې دپای ټكی كېښود نودا به دچين په گټه وي گينۍ بيا به دنړۍ مسلمانان چينايانو ته هم په هاغه نظر گوري لكه امريكايانو اودنورو اسلام دښمنوغاصبو هېوادونو اتباعوته چې په كوم نظر گوري چې دابه دچين لپاره ډېره دتاوان نه ډكه خبره وي؛ ماته داسې نه ښكاري چې دنړۍ دټولومسلمانانو دښمني په سر اخستل به گينۍ دچين لپاره دزغم وړوي.

خليل - عزيز

آيا د هند او پاکستان

اختلافات د کشمير په سر دي؟

مياشت کې د دواړو هيوادونو ترمنځ زيان اړونکي جگړه وشوه چې له اوريند ورسته موضوع ملگرو ملتونو ته وړاندې شوه دملگرو ملتونو دامنيت شورا يو پلاوی وټاکه ، پلاوی غوښتنه وکړه چې نوموړي ستونزه دې د کشمير دخلکو په رايو اوخوښه حل کړل شي

له همدې امله دپاکستان رسمي موقف داده چې د کشمير خلک بائيد دملگرو ملتونو دمکررو پريکړه ليکونو له مخي دا حق ولري چې دخپل سرنوشت په باب تصميم ونيسي هند وايي چې کشمير دمهاراجه دپريکړي له مخي چې په ۱۹۴۷ کال کې پرې هند لاسليک کړی دهند برخه ده د کشمير مسئله دنورو مسلمان نشينو برخو په څير چې دپخواني برتانيا شيطانن جرړو پکې ځای اودخل نيولی نارامه ، له غمونو اومصيبتونو ډکه سيمه ده .

په ټولو نقطو کې چې انگلستان دپولو دتعيين او معلومولو په برخه کې دريم گړی پاتی شوه نه دا چې هغه شخړي يې حل کړي ندی بلکې نور يې هم ترمنځ دتربگنيو او ستونزو اورونه بل کړي چې کشمير هم له هغو نقطو څخه دی چې پخوانی برتانيا پکې دپولو دتعيين په برخه کې گډون درلود ، چې تراوسه يې دغه سيمي نارامه کړي او ولسونه ترينه رنځيري .

دابو په سر لانجه :

دغه راز دهند اوپاکستان ترمنځ دابو په هغو سيندونو چې له هند څخه سرچينه اخلي او د کشمير په لاس پاکستان

ديني او جغرافيايي اختلافات ددې باعث وگرځيدل چې هندوستان څو ټوټي اوسره وویشل شي چې رومي يې پاکستان او بيا ورسته بنگلديش هيوادونه مخې ته راتلل يې ژوندی مثالونه اوحقائق دي

دپاکستان اوهند ترمنځ کړکيچونو په يواځي ځان جغرافياوي مسائل او سيالی ندی ، بلکي ددواړو هيوادونو دپرگنو ترمنځ مذهبي نفرت هم پکې اوج ته رسيدلی تردې چې هندوان اودپاکستان مسلمانان ديو بل وينو بهولو ته هميشه تړي ناست وي او يو تر بله جگړه مقدسه بولي د کشمير په سر اختلاف :

جمو کشمير ايالت د هند په شمال غربي اودپاکستان په شمال شرقي برخه کې پروت دی ، دپاکستان له جوړيدو مخکي جمو کشمير د مهاراجه له ايالت څخه بلل کيده ، هند په دې پلمه چې مهاراجه يعني دهندوالانو په عقیده (لوی شاه) اوهندو وو او په جمو کشمير يې گڼ کلونه واک چلولی وو له همدې امله په هره بيه چې وي کشمير بايد دهند برخه وگرځي

له بل اړخه چون د کشمير خلک ۹۰ فيصده مسلمانان دي هغوی عقيدتا چمتو ندي چې دهندوستان برخه اوحصه جوړه شي .

د کشمير په سر دغو اختلافاتو دهند اوپاکستان ترمنځ درنی اوخونړی جگړي ترسره شوي ، په ۱۹۴۸ م دجولای په

په دې ورستيو کې هندوستان
تصميم نيولی ترڅو نوموړي
سيندونه په بله مخه کړي او
د پاکستان له استفادي يې
راوگرځوي دابو په سر لانجه هم له
کشمير ورسته دهند او پاکستان
ترمنځ له مهمو شخړو بلل کيږي ،
پاکستان وايي که چيري هندوستان
د سيندونو لار ډب کړي او ۱۹۶۵
کال له قرارداد چې پاکستان ته
دابو په رسيدو صراحت لري خلاف
ورزي وکړي نو پاکستان به اړ شي

چې له هند سره جگړه په مخ کې ونيسي
که څه هم د پاکستان او هند ترمنځ د پريکنده جگړې
شونتيا ليري بريښي ځکه دواړه هيوادونه په دې معتقد دي
چې جگړه ديوه هيواد په گټه هم نه شي تماميدای او يو هيواد
هم په نظامي ميدان کې ددې وړ نده چې بل پرې غالب
اوبرتري پيدا کړي ، نو دواړه هيوادونه کوشش باسي چې ديو
بل په سرو کرښو پښي کينډي ، که څه هم دامريکا په گډون
ځيني هيوادونه هڅه کوي چې هند او پاکستان نور هم په
مخالفتونو کې ايسار او حتی ترمنځ يې اوږدي جگړې وشي
ترڅو په پايله هند او پاکستان دواړه دامريکا مغرض
منځگړيتوب اولاسو هني ته غاړه کيږدي ، چې دامريکا دخل
اندازې بيا ديوه هيواد په نفع او گټه هم نشي تماميدای

خو دايوه خبره ښکاره ده چې پاکستان دکشمير موضوع
له تيرو ۷۵ کلونو راهيسي سپريدو او خاموشه کيدو ته نه ده
پرې ايښي ، زيار يې ايستی چې په بين المللي سطحه
دکشمير موضوع توده وساتي ، تردې چې دملگرو ملتونو په هره
سرمشريزه ده چې د پاکستان رومبيو وزيرانو دکشمير مسئله
راپورته کړي او هندوستان يې دکشميري ولس په قتل عام او
دهغوئ د خود اراديت په حق گرم اوملامت بللی

ته عبور کوي په يولړ پيچلو مسائيلو اوښتي بله دواړو هيوادونو
څخه بهيږي کړاوونه زيږولي
داهم يو حقيقت دی چې کله دهند لويه ځمکه
د پاکستان او هند په نومونو وويشل شوه اصل او بنياد يې داوه
چې هرچيرته مسلمانان زيات وي هغه به د پاکستان برخه وي
او کوم اړخ ته چې هندوان ډيروي هغه به دهند حصه جوړيږي
څرنگه چې دکشمير ۹۰ فيصده خلک مسلمانان وو ؛ نو
بايد کشمير له پاکستان سره يوځای شوی وای ؛ خو دغه قاعده
دهغه مهال برتانوي قاضي (ريد کلايف) رعايت نکړه دغه اصل
يې گونگ او لايحل پريښود چې تراوسه دکشمير د مسلمانانو
ويني بهيږي او ددو گاونډيو هيوادونو ورباندي کلکه سيالي
روانه ده .

له بل اړخه کشمير دځمکني موقعيت او دابو دسرشارو
اومستو سرچينو او ردونو له امله هند او پاکستان ته ځانگړي
اهميت لري يعني دابو بهيدونکي زيرمي دمگړي نيمې
د پاکستان او نيمې هم دهندوستان خاورو ته بهيږي ، اوبه هم
هغه مهم شخړې دي چې هند او پاکستان له ۱۹۴۷ کال
راهيسي ورسره لاس او گريوان دی او هريو دځان لپاره حياتي او
نه تيريدونکي مسايل بولي.

په عمر رضي عنه د چينې اثر

م عبدالله

د حضرت عمر فاروق رضي الله تعالى عنه په اړه په روايتونو كې راځي چې نوموړی يوځل مسجد نبوي ته د خطبې لوستلو لپاره راغلی چې يوه ډيره خوډوره چينه يې پر تن وه. كله چې له خطبې څخه فارغ شو نو كورته ولاړ، چينه يې وكشله او ويې ويل چې بيا نه دا چينه نه اغوندم، ځكه چې په اغوستلو سره يې رما په زړه كې لوبې او تكمر پيدا شو ځكه يې ائنده نه پر تن كوم. حال داچې هغه چينه خپله داسي شې نه و چې حرام دي وي، مگر الله تعالى چې د چا طبيعيتونه شفاف گرځولي وي هغوی ته وره بده حصره هم ډيره ستره ښكاري. د دې مثال داسي وگنئ لكه يوه حامه چې داغ درلودونكې وي او هر ځای پرې ټكي لگېدلي وي په داسي حال كې كه پر هغه جامه يو بل داع ولگيږي نو پر جامه يې اثر بيخي ښكارېږي هم نه.

زمونږ هم همدا حال دی چې زړونه او سينې مو له داغونو او ټكو ډك دي، ځكه خو كه د شريعت خلاف كوم څه رموبږ په ژوند كې پېسېږي نو د هغه د ظلمت او بدې احساس هم مونږ ته نه كيږي. د كومو كسانو زړونه چې الله تعالى د شيشې په څير صاف گرځوي، د هغوی مثال داسي دی لكه يوه صافه او سپينه حامه چې وي پر هغه حامه كه معمولي غوندي ټكي هم ولگيږي نو له ورايه ښكارېږي. همداراز د الله تعالى د نيكو بندگانو زړونه پاك صاف وي پر هغو كه معمولي د گناه ناپاكي ولگيږي نو له زعمو يې پورته وي نو د حضرت عمر رضي الله تعالى عنه له كيسې څخه هم معلومه شوه چې د انسان پر اخلاقو، كردار او ژوند باندې هم د لباس اثر لويږي ځكه خو لباس معمولي مه گبئ او نه بايد صرف نظر وگرځول شي او په اړه چې يې د شريعت كوم اصول دي بايد وفهمول شي او عمل پرې كول هم اړين دی.

په تويتر كې د خارجيانو تر مېنځ د ملا محمد عمر د ځای ځانگي په باب حنجال

۱ - د افغانستان لپاره د ملگرو ملتونو پخوانی استازی ليكي: تر هغه ځايه چې زه ټټي دام پېژنم، زه پر هغې باندي تر جنرال پتريس او تر بورو امريكايي مناسو زيات اعتماد لرم، ځكه امريكايان د افغانستان د اوضاع په دركولو كې ناکامه او اوږده سابقه لري .

۲ - د افغانستان د چارو ځوانه او وتلي امريكايي ليكواله اشلي جكسن ليكي: آفرين ټټي دام! د ملا محمدعمر په اړه ستا هر اړخيز تحقيقات د ويلو وړ دي. زه دېته انتظار باسم چې گرده رپوټ ولولم .

۳ - د اسوشيتد پريس مشهوره خبرياله کاتي گنان ليكي: زه پدې نه پوهېږم چې ملا محمدعمر چيري مړ سو، خو دا به يوه حيرانوونكې خبره نه وي چې هغه په افغانستان كې پاته سوی وي. هغه به اسامه بن لادن وو او طواهرې هغه حتی د حېل حاكميت په دروان كې دوه ځله كابل به سمر كړ. د هغه لپاره آرام ځای كراچي او يا كويه نه وه، بلكي يو افغان کلی وو. مهرباني وكړئ، ډېر مه احساساتي كېږي. دا فقط زما نظر دی.

۴ - امريكايي ليكوال تامس جاس ليكي: زه يو ساده سوال لرم، كه چيري ملا عمر د كراچي په يوه روغتون كې مړ سوي وي، د هغه په جسد څه وسول؟ يقينا، پاکستان او ای ایس ای بايد پدې برخه كې كره اسناد او شواهد ولري. البته پوښتنه دا ده كه چيري داسي شواهد او اسناد موجود وي !

۵ - د نيويارک ټايمز مشهوره خبرياله كارلوتا گال ليكي: ره پر دې رپوټ باندي باور نه لرم. ځكه هلته داسي خلگ سته چې د يو محقق د خوشحاله كولو لپاره هر څه وايي. د هغه دوكاندار طالب كيسه خو به مو په ياد وي !

پرځان اعتماد او باور

به موبرياته رسوي

ليکوال: بندي محصل

خوآشينې کوي چې له ليونتوب او اخلاقي تيتوالي يې امريکايان هم انکار نه شي کولای.

ځينې خو يې دومره له حد څخه تير سوي چې ان د جهالت زمانه هم ورته گوته په غاش پاته ده په زړونو سترگو يې مهر و نه او پر غوږونو يې پردې لگول سوي؛ حق ورته باطل او باطل ورته حق شکاري.

خو بل طرف يو دين ملت او دله هغه وخت بريآ ته رسي تر سو د خپل ريشتينې هدف د تر لاسه کولو لپاره تل پاته او نه ستريدونکي حوصله او اراده ولري.

د خپل هدف د بريآ کيلي د الهی نصرت په ملتيا په خپل لاس کې ولري پر اسلامي ثقافت هر تيری ورته د هيڅ ډول زغملو نه وي .

د اسلامي ثقافت اسلامي شريعت او الهی قانون د نافذيت په موخه يې خپل شيرين وجود د حضرت همزه رضی الله تعالی عنه غوندي لاسونه پشې غوږونه او شونډان له تن څخه جدا او اينه يې له ځيگر څخه بهر سي هله به خپل ريشتينې هدف ته رسي.

دين او ملت به بريآ ته رسوي.

يو ملت هغه وخت ناکامه کيژی چی پر ځان اعتماد له لاسه ورکړي خپل تاريخ ته په سپکه وگوري او د بيا پورته کيدو کيلي ورته د بل په لاس کې ښکاره سي.

اوس چي موږ له تير اسلامي کلتور سره د مادرنيستانو تعامل وينو نو داسي ښکاري چې دوی پر اسلامي تمدن د خلکو د بی باوره کولو پروژه لري او اسلامي نړی د غرب رانده مقلدين جوړوي.

مصري مفکر ډاکټر ابو موسی يو له هغو محدودو کسانو څخه دی چي پر اسلامي ادبياتو شه پوهيږي، ترې متاثره دی او په هماغو زړو کتابونو کې حل ويني.

هغه وايي مسلمانو ځوانانو ته يې تر ټولو مهمه سپارښتنه دا ده چې هغه څه هيڅکله ونه مني چې پر اسلامي ثقافت يې بي باوره کوي؛ زکه دغه هيڅکله د دوست خبره نه وي بلکې د دوښمن په شاتو کې زهر وي.

خو زموږ مادرنيستان په اسلامي ثقافت کې د ستونزو حل نه شي ليدلای او غربي ثقافت کې بيا ستونزي له دغو افکارو متاثر دوستان پر فيسبوک او نورو ځايونو کې پر ديموکراسی او نورو غربي ارزښتونو اصلا بيوکه نه شي زغملای ان پر ترمپ غوندي سري باندي نيوکه هم دوی

لیکنه: ابومدثر مطین

راځئ چې عبادت وپېژنو!

بهتری او غوره والي اعتراف کوي دخپلې ازادۍ او استقلال احساس ورسره نه وي، دخپل بادار په وړاندې له هر ډول مقاومت څخه ډډه کوي، دهغه له اوامرو، او احکامو څخه سرغړونه نه کوي، دهغه پر وړاندې په پوره ډول تسلیم وي، او خبره یې مني، هغه ته وفادار وي او ادب یې کوي.

یا په بل عبارت سره عبادت: له هغه ډول انتهای زاری، عاجزی، امر منلو او ذلت څخه عبارت دی چې دالله تعالی اودهغه دروسول سره دمحببت په اساس تر سره شي. عبادت دریو معانیو ته شاملېږي:

۱- دخپل رب ټول اوامر او حکمونه درسول الله صلی الله علیه وسلم په طریقه ترسره کول.

۲- دژوند ټولې چارې دالله تعالی درضا په خاطر تر سره کول.

۳- دالله تعالی ټول اوامر او حکمونه دزړه په مینه ترسره کول، مطلب داچې بوج اوبار ونه گنل شي او نفسی غوښتنې دالله تعالی ددین تابع وگرځول شي، دخپلو خپلوانو ناروا غوښتنو ته دالله تعالی اودهغه دروسول پر احکامو ترجیح ورکړای شي.

همدارنگه ابن تمیمه (رح) وایي داسلام په دین کې عبادت یو جامع نوم ټولو هغو چارو ته شاملېږي چې دالله تعالی درضا اوخوبی سبب گرځي، او یومسلمان یې پخپل روز مره ژوند کې ترسره کوي.

عبادت د ژوند هدف اودانسان دتخلیق اساسي موخه ده، داسلام دسپیکلي نظام په رڼا کې دعبادت مفهوم دنورو ادیانو په پرتله جلا حیثیت لري.

په نصرانیت، یهودیت، هندوئیزم او بودائیزم کې عبادت یوازې دعبادت خانې تر محدودې پورې اړوند، اود یو څو رسوماتو مجموعه وي، مګر په اسلام کې ټول ژوند له سره تر نوکه او له زانګو نه تر لحد، له انفرادي ژوند نه نیولې تر ټولنیز ژوند پورې ټولو اړخونو ته لکه کورنی ژوند، اقتصاد، سیاست، ښوونه او روزنه جنگ اوسوله، محاکم او نړیوالو اړیکو ته شامل دی.

داچې الله تعالی مونږ ټول انسان اوپیریان عبث او بې گټې نه یو پیداکړي بلکې الله تعالی مونږ دخپل عبادت اویندګۍ لپاره پیداکړي یو لکه څرنگه چې الله تعالی فرمایلي دي ((وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ)) ژباړه: ما پیریان او انسانان له دې پرته چې زما بندګي وکړي د بل څه کار لپاره ندی پیدا کړي.

داڅو معلومه شوه چې الله تعالی مونږ دخپل عبادت اویندګۍ لپاره پیداکړي یو، نو داچې دالله تعالی عبادت اویندګي په ښه شان سره تر سره کړو نو لازمه ده چې عبادت وپېژنو چې عبادت څه شي دی؟ او کومو شیانو ته شاملېږي؟.

دعبادت کلمه له (عبد) څخه اخستل شوې عبد په عربي ژبه کې بنده ته ویل کیږي اوبنده هغه دی چې دبل چا په

محب خپل : له امريکا سره په دې نده ورانه چې ولې ....!!

منيب

يوه نكته بايد واضحه شي چې محب خپلو له امريكا سره په دې نده ورانه چې ولې ړندې بمبارۍ كوي، جوماتونه شهيدانوئ، په نيمو شپو زموږ بېگناه افغانانو په كورو ننوځئ، د بنځو مخكې يې خاوند او بچيان وژئ او بيا وتلو وخت كې په سور ژمي كې يې خټين كورونه په بمونو الوزوئ او په خپله مخه ځئ.

د دوى ټول خفگان او گيله په دې ده چې دوى ورته وايي پاتې شئ، عسكرو مه وباسئ، موږ درته جگړه كوو د امريكا او سيمې لپاره تروريزم لومړۍ كړننه كې درته خپل عسكرو قربانوو ...

خو هغوى وايي چې نه نور بس دى موږ #سوله كوو خپلو كورو ته ځو.

هغه ملگري چې د ارگ وروستى دريځ د ملي نواميسو او افغاني غرور مظهر بولي قسم وركړئ چې اختلاف له دې پرته به بل څه شي دى؟

همدا نن كه دا خلك ريښتيا د ملي او افغاني گټو لپاره ودرېزي او سولې ته پر جنگ ترجيح وركړي له پروني ټول اختلافه ور تېر؛ ټنډې يې ښكلوم.

باور وكړئ د تامي لفظ په كارېدو بېرته له زړه خفه شم.

آخر زړه ودرېزي چې يو څوك ولې د واک او دېدې دومره حريص شي چې خپله خوښي د نورو انسانانو په وژنه او ماشومانو په قتلېدو كې وغواړي.

له دې حالته بايد و ځو.

نو پورته تعريفونو ته په كتلو سره ويلای شو چې عبادت يوازې كلمې طبيعي، لمونځ، روژې، زكات او حج ته نه ويل كيږي، كه څه هم د اسلام اساسي ارکان گڼل كيږي او په اسلام كې ستر مقام او منزلت لري خو ټول دين اويشپېر عبادت نه دى، بلكې عبادت د ژوند ټولو چارو ته شاملېږي، لكه اخلاق، اداب، معاملات ټولنيزې چارې، كورنى نظام، قانون جوړونه....

نو پدې اساس ويلای شو چې په ټولنه كې هر ډول نېكي او دښدگانو سره مرسته كول عبادت دي؛ د مثال په توگه د پتيم اويشكې پاكول، له غمجنو غم پورته كول، د اړمن اړتيا پوره كول، د مظلوم مرسته كول، د مغلوب راپورته كول، د قرضدار قرض ادا كول، د عيال دار لاس نيوى كول، ناپوه انسان ته ښوونه، مسافرو ته ځاى وركول، د الله تعالى له مخلوقاتو شر پورته كول، د لارې څخه د ضررناك شي لري كول، د دوو مسلمانانو ترمنځ سوله كول، د رنځور عيادت كول، او داسې نورې نېكې چارې غوره عبادات دي د الله تعالى د قرب او نزديكت باعث گرځي خو چې نيت په كې خالص د الله تعالى رضا وي.

نو هر هغه څوك چې ځان مسلمان گڼي او پر الله تعالى ايمان ولري نو د خپل ژوندانه ټول كارونه د الله تعالى احكامو او امر و نه اساس ترسره كړي او كله چې د الله تعالى امر و نه متوجې شي نو ووايي چې (سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا) موږ حكم واورېدى او اطاعت مو ومانه.

د مومن او كافر ترمنځ توپير دادى چې مومن يوازې د يو رب بنده وي د خپلو نفسي غوښتنو تابع نه وي، بلكې د هماغه ژمنې او تعهد پابند وي چې د خپل رب سره يې د توحيد كلمې په اقرار سره ترسره كړې ده او بالعكس كافر بيا دغه ځانگړتياوې نه لري، كافر د نفس تابع وي او د شيطان بندگي كوي.

د علم دنگ منار شيخ الحديث

مولانا سراج الدين تاركي

مفتي محمد گل سعيد

مضت الدهور وما اتين بمثله
ولقد اتى فعجزن عن نظرائه

بې شکه الله تعالى علم په داسې ډول نه قبض کوي چې دخلکوله سينيوي وباسي، بلکه علم قبض کوي په وفات اومړني دعلم او سره، تردې چې الله تعالى يو عالم هم په ځمکه پرېږدي، نو خلک به جاهلان خپل مشران مقرر کړي، نودوی به له هغو پوښتنې کوي او هغه به پرته له علمه فتواوې ورکوي، په نوهغه به هم پخپله گمراه شي او هم به نور خلک گمراه کړي. په ذکر شوي آيت کې ثابته شوه، چې دعلم او کرامو او فقهاء کرامو وفات په حقيقت کې دځمکې اونړۍ لپاره نقصان او نړېدل دي. دغه راز په نبوي حديث کې هم دامت دعلم او رحلت دعمومي گمراهۍ اوضلالت مقدمه بلل شوې ده. دامت دعلماء کرامو په مړينه چې وخت په وخت دامت پوهان کوم تاثرات وړاندې کوي، له هغو څخه هم څرگنديږي، چې ديوه عالم وفات په حقيقت کې څومره لوی زيان دی؟ حضرت امام حسن رضي الله عنه فرمايي: دعالم وفات په اسلام کې ديوه لوی شکاف (چاود) مثال لري، چې ترڅو ورځ اوشپه راځي هيڅ شی به یی هم جبيره نه کړای شي. حضرت امام احمد بن حنبل رحمه الله بيا دعلم دمنزلت په اړه فرمايي: الناس احوج الى العلم منهم الى الطعام والشراب لان الطعام والشراب يحتاج اليه في اليوم مرتين او ثلاثا والعلم يحتاج اليه في كل وقت. خلک له ډوډۍ او څښاک څخه علم ته ډير محتاج دي، ځکه ډوډۍ ته خو به په ورځ کې دوه يادري کرته ضرورت محسوسوي خو علم ته دژوند په هره شيبه کې محتاج دي. له لوړو وضاحت څخه څرگنده شوه، چې ديوه

دازمور لپاره لوی افتخار دی چې دامام ابو داؤد سجستاني، ملاعلي قاري هروي، خواجه عبدالله انصاري هروي، قتيبه بن سعيد بغلاني، ابن حبان بستي، علامه خطابي او ابونصر سجزي په خير محدثينو او نوميا ليو شخصيتونو زموږ په خاوره کې سرونه راپورته کړي دي. تېر خو پرېږده، چې په همدې معاصر پېر کې هم داسې عالمان لرو چې زموږ دهيواد شمله پرې هسکه ده. دالله تعالى پراخه دنيا په همدغو عالمانو باده ده، اوددوی له دې فاني دنيا کوچ يونه جبرانيدونکي نقصان دی. الله تعالى فرمايي: افلا يرون انا اناتى الارض ننقصها من اطرافها فهم الغالبون. ژباړه: آيا دوی نه ويني چې موږ له هرې خوا ځمکه راکموو؟ نو آيا دوی غالب کيدونکي دي؟ ابن عباس رضي الله عنه ويلي دي: خرابها بموت الفقهاء وعلمائها واهل الخير منها، وكذا قال مجاهد ايضا: هوموت العلماء. رئيس المفسرين حضرت عبدالله بن عباس رضي الله عنهما اولوی مفسر حضرت مجاهد رحمه الله وايي: دا چې الله تعالى وايي ځمکه راکموو مراد يی دځمکې خرابيدل دي په وفات دفقهاء او علماء سره، ځکه چې علماء له ځمکې وکوچيږي نو جهل اوفساد خپريږي. همدارنگه په مشکوة شريف کې حديث شريف دی:

(ان الله لا يقبض العلم انتزاعا ينتزعه من صدور الناس، ولكن يقبض العلم بقبض العلماء حتى اذا لم يترك عالما اتخذ الناس رؤوسا جهالا، فسئلوا فافتوا بغير علم فضلوا وأضلوا. ژباړه:

ريښتني ديني عالم اوفقي رهنما رحلت دولس لپاره خورا دروندغم بلل کيږي. سړکال دمخورو علماء کرامو پرله پسې مړينې وې، چې دایمان او علم دځاوندانو زړونه يې سخت ودرول.

شهید شیخ الحدیث مولانا سمیع الحق، شیخ الحدیث مولانا حمد الله جان (ډاګی مولانا) صیب، شیخ الحدیث مولانا امان الله حقاني دلکي مروت، شیخ الحدیث مولانا محمد یوسف صدیقي (رحمهم الله) او... سړکال له دې فاني نړۍ څخه وکوچیدل. په دې لیکنه کې د علم او عرفان د لوی غر شیخ الحدیث مولوی سراج الدین تارکي صاحب د ژوند او کارنامو په اړه درسره لنډ معلومات شریکوم، هیله ده چې راسره ويې ولولې.

زوکړه: شیخ الحدیث مولانا سراج الدین په خټه احسان خیل ساپی د کونړ ولایت د اسعد آباد ولسوالۍ د ننگلام کلي په یوه عالمه او فاضله کورنۍ کې په ۱۹۴۵ میلادي کال کې زیږیدلی دی. پلار یې مولوی احمد گل نومیده چې دمیر افضل زوی دمیر زمان لمسی اود محمد اکرام کړوسی دی. د شیخ صاحب اکا مولوی محمود نومیده چې په ننگلام مولوی صاحب یې شهرت درلود او دخپل وخت لوی دیني عالم ؤ، د دیوبند له مدرسې نه فارغ شوی ؤ او د ننگلام کلي کې یې لویه دیني مدرسه جوړه کړې وه او په سوونو طالبانو به ترینه زده کړې کولې.

زده کړې: حضرت شیخ صاحب ابتدایي زده کړې په تیراکې وکړې او دهغه ځای له عالمانو نه یې استفاده کړې ده. منځنۍ زده کړې یې د کوزته کال په رحمانیه مدرسه کې له شیخ الحدیث مولانا بهر مند صاحب څخه وکړې. وړه دوره اولویه دوره او پاتې فنون یې د پېښور په دارالعلوم اشرفیه کې له شیخ الحدیث مولانا معزالحق (چې په پاچامولوی صاحب باندې مشهور او د دیوبند له مدرسې فارغ شوی ؤ)، اود هغه له ورور حاجی مولوی صاحب زین العابدین چې هغه هم د دیوبند مدرسې نه فارغ شوی ؤ، اود چکیر له مولوی حسن الابرار صاحب او مولوی غضنفر صاحب څخه ولوستل. په ۱۳۸۹ ق کال فارغ شو، د فضیلت پگړۍ یې وتړله او دیوه تکړه مدرس او نومیالي عالم په توګه وپېژندل شو.

تدریس: شیخ صاحب له فراغت نه وروسته پنځه کاله د پېښور په نوتیه کې تدریس نور محمد په مدرسه کې تدریس وکړ. دوه کاله یې د سپین جومات په نعمانیه مدرسه کې د دیني علومو په تدریس کړل، په ۱۹۸۹ م کال د تالاب جومات مدرسې ته لاړ او دوه کاله یې په دارالعلوم تالاب جومات کې تدریس وکړ. په ۱۹۹۱ م کال د سپین جومات نعمانیه مدرسې ته لاړ او هلته یې هم دوه کاله تدریس وکړ. په ۱۹۹۳ م ۱۴۰۱ هـ ق کال کې د پېښور د نمکمنډي مرکزي دارالقراء مدرسې ته وغوښتل شو او ترمرګه پورې یې هلته د احادیثو په زړه پورې درس وکړ. اووه دیر ش کاله یې دورې دورې تدریس وکړ. څه موده یې لویه دوره هم درس کړه، په دې هکله به نوموړي فرمایل: څه موده مې لویه دوره تدریس کړه، بیامي فکر وکړ چې په وړه دوره کې علوم زیات دي نوڅکه مې دلویې دورې تدریس پرېښود او له هغه نه وروسته مې دورې دورې تدریس ته ملا وتړله. یوځل مې دا قصه خپل محترم استاذ پاچامولوی صاحب ته وکړه او ورته ومې ویل: چې جناب! مایرته دورې دورې تدریس پیل کړ او لویه دوره مې پرېښوده نو هغه مرحوم راته وفرمایل: اوس دې درې گټې وکړې یوه دا چې دورې دورې طالبان زیات وي او دلویې دورې د شاگردانو تعداد کم وي نو زیات شمیر شاگردان به درڅخه استفاده وکړي، دوهم دا چې په وړه دوره کې مختلف علوم (فقه، تفسیر، اصول التفسیر، اصول الحدیث او احادیث) تدریس کيږي او په لویه دوره کې یواځې د احادیثو تدریس وي، نو د مختلفو علومو په تدریس کې زیاته گټه وي. دریم دا چې مشکو شریف د احادیثو فتاوی ده له تانه احادیث هم پاتې نه دي. نوله هغې ورځې نه را په دې خوا هرکال په وړه دوره کې راسره له دریو سوو څخه زیات طالبان وي.

شیخ صاحب له یوه پلوه درویش، عابد او زاهد شخص ؤ، خو ورسره نومیالی عالم او محقق هم عالم هم ؤ، پر خپلو افغاني روایاتو، زهد او تقوا، ښو اخلاقو، تواضع او علمي پلټنو سخت ولاړ ؤ، مجلس یې خورا وړ او پراخ ؤ، د خپلو تېرو صالحینو د علم او عمل ښه نمونه بلل کیده، مرشدانه شفقت، محبت او مهرباني یې درلوده، او یو شمیر شاگردان یې وروزل چې په حقیقت کې د ده علمي ترکه گڼل کيږي. شیخ صاحب د اسلافو نمونه وه، صورت او سیرت

یې په شریعت برابرؤ، باطن یې تر ظاهر غوره ښکاریده ، یی ریا او مخلص انسان ؤ. باید ووايم چې که دشېخ صاحب په خیر ډیر خلک موږ درلودلای ، نودنیا ته مو د صحابه کرامو پشان په زغرده دا اعلان کاوه ، چې: کونوا مثلنا .... یعنې دا زموږ پشان شی، دا قول به صحابه کرامو دنیاوالوته کاوه .

شیخ صیب پیاوړی عالم ؤ. علمي استعداد یې دومره قوي ؤ، چې کله به دیوې مسئلې ذکر وشو یا به دکوم حدیث شریف پوښتنه وشوه ، نوده به دکتاب له ذکر سره دهغه حواله ورکړه، په فقهې مسائلو کې ډیر محتاط ؤ، همیشه یې په معتبرو کتابونو حواله ورکوله، داخلاقياتو تواضع نمونه ؤ، دخوشطبعۍ یوځانگړی مزاج یې درلود چې هیڅوک نه ورسره تنگیدل. شیخ صیب ته الله تعالی خوراښه اخلاق او ستر علمي استعداد ورکړی ؤ، چې کله به چا ترینه د دعاغوښتنه وکړه نو ډیره جامع او اوږده دعا به یې ورته کوله . شیخ الحدیث مولینا سراج الدین تارکي چې د عمر زیاته برخه یې د احادیثو، فقهې او تفسیر په تدریس کې تیره کړې ده ، دبشر حافي ، ابن جریر طبري ، او ابن تیمیه الحراني په څیر یې د علم سره د زیاتې مینې له امله تر پایه ازدواجي زندگي پرېښوده، دنیا او مافیهایې ترک کړل اوشپه او ورځ یې دکتابونو مطالعې ، درس او تدریس ته ځان وقف کړی ؤ او په زرگونو شاگردان یې جامعي ته روزلي تر شاه پرېښودل. شیخ عبدالفتاح ابوغده رحمه الله د خپل کتاب (العلماء العزاب الذین اثر و العلم علی الزواج) په لړلیک کې دهغو عالمونو نومونه راوړي دي چې هغوی د تجرد زندگي غوره کړې وه او ځانونه یې د علم دخپرولو لپاره فارغ کړي وو.

جناب شیخ صاحب دهماغو عالمونو تاریخ راژوندی کړ او ځان یې په بشپړه توگه د علم زده کړې ، ښوونې او تدریس ته وقف کړی ؤ. زما گران استاذ ارواښاد شیخ الحدیث مولانا سراج الدین هم د العلماء العزاب په ټولگي کې شماری، ځکه چې د علم سره د زیاتې مینې له امله یې نکاح ترک کړی او واده یې نه ؤ کړی . شیخ عبد الفتاح ابو غده دخپل کتاب العلماء العزاب الذین اثر و العلم علی الزواج ۱۲۳ مخ کې د ابوالوفاء افغاني په ژوندلیک کې کاري: وعاش عزباً فريداً متبتلاً متعبداً زاهداً ورعاً قائماً اللیل محافظاً علی السنن النبویة کلّ الحفاظ یکره ترک المستحبات ویعمر اوقاته بالمطالعة

والافادة والتحقیق والتعلیق وتلقین العلم لشباب العلماء والمستفیدین یقول کلمة الحق ولا یخاف فی الله لومة لائم .

د زیارې خلاصه: «مولوی صاحب په تجرد او انزوا، زهد او تقوی کې ژوند تیر کړ، دشېې به یې د الله تعالی عبادت کاوه ، د نبوی سنتو پابندؤ، مستحبات یې هم نه پرېښودل ، ټول وخت یې په مطالعه ، افاده، تحقیق ، تعلیق او ځوان کهول ته په ښوونه او استفاده کې تیراوه، همیشه به یې حق وایه او په حق ویلو کې د ملامتي ویونکي له ملامتیا نه ویریده.» زه د دې کرښو لیکوال ځان مجاز گنم او د ابوالوفاء افغاني (رحمة الله علیه) په حق کې ذکر شوي گړد اوصاف دخپل شیخ په ژوندلیک کې راوړم اوزما په اندهمدا صفات کاملاً زما دپه شیخ کې هم موجود ؤ، که ابوغده رحمة الله علیه ژوندی وای او شیخ صیب یې لیدلی وای نوبه یې همدا اوصاف کې مې دده (رحمة الله علیه) په حق کې هم راوړي وای.

شیخ صیب زبده مدرس ؤ او هر وخت به په تدریس او دخلکو په ارشاد بوخت و. منزوي او په گوښه کې ناست سړی و. علمي او روحاني استغناء دی له دنیوي جولانه منع کاوه او همیشه دخپلو شاگردانو او مخلصانو دمجلس غراغ و. د تدریس حلقه یې دشاهانوتر دربار او عزت خوښه وه ؛ نوځکه تل د تدریس او ارشاد په حلقه کې له دنیوي مزخرفاتو څخه فارغ او مستغني و او له دیني تعلم او تعلیم پرته بل هېڅ دنیوي مصروفیت نه یې درلود .

شیخ صاحب په اسلامي تاریخ کې دلوی نوم خاوند، او زموږ د هیواد د هغو اسلافونم البدل دی، چې نړۍ یې له خپل علمي سمندر نه سیرابه کړې ده. نوموړی په تفسیر کې دامام سیوطي د افکارو خزانه او د ظهیر الدین عبدالرشید د لوالجې بدخشاني مثیل، په احادیثو کې دامام بخاري لوی نائب، د فقهې په احکامو کې د حضرت ابوحنیفه رحمه الله د افکارو مترجم، دمذهب په حصه کې دمقابل سره یو ستر مارشال او د فلسفه الاحکام والمواعظ د بیانولو د حلقي دویم مولانا رومي بلخي، په سخا کې دوخت حاتم طایی او په دیني علومو کې هغه شخصیت دی چې شیوخ الاحادیث یې په شاگردۍ باندې ویاړ کوي. دشېخ صیب له اخلاص نه ډک تدریس اودا د تنهایی ژوند چې سره پرته کړای شي نو د عبدالله بن مسعود رضی الله عنه هغه تاریخي وصیتونه چې خپلو ملگرو ته یې کړي ؤ، دانسان

ذهن ته راشي . ده به خپلوملگروته ويل : کونواينايح العلم ، مصابيح الهدى ، احلاس البيوت ، سرج الليل ، جددالقلوب ، خلجان الثياب ، تعرفون في اهل السماء وتخفون في اهل الارض . ژباړه: وگرځئ د علم چينې ، د هدايت څراغونه ، دخپل کورسره ملازمين (لکه فرش چې هميشه په کور کې غوړيدلی وي) وگرځئ ، لکه دشپې مثالونه چې زړونه مونوي (ژوندي وي) اوجامې مو زړې وي ، د اهل السمان ترمخ پيژندل شوي اود اهل الارض ترميخ غرباء اونااشناوسئ.

واقعاچې شيخ صيب مرحوم هم همداسې ژوندتيرکړ. هغه د علم چينه وه اود هدايت څراغ ؤ، نه خويی له دنيا سره زړه وتاړه اونه يې هم دځمکې په مخ دشهرت اوعشرت تمناوکره . هغه دهغو کسانوله ډلې څخه ؤ چې يوازې دالله تعالى په نزد مقبوليت يی دځان لپاره کافي گانه.

خاطره: زه (ددې کرښوليکوال) د ۲۰۱۷ ميلادي کال دجنوري دمياشتې په (۲) مه دخپل استادشيخ الحديث مولانا سراج الدين بيمارپرسي لپاره دنمکندي مرکزي مدرسې ته ورغلم . له ده مرحوم سره مې لیده کاته وشول اودعبرت اونصیحت نه ډک مجلس يی وکړ . هغه خوند چې دده په مجلس کې ماليدلی دی تراوسه مې دبل چاپه مجلس کې پيدانکړ . مجلس يی يوازې د علم اوتدريس په مناسبت ؤ، ترپايه يې په مجلس کې يوه دنياوي خبره ونشوه. دروند مجلس به يې کاؤه اوله رعب نه ډکه خبره الله تعالى ورکړې وه. له هرچا سره يی ښه اخلاق اوله شفقت نه ډک چلند کاوه. دی ښه خوی، نرم طبيعت ، رسافکر اوفصیح نطق خاوند ؤ، خوږې ژبې ، ورين تسدي اوبسکليواخلاقي دانسانانو په زړونو کې محبوبيت پيدا کړی ؤ. په عوامو کې يې شهرت نه درلوداونه يې شهرت خوښا وه. دمجلس په پای کې مې ترينه دده دژوند په هکله يوڅوپوښتنې وکړې اوددې پوښتنو په لړ کې مې ترينه داپوښتنه هم وکړه، چې جناب شيخ صاحب په ټولوفنونو کې دې له کوم فن سره زياته علاقه ده ؟

ده (رحمة الله عليه) ځواب راکړ: « معاني ښه علم دی اوزماخوښ دی ځکه چې دقران عظيم الشان ښه خدمت يې کړی دی. دټولوفنونو ويل او زده کول کول په کاردې ، ځکه چې گردفنون گټور دي اودطالب استعداد پرې قوي کيږي . دوفاق المدارس مشرانو خوفنون وران کړل ، چې کوم سخت

اواهم کتابونه ؤ اودطالب استعداد پرې پياوړی کيده ، هغه ټول يې له نصاب څخه ايستلي دي . دعلماء لپاره تدريس زمانه نظر ډير ضروري ده ځکه چې په تدريس سرې ملاکيږي . وړه دوره په دې وجه مشکله ده چې هدايې اويضاوي دتېرو چيچل دي، داحاديثو علم خونرم علم دی. زمادورې دورې دتدريس تقريباخلوبښت کاله کيږي خواوس هم هرکال زه دورې دورې دکتابونو مطالعه په دقت سره کوم . په عامو کتابونو کې تهذيب الکمال ښکلی اوجامع کتاب ده . کتاب الکمال عبدالغني مقدسي ليکلی ده بيا پرې امام مزی چې دمقدسي زوم کيده تفصيل وليکه اونوم يې پرې تهذيب الکمال کيښود . ابن حجر رحمه الله چې ډير لوی عالم ؤ، ښه فکريي درلود نوتهذيب الکمال يی راکم کړ او تهذيب التهذيب يی په څلورو جلدونو کې وليکه . ماته شهرت خوندنه راکوي، داښه ده چې څوک موبانه نه اړوي . په احاديثو کې راغلي دي چې څوک وفات شي اودژاپرې څوک نه وي ددې سرې درجې لوړيږي .»

دشيخ صيب دخولې خبره ده ، چې « يوه ورځ مې دقصه خوانی بازار کې د عبدالفتاح ابوغدة (رحمه الله) دالعلماء العزب الذين آثروا العلم على الزواج په نامه کتاب اخيسته ، نو دمکتبي مالک راته وويل: چې دا کتاب څه کوي؟ ما ورته وويل: چې زه هم ددغوملگري یم ، نو دکتابخاني مالک راته دغه کتاب بلاعوضه راکړ او روپۍ يې راڅخه وانه خيستي». يوځل يی طالبانوته د علم دزده کړې ، ښوونې اوعلمي شغل په هکله نصیحت کاوه ، نويي په همدې نصیحت کې د علم سره د شوق ساتلو اومينې په اړوند د قصه هم وکړه ، چې يوه ورځ ابو نصر سجزي رحمه الله ته يوه ښځه راغله له خپل جيب نه يې بټوه را اوويسته چې په کې زر ديناره ؤ او د ابو نصر سجزي په مخ کې يې کيښوده اوبيا يې ورته وويل چې دا واخله او خرڅ يې کړه؛ ابو نصر ورته وويل : دڅه لپاره ؟ ښځې ورته وويل : ما واده کړه چې ستا خدمت وکړم ابو نصر ورته وويل : خپله بټوه دی بېرته واخله اولاره شه کله چې ښځه لاره نو ابو نصر سجزي وويل : زه له سجستان نه د علم دزده کړې په نيت راوتلی یم که مې واده وکړ نو بيا به دا نوم رانه لرې شي. زه د علم دزده کړې تر ثوابه يوشی هم غوره نشم گڼلی.

مړینه: شيخ صيب ۷۴ کلونو په عمر د ۲۰۱۹م کال د جنوري په ۳۰ مه د چهارشنبې په ورځ وفات شو او د صوابي د گنډف کيمپ په هديره کې دخپل ورور ترڅنگ خاور ته وسپارل شو. جنازه لمونځ يې استاد القراء قاري فياض الرحمن علوي په امامت ادا کړی شو. د جنازې لمونځ يې د پېښور ښار په وزيرباغ کې په داسې حال کې ادا کړی شو، چې بې شميره عوام او خواصو يې په جنازه کې گډون کړی ؤ. د جنازې تر ادا کولو مخکې مولوي عزيز الرحمن صاحب په خپل بيان کې وويل: زما استاد قاضي محمد امين (رحمه الله) يوه ورځ راته وويل: چې عالمان په دې حديث "موت العالم موت العالم" باندې پوهيږي، خو زه يې داسې توجيه کووم "العالم او العالم" دواړو کې الف لام عهدي دی. معنا دا شوه، چې د هر عالم په مرگ نړۍ نه مري، بلکې د معهود عالم (چې د دين ستر داعي او مدرس وي) په مړينه باندې نړۍ مري او د عالم په مرگ هره نړۍ هم نه مري، بلکه د علم نړۍ پرې مري. همدارنگه د نمکمنې د مدرسې مهتمم (قاري فياض الرحمن علوي) هم په خپل تقرير کې وفرمايل: شيخ صيب له تېرو څلوېښتو کلونو راهيسې موږ سره مدرس و. دې دوران کې ډېرو مهتممينو کوښښ وکړ، چې دوی يې په خپلو مدارسو کې ځان سره مدرس وټاکي، خو هېڅوک ونه توانېدل. شيخ سراج الدين واده نه وکړی، خو له کتابه پرته يې بل شي سره علاقه هم نه وه. هر وخت به له کتاب سره گوښه و. زما يو استاد و. په کابل استاد يې شهرت درلود. ما ترې ابو داود ويلي و، هغه هم کټ مټ لکه شيخ سراج الدين، ټول عمر يې له کتاب سره تېر کړ. په خپل ژوند کې مې شيخ سراج الدين دوهم سړی وليد، چې يوازې د علم لپاره يې ځان وقف کړی ؤ. د

نمکمنې بازار د ده په مخ کې اباد شو، مگر يوه ورځ مو يوه شپه د چا په دوکان کې ونه ليد. اونه مو يوه ورځ د چا په دروازه کې وليدل. مدرسي، جومات او کتاب سره يې ژوند تړلی ؤ. يو وخت مفتي اسلم صاحب له برتانيې څخه راغلی و. زموږ مدرسې ته هم راغی. شيخ سراج الدين هدايه درسوله، مفتي اسلم صاحب ورته کېناست. کله چې درس خلاص شو، راته يې وويل: زه خو د دې سړي عبور ته حيران شوم، دا خو سم امام ابو حنيفه دی! قاري فياض د وينا اخر کې وويل: داسې زمانه ده، چې د عادي تعليم يافته انسان معاش په کې تر لکونو رسېدلی، خو زموږ علمي متبحرين لا هم پر (۸۰۰۰) کلدارو اکتفاء کوي. د مال زمانه کې، مال سره دومره بې تعلقي د ولايت مرته نه ده؟

شيخ صيب درې وروڼه درلودل. مشر ورور يې رحمت گل، دويم يې اسرار الدين او دريم يې محمد نور نومېږي. الله تعالی ته خواست کوو چې دده برکات يې په شاگردانو کيږي او د علم خيږدې يې الله تعالی همداسې جاري ولري. امين يارب العالمين.

لنډه دا چې دجناب شيخ صيب دژوند، سخا، علم، پوهې، خيرکتيا او علمي خدماتو په اړه که هرڅومره زياته ليکنه وشي بيابې هم حق نشي ادا کيدلی. علامه تفتازاني رحمه الله وايي:

لا يدرك الواصف المطري خصايصه
واين یک سابقا فی کل ماوصفا

د کابل چارواکي

هم ځان سپکوي هم ولس

امريکا پردې لوبې ادارې حساب کولای شي؟

د کابل رژیم دسولې د عالي شورا د دارالانشا رييس محمد عمر داودزی په قطر کې د امريکا او طالبانو د خبرو په بهير اندېښنه ښيي، وايي چې عجيبه ده امريکا امنيتي تړون له حکومت سره لاسليکوي، خو د وتلو خبره او له افغانستان نه د بريد نه کولو تضمين له يوې ډلې (طالبانو) غواړي! داودزی په دې نژاکتونو تر هر چا ښه پوهېږي چې امريکا ولې داسې کوي، پخوا تر دې چې له امريکا وپوښتو چې ولې داسې کوي، له هغو ښاغليو په تېره له دوه سره حکومت بايد وپوښتل شي چې له امريکا سره مو ولې داسې تړون لاسليک کړی چې نه د امريکا در باندې باور شته او نه دريادې حساب کوي.

پنځه کاله وړاندې امريکا يوه داسې سند ته اړتيا درلوده چې په افغانستان کې وحشتونو ته دوام ورکړای شي خو اعتراض پرې و نه شي. مخه يې څوک و نه نيولای شي، د دې له پاره لومړی همدغسې يو گډوله يې واکه حکومت جوړ شو او بيا يې هغه سند ترلاسه کړ.

اوس د امريکا معاسبه دا ده چې بايد خپل پوځونه وياسي (تول او يا يوه برخه) دا هر څه د دوی خپل تصميم دی، پر هغه حکومت به ولې حساب کوي چې پخپله داودزي يو وخت پر قانوني مشروعيت سربېره له اخلاقي مشروعيت نه هم بې برخې باله، داسې حکومت چې کال په کال يې د حاکميت ساحه محدودېږي او د ولس ملاتړ له لاسه ورکوي، نه لويو ځواکونو ته معتبر دی او نه معامله ورسره لازمه بولي.

د کابل شريدونکی حکومت ته په کار دي چې له خپلو تېروتنو عبرت واخلي، دوی چې امنيتي تړون لاسليک کړ دا يې له ولس سره حفا وه، ځکه چې د امريکا وحشتونو ته يې جواز ورکړ. اوس که امريکا غواړي د جنگي تگلارې پر ځای د سولې لاره غوره کړي، د امنيتي تړون پر لکۍ نښتلی او دا ننوتې چې امريکايي پوځيان دې و نه وزي له ولس سره بله ستره جفا او خيانت ده.

اشرف غني دې دلته هلته د يو شمېر مېرمنو او يا يو شمېر ناخبره هېوادوالو نه يوازې د غوغا جوړولو لپاره گټه نه اخلي، د دې پر ځای دې په رښتينې معنا د افغانانو د ملي اجماع لپاره کار وکړي، په کمپايني غونډو او بې معنا شعارونو يې له ولس او سياسي او ملي کدرونو سره واټن نور هم زياتېږي. يوازې د سولې عالي شورا د يارانو نه بلکې پر ټولو چارواکيو نن سبا د دوحې د خبرو پېريان ناست دي.

د ملي وحدت په نامه جوړ شوي اداره له پيله ناکام شرميدلياو د خلکو د مسايلو د حل پر ځای د ملت پر اوږو بوچ ؤ، خو په دې وروستيو کې يې چې د سولې پر خلاف کوم دريځ غوره کړی او په کوم ډول چې اشرف غني او ډله يې د هېواد وقار او عزت د خپلو کړسيو او واک د دوام لپاره په داو کوي د داسې جفا لږ ساری ليدل کېږي.

په داسې حال کې چې د دغه حکومت موده دجان کيږي په قانون تر دوو مياشتو او څو ورځو زياته نه ده پاتې، اوس يې په ډېر ناوړه ډول په گومارنو لاس پورې کړی چې وروستی ساری يې د بلخ د امنيه قوماندان بدلول وو ښه مثال وو.

د بلخ تر پېښې هم ډېره سپکه پېښه امريکا ته د ملي امنيت د سلاکار حمدالله محب سفر ؤ، د سفر موخه يوازې پر دې را څرخېده چې د خليلزاد او طالبانو تر منځ د سولې روان بهير شند کېږي. محب چې امريکايي چارواکيو ته له طالبانو سره د سولې په باب کوم مثال او منطق وکاراوه ډېر د شرم وړ ؤ. نوموړي وويل چې که امريکا له طالبانو سره سوله کوي د سپتمبر د ۱۱ مې د قربانيانو سپکاوی کوي. کوم افغان به دومره ذليل شي چې د تېرو ۱۸ کلونو په اوږدو کې د سلگونو زره افغانانو قرباني هېڅ وبولي، د ورځې تر دوه سوه افغانانو چې وژل کېږي د هغو دې هېڅ پروا و نه لري، خو د پرديو پوځونو د وحشت د دوام لپاره دې داسې استدلال وکړي چې گواکي سوله مو د سپتمبر د ۱۱ مې د قربانيانو سپکاوی دی.

حمدالله محب په کوم منطق دغه خبره کوي؟

د سپتمبر په ۱۱مه کې د افغان ولس گناه څه ده چې له تېرو ۱۸ کلونو راهيسې وژل کېږي، د سپتمبر د ۱۱ مې په بريدگرو کې يو افغان هم نه ؤ. افغانان د دې ړانده کسات له وحشتونو يوازې په همدې ژغول کېدای شي چې له طالبانو سره سوله وشي او افغانان ټول بېرته پر يوه ټغر را ټول شي.

واقعيت دا دی چې ارگ نن د حمدالله محب په څېر له نيمه افغانانو نه ډک دی، په جگړه کې هره ورځ افغانان وژل کېږي خو د واک او ځواک خرمستۍ هغه کسان کوي چې کورنۍ او د وژوند هست او بود يې ټول په بهر کې دي.

ډېره د شرم خبره ده چې دې پردي پال حکومت په لومړي ورځ امريکا ته د افغان ولس د وژلو او خپلو رسمي سند ورکړ، اوس چې امريکا په هر دليل غواړي چې د وحشتونو د دوام پر ځای د سولې لاره غوره کړي، د غني حکومت په ننوتو سر دی چې وحشتونو ته دوام ورکړی ځکه چې په وحشتونو کې د دوی گټې خوندي دي. محب چې د خليلزاد پر خلاف د خبرو په غبرگون کې د امريکا د بهرنيو چارو وزارت يوه ټيټ پوړي مامور احضار کړ، دا يې بله سپکه ده، چې بايد حساب ورسره وشي. ځکه چې د افغان ولس سپکاوی وشو، چې د اشرف غني اردليان به نور څومره گل وکړي او ولس به مو نور څومره له مصيبتونو سره لاس او گرېوان کړي. الله دې ولس ته خير پېښ کړي.

که د چغو او لاپو

پر سر جایزې ټاکل کیدای نو... !!

ت - مشفق

اشرف غني په خپلو خبرو کې څو واري داليونی گېري وويشتي چې هېڅوک مې د گندمک په څېر تړون لسلېکولو ته نشي اړ کولای.

که په خبرو اولاپو کې د مبالغې او غلو پر سر جایزې ټاکل شوې وای، د اشرف غني د غې خبرې به دکال تر ټولو لوړه جایز اخيستله.

راځئ لږ د غني دغه خبره له شته واقعیتونو سره پرتله کړو. په تېرو څلورنیم کلونو کې د غني - عبدالله حکومت څومره تړونونه لسلېک کړي او ماهیت یې له گندمک او دېورند سره څه ډول پرتله کیدای شي؟

د مفکر ! له لوړې یوازې څو ساعته وروسته له امریکا سره امنیتي تړون لسلېک شو چې د ده په اعتراف په تېره څلور نیم کلنه دوره کې تر ۴۵ زره تنو زیات یوازې افغان امنیتي ځواکونه قرباني شوي دي. پر هېواد مو هر کال تر پینځو زرو زیات بمونه او توغندي اورېدلي دي، په دې تېرو څلور نیم کلونو کې که د افغانانو ټوله مرگ ژوبله حساب شي تر یو نیم سل زرو په هر صورت اوږي. تاریخ به پر دې خپل قضاوت کوي او باور مو دی چې دا د ټول هېواد د برخلیک په باب تر گندمک سل چنده خطرناک تړون ؤ.

ور پسې له پاکستان سره اس او پي او امنیتي تفاهم لیک تړونونه لسلېک شول. علني پایله یې دا ده چې درې

ورځې وروسته د پاکستان پوځ رسماً اعلان کړه چې د دېورند په اوږدو کې ۹ سوه کیلو متره اغزن تار بشپړ شوی دی.

په کوم هېواد کې چې د امریکا او ناټو د لویو ځواکونو پوځي ادې پرتې وي. هغه خپل جنگي ماموریتونه آزادانه ترسره کولی شي، دغه پردي ځواکونه هر وخت د سنگین د تېرې اونۍ په څېر وحشتونه ترسره کولای شي، په سلگونو کسان په وینو کې لمبولی شي. د شپې چاپې اچولای شي، له اتومي بم وروسته د نړۍ په کچه تر ټولو ستر بم غورځولای شي، او چارواکي یې مجبوروي چې دغه وحشتونه یا باید توجیه کړي، لکه د مور بم او د کندز پر مدرسه او روغتون برید او یا پرې چوپ وي لکه په لسگونو ځله نور خونړي بریدونه.

داسې ولس ته د گندمک تړون څومره معنا درلودای شي؟ هغه یوه سیاسي مقوله ده چې مغلوب او محکوم د انتخاب حق نه لري. دکابل حکومت او چارواکيو پخپله ځان محکومیت ته ورکړی او په دې دریځ کې بیا د غرور او خودۍ خبرې د هغه ولس پر غوږونو ډېرې بدې لگېږي چې عملاً د حکومت د بې کفایتۍ، تراوونو او محکومې تگلارې د بدو پایلو درنه بیه ادا کوي.

دکابل اداري چارواکي اوس پر دې پیژندل شوي چې د خپل دغه نیمگري واک له پاره ټول هېواد په اور اړولای شي. په لفاظیو د ولس دغه ذهنیت هېڅکله نشي بدلولای.

الله اكبر
رستم جهاد افغانستان په حرکت
آب بندمى افغانستان په پلچنې مجري

مفتي محمد گل سعيد

آه! شيخ الحديث مولانا محمد يوسف صديقي

د علم له هسكه پريوت

علومو سمبال کړي او د جامعي لپاره يې مصدرد خدمت وگرځوي. شيخ صيب ابتدايي زده کړې له محترم مولوي محمداکرم صيب څخه وکړې. دوديز ديني علوم يې په بيلابيلو ديني مدارسو کې ولوستل. د چرات په محمديه مدرسه کې يې له مرحوم سيد قريش بابا (رحمة الله عليه)، مرحوم شيخ الحديث قاضي محمدامين (رحمة الله عليه)، دهيواد نامتو عالم استاد المحدثين شيخ الحديث مولانا مفتي نور محمد ثاقب څخه زده کړې وکړې. په صوابي کې له شيخ الحديث شمس الهادي شاه منصور رحمة الله عليه نه سراجي، شريفه اوقصيده برده لوستې وه. د تفسير علم يې له مولانا نور الهادي شاه منصور څخه د صوابي په شاه منصور کې اوله مرحوم قاضي محمدامين صيب نه د پيښور د زرياب کالوني په علوم القرآن مدرسه کې حاصل کړ. په ۱۳۱۰ هـ ق کال کې يې د ادب علم کتابونه دمردان په رستم کې له شيخ الادب مولانا سعيد الرحمن څخه ولوستل. په ۱۳۱۲ هـ ق / ۱۹۹۲ م کال کې يې د موقوف عليه کتابونه د پيښور په الجامعة الهادي کې ولوستل. اولويه دوره يې هم د پيښور په هادي مدرسه کې وکړه. په ۱۳۱۳ هـ ق / ۱۹۹۳ م کال فارغ شواو د بحر العلوم شيخ الحديث مولانا سميع الحق اود چکيسر - مولانا حسن الابرار په لاسونو د فضيلت پگړۍ وروترل شوه.

تدريسي ژوند:

شيخ صيب له فراغت نه وروسته تدريس ته ملاوتړله او په مختلفو مدارسو کې يې په زړه پورې تدريس وکړ. د څکمندي په مدرسه، د يکه توت په غوثيه مدرسه، د پيښور د دير کالوني په

علم د الله تعالی ازلي صفت دی او الله تعالی پخپلو بندگانو کې خاص خاص کسانوته د اصفت ورکوي. الله تعالی اسمان په ستورو او زمکه په عالمانو ښايسته کړې ده. امام غزالي رحمه الله په احياء العلوم کې ويلي دي: العلماء سرج الأزمنة کل واحد مصباح زمانه يستضي به أهل عصره، يعني عالمان د زمانو څراغان دي، هر يو يې دخپل وخت څراغ دی، چې دخپل عصر خلک ترينه رڼا اخلي. که د علماؤ په منزلت باندې قلم خپلې مخې ته پرېږدم، نو شايد اصلي موخه رانه پاته شي. له همدې ځايه دا خبره جوته کيږي چې د يوه عالم وفات د امت لپاره ستر مصيبت اولوی زيان بلل شوی دی، خودومره بايد ووايم چې د يوه عالم اوداعي وفات په دې زمانه کې چې څومره دخلکو تر مينځ عادي شميرل کيږي، په حقيقت کې کوم عادي يا معمول روښداد نه دی. په دې ليکنه کې دخپل گران استاد، ستر داعي، دميراثو (علم الفرائض) لوی مفتي اونوميالي مدرس شيخ الحديث مولانا محمد يوسف صاحب د ژوند او کارنامو په اړه درسره لنډ معلومات شريکوم، هيله ده چې راسره ويي لولي.

شيخ الحديث مولانا محمد يوسف صاحب د گل عزيز زوی د عابدلسی په ۱۹۶۷ م کال د ننگرهار ولايت د سرخرو د ولسوالۍ د سبزآباد سيمې د سينزي کلي تکړه ديني عالم اونوموتی مدرس ؤ، خپل ټول عمري په زده کړه، ښوونه، تدريس، تبليغ او د دين په لاره کې تير کړ. د شيخ صاحب والد گرامي اگر که خپله عالم نه ؤ، خود علم او د علماؤ سره يې زښته زياته مينه درلوده له همدې کبله يې غوښتل اودايي يوازي و چې خپل دغه لايق زوی په ديني

زیریه مدرسه ، دپهندوپه روضه الاسلام مدرسه کې د تدریس سپېڅلې دنده اجراء کړې ده . تردې چې وروسته دپېښور دپهندوپه روضه الاسلام مدرسه کې شیخ الحدیث وټاکل شو . مرحوم شیخ صاحب چې دخپل وخت یو ستر عالم او تجربه کارمدرس و زیات شمیر شاگردان یې درلودل او په علمي حلقو کې یې زیات محبوبیت درلود . شیخ صیب یو متدین عالم او مهربان شخصیت ؤ . په هر چا خصوصاً طالبانو یې ډېره صله رحمې او مهربانې درلوده . له دنیاسره یې هېڅ زړه نه لگاوه اونه یې ورته رغبت درلود . په داسې حال کې وفات شو چې کومه دنیا ترې په میراث پاتې نشوه . عبادت به یې په داسې عاجزي کاوو چې سړی به ورته حیرانیده . ارواښاد شیخ صیب په علم الفرائض (میراثو علم) کې زیات مهارت درلود ، او د علم الفرائض درس یې زیات مشهور ؤ . ما (ددې کړنې) لیکوال ترینه سراجي ، شریفیه اود میراثو نور درسونه لوستي دي ، د شیخ صیب درس ته به په سلهاؤ طالبان ناست ؤ اوله ده څخه به یې استفاده کوله . له تدریس سره یې مینه زیاته وه ، نوڅکه به یې تدریس په ډیر شوق سره کاوه او په اوچت اواز به یې سبق وایه .

دکابل په جامعۀ فاروقیه کې

دافغانستان دطالبانو پردین او شریعت مین اسلامي تحریک دواکمنۍ په خپله شپږکلنه ناکراره موده کې نه هیریدونکې ، دیني ، سیاسي ، اجتماعي داسې لاس ته راوړنې ترلاسه کړې دي چې له ده څخه دمخه حکومتونو یوه هم نه وه کړې ، سره له دې چې هر ډول امکانات هم ورسره ؤ ، چې دهغوله جملې څخه یو هم ددیني مدارسو تاسیس ؤ . کله چې طالبانو کابل ښار ونیوه اود افغانستان زیاتره سیمې یې له خپل واک لاندې راوستې نو د هیواد په سطحه یې په ټولو ولایتونو کې لوی لوی دیني علومو مدرسې جوړې کړې . ددغو مدرسو شاگردان به تکړه زده کونکي او مبارز مجاهدین ول . دکال زیاته برخه به په درسونو اوخته ؤ اود ضرورت په وخت کې به دجنگ لومړیو کړنوته تلل او هلته به یې دخپل دښمن په مقابل کې په ډیر شجاعت او پوره میرانه جهادته ادامه ورکوله . دوی په کندهار کې جامعۀ عمر جوړه کړه ، په جلال اباد کې یې جامعۀ صدیقیه ، په خوست

اونورو ولایتونو کې یې هم ددیني علومو د تدریس او اشاعت لپاره لوی لوی مرکزونو جوړ کړل اود تدریس لپاره یې دغو مدارسو ته دگوتوبه شمیر وتلي عالمان د هیواد له گوت گوت اود پښتونخوا له آیالت څخه راټول کړل . په دې لړ کې دطالبانو دهغه وخت د معارف وزارت وتلي وزیرانو مانده شخصیت ښاغلي مولوی امیر خان متقي صاحب (الله تعالی دې دلایاتو خدمتونو لپاره اوږد ژوند ورکړي) په کابل کې د (الجامعۀ الفاروقیة) په نامه یوه لویه دیني مدرسه جوړه کړه . دامدرسه په خپل وخت کې له گردوڅخه لویه دیني مدرسه وه ، چې په خپله دافغانستان دطالبانو زده کړې په کې کولې . د مدرسې مؤسس جناب متقي صاحب داستاذانو تنخواؤ د طالبانو غذایي لگښت له بیت المال څخه ورکاوه . ښاغلی متقي صاحب چې سیاسي بصیرت او پوهه لري ، هڅه یې داوه چې ددې مدرسې لپاره د گوتوبه شمیر نامتو مدرسین او عالمان له لر او برنه راټول کړي اودامدرسه د هیواد په سطحه د علم او عرفان عظیم مرکز وگرځي . هماغه ؤ چې په خپل دې هدف کې کامیاب شو او عمده مدرسین یې دې جامعي ته راغونډ کړل . دجامعه چې گڼ شمیر طالبان په کې روزل کیدل او په افغانستان او پاکستان کې یې نیک شهرت خپور ؤ ، د موقوف علیه اولویې دورې په شمول گردغونډ په کې تدریس کیدل او شیخ الحدیث مولانا محمد یوسف نورالله مرقده په دې مدرسه کې مدرس وټاکل شو .

شیخ صاحب ډیر خاکسار انسان ؤ په طبیعت کې یې عاجزي وه ، د ډیرونو رمواو عالي اخلاقو څښتن ؤ ، متقي ، پرهیزگاره او متواضع عالم ؤ . په نقلي او عقلي علومو کې یې لوی لاس درلود او هم یې په معقولاتو کې عمیق معلومات درلودل . په سراجي یې دنورالناسی په نامه شرحه هم لیکلې ده او چاپ شوې هم ده . په میراثو کې دنوم خاوند ؤ . دده سراجي اود میراثو درس لوی نوم درلود او زیات شمیر طالبان به ورته کیناستل .

په اسلامي امارت کې خدمت : شیخ صاحب

دافغانستان په اسلامي امارت کې دقضاء په کمیسیون کې دنده اجرا کوله . دشیخ الحدیث مولانا محمد شریف بغلاني سره یې دمعاون په حیث خدمت گمارل شوی ؤ ، او په ډیر اخلاص سره یې

داسپيڅلي دنده سرته ورسوله. دشيخ صيب له اخلاص نه دك خدمات اودا غريبانو ته ژوند چې سره پرتله كړاى شي نو يقيناً چې داسلافوتاريخ موږ ته رايادوي، چې هغوى به هم په لږ اومعمولي رزق بسنه كوله اوخپل ځان به يې ددين خدمت ته وقف كړى و. شيخ صيب په غريبۍ اوناچارۍ كې داسې تدريس وكړ، چې معاصر عالمان به يې تدريس ته گوته په غاښ و، دطالبانو دومره زيات هجوم اودشيخ صيب دومره په تسلي اواطمینان سره تدريس به دانسان په ذهن كې داخبره راوگرځوله چې جناب شيخ صيب خوتدريس ته ښه فراغ البال اوله هرڅه نه مالامال دى، حال داچې دده ژوند دفقراوغربت ژوند و اوزره يې دشاهانو په څير مستغني و. دى دهغو كسانوله ډلې څخه و چې يوازې دالله تعالى رضاوددين خدمت يې دځان لپاره كافي گاته.

دشيخ الحديث مولانا محمد يوسف خانگړياوي:

مولوي صاحب له يوه پلوه دروېش، عابد او زاهد و، خو ورسره نوميالى عالم او محقق و، پر خپلو افغاني رواياتو، زهد او تقوا ښو اخلاقو، تواضع اوعلمي پلټنو سخت ولاړ و، مجلس يې خوږ او پراخ و، د خپلو تېرو صالحينو د علم او عمل ښه نمونه و مرشدانه شفقت محبت او مهرباني يې درلوده، او يو شمېر شاگردان يې پرېښوول چې په حقيقت كې دده علمي تركه ده. الله تعالى ده جناب ته ډير ښه صفات وركړي وو. چاچې ليدلى و اويايې ورسره تعلق ونو يقيناً چې هغوى هم دده په دې ټولو صفاتو باندې اعتراف كوي. يوڅو صفات يې اجمالاً په لاندې ټكو كې راټولوم:

۱— صبرواستقامت

۲— تقوى او حلم.

۳— عاجزي اوانكسار

۴— له هرچا سره په وړين تندي مخامخ كيدل

۵— هميشه له اختلافاتو څخه ډډه كول اوشاگردانو ته په دې اړوندتوصيه كول.

۷— هميشه په حق باندې قايم پاتې كيدل.

۸— په علمي حلقو كې يې سارى محبوبيت اومقبوليت.

۹— خوږه ژبه اونرمة لهجه يې درلوده چې دهرچا سره به مخامخ شونوپه تبسم اوخندابه يې ورسره روغبړ كاوه.

شيخ محمد يوسف رحمة الله عليه په دې سريزه چې متبحر عالم و، دمجاهدينولپاره يې ديوښه لارښودحيثيت درلود. ده به هميشه له مجاهدينوسره ليدل، هغوى ته به يې توصيې كولې اودخپل توان په اندازه يې ورسره دخير په چاروكې همكاري كوله. ده پخپل ژوند كې دتدريس اوجهاد ترڅنگ دعامومسلمانانوتنازعات هم حل كول اوحتى دقومونوپه سطحه به يې شخړې هوارولې. دنوموړي دزوى عبدالرحمن له خولې چې شيخ صيب دزنكندن په وخت كې داخبره كوله چې دارمان مې په ژوندپوره نشو چې يوځل بيا سوله راشي اوپه هيواد كې دمخكيني په څېر سپيڅلى نظام قايم شي، كاشكې چې په ژوند كې مې يوځل بيادطالبانوشري نظام هيواد كې ليدلى وای.

اجتماعيت اوغوره اخلاق يې بله ځانگړنه وه، الله تعالى ورته كريمه اخلاق وركړي و اودخپلونيخواخلاقوپه وجهه پر خپلوملگرو ډيرگران و، نوپه ټولنيز ډول به ووايو چې ټول هغه صفات پكې څښتن تعالى ايښى و، كوم چې ديوه نيك انسان دتكامل لپاره اړين دي.

نوموړي د تدريس بوختياوو ترڅنگ تبليغي بهير هم تاند ساتلى و. يومتعبداومتقي ملاؤ، هميشه به دخداى (ج) په ذكر اوعبادت كې بوخت و. هر ځاى ته به چې لاړ سمدلاسه به يې دوه ركتمه لمونځ ادا كړ. دجماعت دلمانځه به يې زياته پابندي كوله. چې څومره ضروري كار به يې ووهغه يې پرېښود اودجماعت دلمانځه ته به يې ځان رساوه. هروخت به يې ذكر وفكر كاوه او زياتره وخت به په عبادت اومطالعه بوخت و.

ډير باجراته عالم و، خوش اخلاقه، دشاگردانومحبوب اوجذاب شخصيت و، دمسلمه امت په موجوده درېدره حالت اودكفري نړۍ په دسيسو خبرسرى و. تقوى، ديانت او په نبوي ستونمسك دشيخ صيب طبيعي خاصه اوله تظاهراتو رياكاري څخه يې كركه كيدله. خلاصه داچې مرحوم مولانا ببحرالعلوم، مجمع العلم والفيضان لوى شخصيت

وه اودپاک نفس مطمئنه اوراضيه حياياتو خاوندوه مونږ ده ته په عالم قدس کې د حق تعالی ذات اقدس له حضوره د مرضيه مقام موندل غواړو.

د شيخ الحديث حضرت مولانا مير محمد فاروق ناثر:

شيخ محمد يوسف صيب دعا جزی او خاکساری نمونه وه، دانسانيت د بشپړتيا صفات پکې ټول موجودو، متواضع عالم و، ده به زياتره وخت داخبره کوله (چې يو څوک دوه ځلې دېولو له خايه راوتلی وي، نوهغه په څه شي کېر او غور وکوي، انسان خو يو ځل دېلار له نطفې اودوهم ځل دمور له رحم راوتلی دی، نو دی په څه شي غرور او کېر کوي؟) اجل چې راشي اوخت پوره شي نو بيا د انسان روح له جسد څخه والوزي. شيخ يوسف صيب چې له تبليغي اجتماع نه بيرته کورنه راستنیده، نو په لاره کې د ترافيکي پيښې له امله سخت تپي شو، چې څو ورځې بهې هوشه او په هيڅ نه پوهیده، ماورته له کورنه بستره راوړه او هسپتال ته ورغلم. له هغې حادثې نه الله شفاء ورکړه او اوس په داسې حال کې چې تدريس ته به یی تگ راتگ کاوه او روغ رست ښکاريده، وفات شو. په کومه ورځ چې دی وفات کیده له دغې ورځې يوه ورځ مخکې يې راته تلفون وکړ او ويې ويل: چې دلته يوه جلسه ده نوکه ورته راشي. ماورته وويل: چې صيب! نوته يې څه کوي چې ماورته درغواړي، ده راته وويل: چې زه تا ددې لپاره راغواړم چې زما يادشوی يې، نوکه راشي لږ مجلس به سره وکړو. هماغه و چې سبا د جمعې په ورځ په حق ورسيد او د قبر سرته يې ودرېدم.

شيخ صيب سره مې د ملگرتيا ډيره موده وشوه خوداسې جامع الکملات انسان مې تراوسه ونه لیده، صداقت، دیانت، عجز، انکسار، تقوی، علميت، پوهې، اخلاقو اونورو انساني صفاتو نمونه و. د کتاب، طالب، او عالم به یی زيات قدر کاوه، او د کتابونو له مطالعې اودرس، تدريس نه ماسوی نور هيڅ يودنيوي شغل سره يې زړه نه لگیده.

د شيخ الحديث مولانا عبدالغني حقاني ناثر:

محمد يوسف صيب سره مې له ډيره وخته اشنایي اوتعلق و، يقيناً چې جامع عالم اوتول منلی شخصيت و، ښه اخلاق يې

درلودل، له دريو ډلوسره يې زياته مينه درلوده: (طالب العلمانو، تبليغي جماعت اود ديو بندمسلك له عالمانوسره). دوخت زيات پابند و هغه وخت چې موږ د کابل په جامعه فاروقيه کې مدرسین و، نو د طالبانو مشرانوبه موږ ته ميلستياوې کولې او موږ به يې دعوت کولو. شيخ صيب به زياتره وخت هغوی ته د اتوصيه کوله چې موږ زرتريزه رخصت کوی چې زموږ درسونه دي اود مطالعې وخت موخرايېږي، نو ځکه به يې زيات وخت چيرته نه تیراوه، دعا جزی او انکسار نمونه وه. زه به یی کوم کوم صفات بيان کړم، يقيناً چې دده صفات په دې يو څو کړښوکې نه راټولېږي. هميشه به یی له موږ سره داسې برخورد کاوه لکه يو شاگرد يې چې له استاد سره کوي، اگرکه دی زموږ شاگرد نه، بلکه موږ دواړه د يوې مدرسې مدرسین و. د ملگرتيا مې ورسره ډيره موده وشوه، ډيرې ښې خاطرې ترينه لرم، چې ذکر کول يې دايکنه اوږدوي.

د شيخ الحديث مولانا محمد سليم حقاني ناثر:

«قال السفیان الثوری رحمة الله عليه: اول العلم الاستماع ثم الانصات ثم الحفظ ثم العمل ثم النشر. ژباړه: سفیان ثوری رح فرمای: اول د علم اوریدل دي، بیا خاموشي ده، بیا یادول دي، بیا پرې عمل کول دي او بیا ددی علم نشر او اشاعت دی. په دې پُرفتن دورکې د سفیان ثوری رحمة الله عليه ددې قول مصداق ډیر کم خلق دي، چی په خوارۍ او غریبۍ کې د علم سمع او حفظ وکړي، خا صکر په دهجرت په دیار او د سفر په حالت کې او بیا یی مشق وگرځوي او بیا ددې علم د نشر او اشاعت لپاره ټوله زندگي وقف کړي، خو عادت دالله تعالی په دې جاري ده چې د آدم علیه السلام له دې کمزور و او عاجزو بچیانو نه ځینی کسان انتخاب کړي او د دین خدمت ترینه واخلي. د داسې کسانو څخه د قرآن مفسر- د نبوي احادیثو شیخ، د فنونو ماهر، د میراث د علم مفتی شیخ الحديث محمد يوسف صدیقی و. شيخ صيب زموږ همدرسۍ وه د ځواني له وخته حلیم الطبع خاکسار، عاجز انسان و، هميشه به په ورین تندي سره مخامخ کیده، بی تکلفه خبرې، او

بې تکلفه زندگي الله ورکړې وه. د علم د تحصیل له زمانې نه د احاديثو د درس ترمنځ پورې د تقوا او عمل يو سمبول ؤ .

شيخ صيب رحمه الله سره مو يو ځای د طالبۍ دوره تيره کړه، بيا مو يو ځای په يوه مدرسه کې زياته موده تدريس وکړ او په ځينو سفرونو کې هم سره يو ځای پاتې شوي يو. الله تعالى ورته د دين په احکامو د عمل کولو عجيب توفيق ورکړی وه. يو ځل دواړه د کوټې په سفر روان وه عموماً د کوټې د بس دريوران ټوله لار د ساز او سرود کيسټې غږوي، شيخ صيب ورته څو ځله د کيسټې د بندولو وويل: خو هغوی نه منله تردې چې دريو ر او کليندر جنگ کولو ته اماده شول، نو ما شيخ صيب ته وويل: چې عظيمنت به پرېږدو په رخصت به عمل وکړو،

خو بيا هم شيخ صيب ددې لپاره چې ساز او سرود وانه وریدل شي، په خپلو غږونو کې يې گوټې ورکړې وې .

شيخ صيب د عاجزۍ او للهيټ يو پيکر وه، له دې سره سره چې په يوه مدرسه کې موږ دواړه استاذان وه، خو بيا هم په څو کلونو کې زما او د شيخ صيب ترمنځ معمولي خبره هم نه وه راغلې. بلکه هميشه به يې هره خبره د مشورې په انداز کوله .

شيخ صيب په رښتيا هم د سفيان ثوري رح د قول مصداق وه چې په ډيره غريبۍ او ناچارۍ کې يې علم حاصل کړ او بيا يې ټول عمر په خورا ديانندارۍ سره د علم نشر او اشاعت وکړ . الله تبارک تعالی دې شيخ صيب ته جنت الفردوس ورکړی. الله دې خپلو نعمتونو ونازوي.»

شيخ صيب زما(ددې کړنوليکوال) استاد ؤ. شيخ صيب يو تکړه مدرس ؤ. له لرې لرې سيمو څخه به طالبان دده درس ته راټلل ، د تدريس يو ځانگړی ذوق يې درلود او په ډيره مينه به يې تدريس کاوه. دده په سبق به هر طالب پوهيده اگرکه ذکاوت به يې نه درلوده ، ځکه چې د درس طرز يې اسان او عام فهمه ؤ. خداي جل جلاله به فصاحت او بلاغت ورکړی و . طالبان به يې په درس ډير را ماتول . درس به يې په خوږه ژبه اوسانه لهجه وايه. دده له مړينې درې ورځې مخکې مې د شيخ سراج الدين صيب په جنازه کې وليد، نو ډيرې له مينې ، محبت ، شفقت

او لطف څخه ډک روغبر يې راسره وکړ . يقيناً چې د شيخ سراج الدين عليه الرحمة د فراق غم مې دده په ليدوسپک شو ، دوه ورځې وروسته دده په مړينه خبرشوم . رښتيا هم چې د دواړو استادانو غم ډير دروند ؤ.

اولادونه: نهه زامن او درې لونې ترينه پاتې دي او اووه وروڼه يې درلودل. دوه وروڼه يې ترينه مشران او نور کشران دي . مشر- زوی يې عبدالرحمن او دوهم زوی يې عبداللطيف نومېږي ، چې دواړه د ديني علومو زده کوونکي دي.

مړينه: شيخ الحديث مولانا محمد يوسف صديقي ۵۲۲ کلونو په عمر ۲۰۱۹م کال د فروري په ۱مه د جمعې په ورځ (۲۵ جمادى الاولى ۱۴۴۰هـ ق) سهارنهي بجې په حق ورسيد. د احاديثو نيمه خوا شاگردانو يې په هجران او ښکې توبې کړې، د جنازې لمونځ يې د پيښور د پهنډويه هايي سکول کې ادا کړی شو . له شميره زياتو خواصو او عوامو يې جنازه کې گډون کړی ؤ، د جنازې لمونځ يې د شيخ الحديث مفتي سيد قمر صيب په امامت ادا کړای شو او د غريب اباد د پهنډو بابا په هديره کې دغه ستره پاڼگه خاورو ته وسپارل شوه. د قبر سره يې شيخ الحديث مولانا عبدالغني حقاني صيب جامع بيان وکړ او دده کمالات ، خدمات او..... يې خلکو ته ياد کړل.

د شيخ صيب ټول ژوند د اسلامي علومو د خدمت، تدريس ، تصنيف او سياسي جهد او مبارزې نه عبارت ؤ. الله تعالی دې د مرحوم او مغفور کړي ديني او علمي خدمتونه قبول کړي او ورته ؤ او شاگردانو ته دې صبر او زغم تر څنگ دهغه په مسير باندې د استقامت او تللو توفيق ور په برخه کړي. رښتيا خبره داده چې ددې لوی علمي شخصيت د فضيلت د اسمان د لمروقات يوازې دده دکورنۍ لپاره مصيبت نه دی بلکه د ټول افغانستان او اسلامي جامعي لپاره خصوصاً د علم او فضل خاوندانو لپاره لوی مصيبت اونه جبرانيدونکې ضياع بلل کېږي.

زه دا خپله ليکنه په دې شعر پای ته رسولم:

ستاد ښايست گلونه ډير دي

څولۍ مې تنگه زه به کوم کوم ټولومه

ترتیب : خیر احمد م

د وینا کولو لپاره ۷ مهمې نکټې!!

۲- خپل غږ منظم کړی .

کله چې تاسې ډیر په ټیټ غږ خبرې کوی مخاطبین فکر کوي چې وینا کونکی په یو ډول اضطراب اخته دی ، یا داسې فکر کوي چې موضوع وینا کونکي ته مهمه اوبا ارزښته نده ؛ نو لطفا خپل غږ نورمال او او چټ کړی ترڅو خپل ټکی دخلکو غوږونو ته په اسانۍ ورسوی ، یعنې ستاسې اواز باید دومره ټیټ نه وي چې اوریدونکي له کړاو او پوښتنو سره لاس او ګریوان کړی .

۳- وقفه کول .

که چیرې دخبرو وخت کم وو نو مختصرې خو ټاکلې خبرې وکړې ؛ ولې یوه شي ته موپام وي چې که هم ډیرې خبرې کوي او هم یې په عجله کوی دغه کار ممکن ستاسي وینا یې اهمیتته اوبې فهمه کړي، که چیرې وخت مو درلود او خلک مو خبرو ته لیواله وو، خو تاسې دستر تیا احساس وکړ نو داوړیدونکو په خوښه دوینا په منځ کې لنډه وقفه هم کولای شي ، لکه دابو خښل یا ورته عمل ..

۴- په خبرو کې له خوندور لهجو ګټه اخیستل

که چیرې دوینا ترپایه په یوه لهجه خبرې وکړی او دالفاظو په بیانولو او صادرولو کې له تنوع کار وانخلي ممکن په اوریدونکو یو ډول ستوماني راولي ، زیارو باسی چې دهمې اوجالبي جملې په وخت خپل غږ ته ښکلا ، اهنگ او سیوری ورکړی ، ترڅو مو خلک خبرو نور متوجه او دجملي اهمیت یې زړونو ته ښه وغورځیږي .

څېړني او تحقیق ښیي چې کله مونږ غواړو دخلکو په منځ کې خبرې اوویناوکړو دلږ ترلږه ۷ کلیمو اولغاتو له تلفظ ورسته د اوریدونکو دمثبتو او منفي تاثراتو او برداشتونو هدف ګرځو، هغوی ۷د کلماتو له وړاندې کولو ورسته زمونږ له خبرو برداشت اوانگیرنه کوي ، زمونږ دخبرو په مفهوم او پیغام قضاوت پیلوي ، زمونږ د شخصیت اواحساس په باب نتیجه ګیري اخلي

که چیرې دوینا اوبیاني اورولو اوویلویه مهال ترفشار اوتاثیر لاندې رازی ، متردد کیري او الفاظ مو ګډوډی خواته میلان کوي ، یامو اواز متزلزل اولرز پیري ، یامو درعب داسې حالت درباډي وزرې غوړوي چې حتی اواز مو توند اویادیر ټیټ شي اویا دپته ورته له نور ستونزو سره لاس او ګریوان کیري ؛ نو لطفا لاندې ۷ مهمې نکټې په پام کې ونیسي

ترڅو په خپلې بیاني اووینا کولو غلبه پیدا کړي ، سامعین اومخاطبین مو له خبرو او معلوماتو خوند واخلي ، ترپایه درسره مله اوملګري پاته شي ، بدرګه اوتشویق موکړي

۱- دخبرو طرز او طریقه مو باید واضحه وي .

په دې معنی چې دوینا ټکي مو دقیق ، مرتب ، قاطع او خپله ورباندې باوري وووسی ، کوشش وکړی دخبرو طرز مو توري خوړونکي او زدوونکي ونه وسي ، الفاظ په نرمه اوپخه لهجه وړاندې کړی ترڅو اوریدونکي ونه فهموي چې ویناوال دخبرو په دې ځای کې له عصبانیت اوتوندی کار اخیستی

له قبره

د ملا عمر وروستی گوزار

د ملا محمد عمر اخوند د ژوند په باره کې وروستیو نویو معلوماتو نه یوازې په افغان میدیا کې هنگامه جوړه کړې ده، بلکې په غربي مطبوعاتو کې یې هم زیات پوس پوس او پټه پټه خندا را ولاړه کړې دی.

د ملا محمد عمر داستان واقعا چې سي ای ې ریشخند او سنډ کړه. د جهان د جاسوسی ټاپ سازمان [سیا] دونه بې وقوفه ده چې حریف یې فقط په څو قدمی کې ژوند ورته کاوه، خو سیا ترې بې خبره وه.

د کابل د رژیم استخبارات خو هسي هم د فیل په غوړ کې بیده دي، ارگ او استخبارات یې عموما تر ږغ وروسته چهار زانو کېښي. دار داري امر الله صالح اوس رېزونه شروع کړي دي، او ارگ اوس په متي له خوبه راویش سو.

ملا محمد عمر که ولي نه وو خالي هم نه وو! ځکه حتی په مرگ کې یې هم خپل دوښمنان د عالم رسوا او ریشخند کړل.

د زابل ولایت له خاورین او ساده قبره څخه د ملا محمد عمر اخوند دا وروستی گوزار دونه کاري او حیرانونکی دی چې په واشنگتن کې د دفاع وزارت او سیا دواړه په غارونو ننوتلي دي، او له شرمه پټ سوي دي.

زه پوره باور لرم چې د زمان په تېرېدو سره به د سیا او د افغانستان د ملي امنیت د ریاست د غفلت او بې کفایتۍ نوري تاریخي شهکاری هم رابرسېره سي.

فقط څه انتظار باید ویاسو!

۵ - دخبرو دپای جملي مو باید په ټیټ خوزه

منونکي طرزوي.

ددې لپاره چې وینا مو دخلکو په ذهنونو کې پاته شي، نو دخبرو شروع اوخاتمه مو بایډ قدرتمنده اواحاساس ورکونکي وي، سامعین اومخاطبین په اعتماد اوباور کې ونغاړی، خپل پیغام هغوی ته خلاصه اوپه زړیتو کرښو انتقال کړی، مهمي جملي ورته بیایا تکرار کړی، داچې دوینا ترټولو عمده برخه مو داوریډونکو په ذهنونو کې ښه ځای ونیسي نو بده نده چې له خپلو مخاطبینو پوښتنه وکړي چې زما دخبرو مفهوم او خلاصه مو په ذهن کې کیښایسته؟

۶ - خپل اوریډونکي درک کړی

نوجه ولری چې تاسې ته دکومي کچي اوفهم اوریډونکي ناست دي نو لطفا دهغوی دورټیا او فهم په مستوا برابره موضوع مطرح اوجملي وکاروی، یعنی څوک چې دمایکرافون اوستیج مخته درېږي او ځانته دا حق ورکوي چې څه ووايي هغه بایډ ځان معلم او لارښود وېولي، هغه څه ووايي چې فکر کوي خلکوته پري سود او گټه رسولای شي، نه داچې هغوی په تیاره او وسوسو کې وغورځوي ساده لحن او الهام ښونکي کلمي وکاروی، جملي مختصرې ولوروي، له مغرضانه او په مجلس له غمونکو او غصه پارونکو خبرو پرهیز وکړی، مخامخ په چا اعتراض مکوې دچا نوم دغندنې په نیت مه اخلی، ټول مجلس دصمیمیت او خواخوږی تلقین وښی.

۷ - په ضعیفو او تشریقاتي خبرو پیل مه کوی

په ضعیفو او بې ارزښته کلمو خبرې مه پیلوی چې مبدا دخلکو اعتماد له لاسه ورنکړی او له وینا څخه مو خلک بیزاري ونه ښیي، دخبروپه پیل کې له تشریقاتي لب لهجې څخه ډډه وکړي مثلاً (له تاسې ډیره مننه چې راغلي یی، ویاپلرم چې ستاسي په منځ کې قرارلرم) اوداسې نور، دغه تشریقاتي اوکلیشه یی خبرې ستاسي وینا اوقوت پیکه کوي، یعنی دخبرو پیل مو بایډ په موثرواوزه منونکو لغاتو او کلمو وووسي.

د علماء کرامو د پام وړ ...

محمود افغان

د جهاد دارمانانو او هیلو پشان نیمه خوا پاتې شي.

ددې لپاره چې د امریکا پخلاف دافغان ولس د جهاد ارمانونه او هیلې مو نیمه خوا نشي، دهیواد علماء کرام ، فقهاء، مفتیان او داعیان دي خپلو دیني او ملي مسئولیتونو ته متوجه ووسي او دراتلونکي نظام جوړولو په برخه کې دپورتني نیوي فرمان پام کې نیولو سره معاصر اسلامي قضایا تعبیر و تشریح کړي. په هر هغه امریاقضیه کې چې دسختی او اسانی دواړو احتمال شتون ولري هلته دي داسانی لوری ارجح وگڼي.

څنگه چې اوس په نړیواله سطحه مسلمانان مغلوب او کافران غالب دي، دمسلمانانو زیاتره واکمن هم دکفري هیوادو لاسپوڅي او خدمتگاران دي او په ټولو اسلامي هیوادو کې هیڅ یو واکمن یا هیواد نشته چې هغه دي دمسلمانانو مصالحو او داسلامي شریعت احکاموته التزام ولري بلکې هغوی هلته دلبرو دیرو

داچې معاذ بن جبل (رضی الله عنه او ابو موسی اشعري (رضی الله عنه په یوبل امیران نه وو او نه دریم تن په هغوی باندې امیر و، په دې وجه رسول الله صلی الله علیه و سلم دواړوته دیوبل دپیروی ، اطاعت اود یوبل سره د اختلاف څخه داجتناب حکم وکړ. په ورته توگه عالمان او داعیان مکلف دي چې دیوبل څخه پیروي او داختلافو نه به ډډه وکړي

څنگه چې نن زموږ هیواد او ولس دتاریخ یونازک او حساس پړاو ته تیریږي او له تیرو اتلس کلو راهیسې دپیرونه تپل شوې وحشیانه جگړه دپای شیبې لاندې او خارجي یرغلگرو ځواکونه دوتلو سره سم مختلفې اوازې او پروپاگندونه خوروي چې دوتلو وروسته به یې بیا افغانستان دخپلمنځي رقابتونو ، جگړو او مرگونو یو داسې گرداب شي چې افغان ولس به په اسانه تري دوتو او نجات لار ونه مومي او هم به دتیر اتلس کلن تاریخي جهاد ارمانونه او هیلې د شوروي اتحاد دیرغل په خلاف

دامام بخاري او امام مسلم دواړو په روایت کله چې رسول الله صلی الله علیه و سلم معاذ بن جبل (رضی الله عنه دیمن یوې برخې ته او ابو موسی اشعري (رضی الله عنه بلې برخې ته دجلا، جلاحاکیانو په توگه لیرل؛ هغوی ته یې حکم وکړ: یسرا ولا تعسرا یسرا ولا تنفرا وفي رواية تطاوعا ولا تختلفا، اساني کوئ سختي مه کوئ، زیري ورکوئ، نفرت مه خوروی، دیوبل اطاعت کوئ او اختلاف مه کوئ

دې روایت ته په پام محدثینو لیکلي: ددین داعي لپاره ضروري ده چې پخپل دعوت کې خلکو سره له اسانی کار واخلي او دهر هغه څه نه ډډه وکړي، چې په خلکو سخت او بوج تمامیږي، یعنې داعي او عالم به خلکو سره داسانتیاوو التزام کوي او په خلکو په دمشق او سختی نه ډډه کوي بل دداعي لپاره ضروري ده چې هغه خلکو ته تبشیر او زیري ورکړي زکه په دې سره دحق منلو او دحق قبلولو لورته دخلکو په رغبت او میلان کې زیاتوالی راځي

شته اسلامي حکمونو په لمنځه وړلو لگيادي مختلفې بهانې او پلمې جوړوي او په هغو دقيوادتو لگولوکوښښونه کوي ليکن ددي باوجود په ځينو هيوادو کې علماوو دخپلو حکميانه اومدايرانه کردارونو په برکت هلته دډيرو لويو بد مرغيو، ناخوالو، بنديزونو او ستونزو باوجود داسلام دمبارک دين د شعايرونه په کلکه دفاع اوننگه کړې او پرې بوخت دي، داسلام او مسلمانانو دملي او شرعي وجود دساتنې لپاره هغوی ارزښتمن پلانونه اوتدبيرونه په کار اچولي دي لږ کې ترټوښه مثال په هندوستان کې دعلماوو مدبرانه کردار او عمل دی، دکوم په سبب چې هلته ديولوی اکثريت (هندودين) په وړاندې دشواخوادهو نيم سوه مليونه مسلمانانو اسلامي او ملي وجود يې خوندي ساتلی ښکاره ده هندوستان دنړۍ په سطحه هغه دوهم هيواد دی چې ددولس سوه مليونه نفوسو په درلودو يواځي دچين څخه وروسته دی اوووکړي يې دسلو نه په زياتو ژبو خبرې کوي، فی الحال هندوستان په اقتصادي ډگر کې (دجی ډي پی له پلوه) دنړۍ اووم او دخريدقوت دپلوه دنړۍ دريم لوی اقتصاد هم گنل کېږي چې په ډيره تيزۍ سره ديو صنعتي هيواد درجې حاصلولو په لور گامونه اخلي

هندوستان دبرتانوي قانون لاندې په ۱۹۴۷ز کې داگست په ۱۴-۱۵ مه نيټه په دوه جلا هيوادو (هندوستان او پاکستان) ووېشل شو، ختيځ بنگال دپاکستان او

غربي بنگال دهند برخه شو اوديا دونې ورځه چې دهند دويش اصل محرک ځواک دمسلمانانو هغه تحريک و چې مشرې يې محمد علی جناح کوله

دلته دتاريخ يوه حواله را وړل گټه لري چې انگريزنه دهندوستان دازادۍ تحريک (۱۸۵۷-۱۸۵۸) نه وړاندې دعلماوو په فتوا شروع شوی و او ترټولو اول حضرت شاه عبد العزيز صيب دهندوستان د دارالحرب فتوا جاري کړيوه، بيا دحاجې امداد الله مهاجر مکي په مشرۍ مولانا محمد قاسم نانوتوي او مولانا مفتي رشيد احمد گنگوحي، علامه فضل حق خير ابادي او دهغه ملگري مفتي صدر الدين خان اونورو په فتوا عملاً مزاحمت شروع شو، خو هغوی دانگريزانو دپرمختللي معاصر ځواک په وړاندې مات شول او په ټول هندوستان انگريزي سلطنت قايم شو، وروسته انگريزنه دهمدې شکست غچ اخستلو لپاره دارالعلوم ديوبند رامنځته شوه چې دعلمي جهاد ترڅنگ يې دعلماوو، فقهاوو، محدثينو، مفسرينو، مصنفينو او متکليمونو لوی قوي جماعت تيارکړ، دارالعلوم ديوبند مشر- مولانا محمود الحسن او مولانا حسين مدني، ابو الکلام ازاد او نور په زرگونو علماء زندانونه لارل، په زرگونو نور شهيدان شول خو دانگريز خلاف دجهادي، سياسي او علمي مبارزې نه لاس په سر نشول ليکن کله چې په ۱۹۴۷ز کې دبرتانوي [دار العوام] دهندوستان دازادۍ قانون منظور

کړ ديو ډير لوی سازش په نتيجه کې يې علماء په دواړو هيوادو (پاکستان او هندوستان) کې دواک څخه لري کړل، چې په دې سره دواړو هيوادو کې علماء ديوي حادثې او فاجعې سره مخ شول ليکن هغوی بيا هم مايوس نشول او نه دخپل همت نه لاس په سرشول که څو هم هندوستان دهندوانو او پاکستان دمسلمانانو لپاره ځانگړی شوی، ليکن هغه ايالتونه چې دهندوستان په برخه ورسيدل، هلته دهندوانو ترڅنگ په مليونونو مسلمانان هم اوسيدل، څوک چې دهندوانو دډير لوی اکثريت رحم و کرم ته پاته شول ليکن هغه مهال دهندوستان علماء مايوس نشول او هغوی دخپل سياسي اثرو رسوخ او دهندوستان دمؤسس گوند (کانگريس) سره دښو اړيکو نه په استفاده دهندوستان په اساسي قانون کې يې دهندوستان دټولو اديانو دپيروانو لپاره مذهبي ازادې ديو اصل په توگه درج کړه او دهغې له مخې يې دگړو اديانو پيروانوته داحق ورکړ چې هغوی دخپلو ديني شعايرو سره يوځای په هند کې دازاد ژوند تيروولو حق لري اوهم خپل ديني شعايرو او ارزښتونه پرته دکوم دار اوبيم څخه په ازادانه توگه اداه اوخوندي او پاللی شي که څو هم متعصبوهندوانو په کرانو مرانو دخپل اکثريت نه په ناوړه گټه پورته کولو سره دقانون دغه اصول ترېښو لاندې کړي او په تيرو اويا کلوکې يې په مسلمانانويديريغه وحشتونه او ظلمونه کړي، مسجودونه او

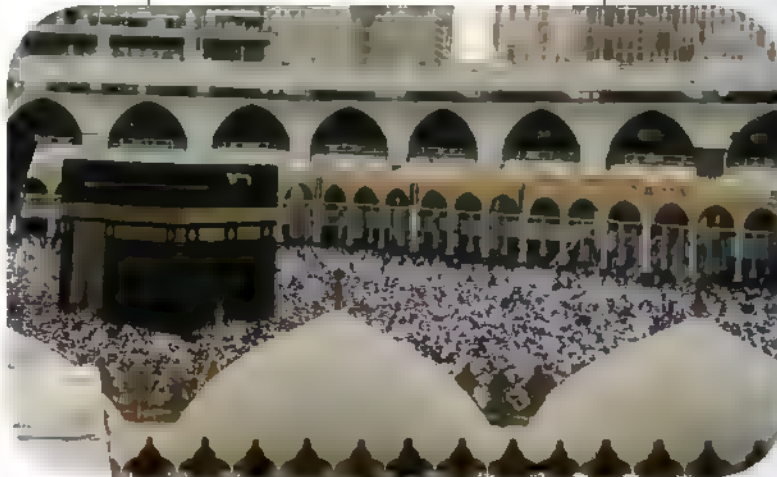
مدرسي يې و نړولې، په زرهاوو ماشومان، ميرمنې او سړي يې په شهادت ورسول خو د هندوستان علماء بيا هم دخپلو ملي او شرعي مسؤليتونو څخه لاس په سر نشول، هغوی پرلپسې مسلمانانو ته د حالاتو په وړاندې د صبرو استقامت روحیه ورکوي، د قانوني

او حقوقي ازادۍ نه په استفادې په تعليمي، اقتصادي او اجتماعي ميدان کې د مسلمانانو رهنائي خپله شرعي فريضه گڼي، په تعليمي ميدان کې د سرکار تعليمي نصاب او تعليمي ادارو د شتون سربيره په

خصوصي سيکتور کې يې مسلمانانو لپاره جلا تعليمي مراکز، ښوونځي، ليسې او پوهنتونه هم جوړ کړي چې پکې د عصري مضامينو ترڅنگ اسلامي زده کړې هم کېږي او هم يې د ديني علومو د تدريس لپاره په ټول هند کې د مدارسو او جامعاتو يو لوی جال خور کړ چېرته چې د ديني علومو د تدريس په ضمن کې عصري مضامين هم تدريسېږي

د علماوو د حکيمانه او مدبرانه پريکړو او کوښښونو په برکت نن د هندوستان په خاوره د اسلامي علومو او فنونو لوی، لوی علماء، فقهاء، محدثين او مفسرين شتون لري، څنگه چې د هندوستان دويش نه وړاندې په هندوستان کې عديم النظر علماء موجودو و نن هم د اسلامي

علومو د تعليم، تدريس، تبليغ او تصنيف په ميدان کې دنورې نړۍ څخه هندوستاني علماء وړاندې دي او په وروستيو څولسيزو کې د اسلامي هيوادو د علماوو نه زيات کتابونه او هم په سلهاوو علمي موضوعانو باندې څېړنې او تحقيقات د

هندوستاني علماوو لخوا ترسره شوي دي. په دې علاوه لگيا دي د مسلمانانو د اجتماعي مسائلو، خبريه او بشري مرستو په لړ کې متحرک او فعال دي، په خاصه توگه د سود لعنت نه د مسلمانانو د ژغورلو لپاره يې ځای په ځای د اسلامي بانک سيستم متعارف کړی، نن هم هلته دارلعلوم دپيوند د اسلامي علومو د تدريس، تعليم، روحانيت او فقهاات نړيوال مرکز دی، ېستي نظام الدين اولياء نن هم د تبليغ جاعت نړيوال مرکز دی، او په ټوله نړۍ کې د تبليغي جاعت تنظيمي چاري رهبري کوي او په ټوله نړۍ کې د يو خاموش اسلامي او اصلاحي تحريک په حيث يې خپل فعاليتونه چاري ساتلي اوس هم هلته د حيدر آباد دکن جامعه عثمانيه، د سهارنپور مظاهر العلوم،

دلکنو ندوة العلماء، د دهلي جامعه امينيه د اسلامي نړۍ پيژندل شوي مدارس او جامعات دي او په اکثرو اسلامي هيوادو کې د دې يادو جامعاتو مثال نه مندل کېږي، په نويو معاصرو فقهي مسائلو فقهي تحقيقات او څېړنې د هندوستاني علماوو له

لوري دوام لري دا هرڅه په يو داسې هيواد کې چې هلته څه کم يو مليار د متعصب هندوان اکثريت دي، همدا راز دنړۍ تر ټولو زيات سودخواره او فراډيان، جادوگرو ساحران هم د هند په ممبي او نورو ښارونو کې دي د فلمي نړۍ تر ټولو زيات فلمونه او د فلمونو

جوړولو لويې ادارې په هند کې دي، او نورې ډول ډول بد اخلاقي او بې لارۍ هلته په پوره شور او قوت سره دوام لري، خوبيا هم دهغه ځای علماء دخپلو مسؤليتونو څخه بې پروا اوستري ندي اونه دخپل شاندار مستقبل نه مايوس بريښي، نن هم د هند په هرايالت او سيمه کې خدای مکره که په مسلمانانو باندې کوم طبعي او موسمي ازماينيت يا افت راشي، سيلابونه راشي يا بل کوم ناوړين پيښ شي، دهغه ځای مسلمانانو د مرستې او کومک لپاره دارالعلوم دپيوند او د هند جمعيت علماء مشران تر نورو مخکي ورسې او پخپل ټول اخلاص او جذبه دغم خپلو مسلمانانو لاس نيوی کوي، ان چې قوي حکومتونه هم هغسي لاس نيوی او مرستې نشي- کولی،

که په کومه سیمه یا ښار کې د مسلمانانو او هندوانو ترمنځ ستونزې او مشکلات پید کېږي تر هر چا وړاندې هلته علماء او په خاصه توګه مولانا ارشد مدني او مولانا محمود مدني ور رسي او د مسلمانانو سره په ځان او مال کومکونه کوي په روغتونونو کې دېې وزلو مسلمانانو سره نغده کومکونه کوي، بډای مسلمانان غریبو او کمزورو مسلمانانو سره مرستو او کومکونو ته هڅوي په خاصه توګه هند کې د مسلمانانو عائلي قوانین چې دوامدار د حکومتونو لخوا د تهدید ښکار دي او دلغوه کولو کوښښونه یې کوي هندوستانی علماء په یوځای او یوځواک تراوسه هیڅ حکومت ندی پري ایښی چې هغه دي د مسلمانانو عائلي قوانین تغیر کړي

نوپه دې سرسري داستان کې زموږ د هیواد د علماوو او علمي حلقو لپاره سبق پروت دی، که هغوی ورباندې په سرومغزو غورو فکر وکړ، نوموړته څښتن تعالی داسې هیواد راکړی چې نه پکې دهغسې ننگونو او ستونزو سره مخ نه یو دکومو سره چې هندوستانی علماء لاس و گریوان دي، ۹۹ سلنه خلک مو مسلمانان دي، په هیواد کې گټې ژبې او توکمونو نلرو یواځې په څو محدودو ژبو ویونکي لرو، د کم اقلیت شیعہ گانو پرته نور اکثریت وګړي مو اهل سنت والجماعت احناف دي، فرقوي او مذهبي اختلافونه د نشت په حساب دي، د دیني علومو د زده کړو په لوړ رجحان او میلان تر بل هر هیواد نه زیات دی، د تاریخ

په هر دور کې د علماوو په قیادت اوفتوا په ملیونو خلکو خپل سرونه د اسلام، ایمان او عظیم الشان قرآن څخه د دفاع په لار کې قربان او نذرانه کړي لنډه دا چې د بل هر هیواد په پرتله زموږ په هیواد کې دیني ریښې ډیرې ژورې او قوې دي

نو پکار دی زموږ علماء ددې فرصتونو او چانسونو څخه د علمي ارتقاء او اجتماعي اصلاحاتو په لړ کې اعظمي استفاده وکړي، له ځانو سره دخلکو یوځای کولو لپاره د حکمت او تدبیرنه کار واخلي، دبیرنیو پریکړو څخه ډډه وکړي او په قضایاوو کې داسانی، مهربانی او عاطفې مسیرته ارجحیت ور کړي، بې ضرورته سختې پرېږدي، د فرقوي او مذهبي اختلافاتو اورته د لمن وهونکو لاسونه غوڅ کړي، د اسلامي

نظام د نفاذ څنگه چې د اسلام حکیمانه روح دی ګامونه واخلي په دې لړ کې د اسلامي شریعت په اصولو باندې دي هیڅکله کومه سودا یا معامله نکوي هوا په فروعاتو کې دي د زیاتې سختی او ټینګار څخه کار نه اخلي او هم دي د هیواد علیا مصالحو او د مسلمانانو د سوکالۍ په پام کې نیولو سره د افغانانو ترمنځ د صلحې او روغې کوښښونه ډیر کړي او د عام ولس ستونزې، تکلیفونه او ناخوالې دي درک کړي او د هغو دازالې لپاره دي واکمنوته پر ځای او ګټورې مشورې ورکړې خود ګران هیواد خوریدلي ولسونه او پریکړې د خپل پاته ژوند راتلونکې شپې ورځې په ډاډ او خوښۍ کې تیرې کړي

د سختی دعا!

په رسول الله ﷺ به چې کله سختي راغله او یا به یې زړه تنګ شو، دا دعا به یې کوله:

(اللَّهُمَّ رَحِمَتَكَ أَرْجُو فَلَا تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ أُصْلِحْ لِي شَأْنِي كُلَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ).

رواه أحمد (۲۷۸۹۸)، وأبو داود (۵۰۹۰)

یا الله! ستا د رحمت تمه لرم، خپل ځان ته مې د سترگو ښوریدلو په اندازه هم مه پرېږده، ټول کارونه مې رابرابر کړه، هیڅ حق اله نشته، یوازې ته د عبادت مستحق یې.

ای انسانه...!

پوهېږې دا دومره لویه بڼایسته نړۍ یواځې ستا لپاره جوړه شوې!

پوهېږې دا د ځمکې پر مخ په بڼایستونو کې را ټول څلور بېلابېل فصلونه ستا او ستا د لابنه ژوند لپاره برابر شوي!

خبر یې چې د نړۍ دا رنگارنگ بڼایستونه، هوا وې او بڼکلاوې یواځې او یواځې ستا لپاره چلېږي.

په دې خبر یې چې ستا لپاره په دې ځمکه کې څو قسمه میوې پیدا شوي! ایا کله دې ټولې شمېرلي؟!

ایا شمارلی یې شي؟!

په دې پوهېږې چې د باران دا بڼایسته دانه دانه څاڅکي ستا لپاره برخمکه را لوبېږي؟

شنه بوټي زرغونوي، گیاوې شنې کوي، رنگارنگ گلان را ټوکوي...؟

او له بڼایستونو ډکې ویالې، خوږونه او سیندونه یواځې ستا د بڼه ژوند لپاره بهېږي؟!

ای انسانه!

کله خو په دې غور وکړه چې ستا له وجود څخه مخکې کله چې ته نه وې، لمر و، ته چې نه وې سپوږمۍ، اسمانونه، ستوري، ځمکه، بحرونه او نور مخلوقات شته وو.

"ته چې نه وې ډېری شيان په خپلو چارو بوخت وو"

داسې فکر وکړه که چېرې ته دنیا ته راغلی وای، خو په دنیا کې اوبه نه وای، روزي نه وای، لمر او گرمي یې نه وای، سپوږمۍ او رڼا یې نه وای او بالاخره د ژوند نور نعمتونو څخه محرومه وای، ژوند به څومره سخت او ستونزمن و او له څومره ستونزو سره به لاس او گریوان وای؟!

"له دې داسې ښکاري چې الله تعالی ته ددې هرڅه لپاره نه بلکې دا هرڅه ستا لپاره پیدا کړي"

ای انسانه!

په حال دې افسوس ندی؟!

چې ته خپل قیمتي وخت د داسې شيانو په لټون پسې ضایع کوې، چې هغه هرڅه ستا لپاره پیدا دي.

هو! هرڅه الله تعالی ستا لپاره خو، ته یې د خان لپاره پیدا کړی یې!

نو ای انسانه! ته له ورځو جوړ یې؛ چې یوه ورځ تېرېږي ستا یوه برخه هم ورسره ختمیږي.

حسن بصری رحمه الله وایي: ما داسې خلک هم لیدلي دي چې تاسو له دراهمو او دنانیرو سره څومره مینه لرئ هغوی له خپلو وختونو سره تر دې هم زیاته مینه لرله.

ای انسانه! له خپل رب څخه دې کله هغه څه غوښتي چې له بنده څخه یې امیدونه او تمناوې لرې؟!

کله دې هغه لاسونه خپل رب ته په دعاگانو کې لپه کړي چې بل ته یې د غوښتنې په نیت لپه کوې (نیسې)؟! حال دا چې الله تعالی د قرآنکریم د (سُورَةُ الْمُؤْمِن / غَافِر) په (۶۰) نمبر آیت کې فرمایلي:

(ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ)

یعنې:

له ما نه یې وغواړئ، خو ستاسې (غوښتنې) قبولې کړم

نو ای انسانه راشه نور هر څه له هغه ذات نه وغواړه چې ته یې پیدا کړی یې، دا لویه دنیا یې پیدا کړې، دا لوی لوی آسمانونه او پراخې ځمکې یې پیدا کړي؛ هغه چې په دې لویو لویو آسمانونو سترې نه شو نو ایا تاته ستا پر رزق در کولو به سترې شي؟! نه هېڅکله هم نه...!

ای انسانه!

له لوږې وروسته مړېت، له تندې وروسته خړوبېدل، له بې خوښۍ وروسته حوب او له ناروغۍ وروسته روغتیا شته!

ورک شوي به لاره پیدا کړي، او زیار او کوښښ کونکي به د خپلې خواړۍ پایله ومومي؛ ځکه په تیارې پسې رڼا راځي:

(فَعَسَى اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَنَّ بِالْفَتْحِ أَوْ أَمْرٍ مِّنْ عِنْدِهِ خَوْ لِرَبِّهِ نَهْ دَه، چې الله تعالی تاسې ته بری در په برخه کړي، یا له خپل لوری نه کومه بله خبره څرگنده کړي." نو د ژوند په تنگی او مشکلاتو مه خفه کېږه!

د خپلې روزي اندېښنې مه کوه؛ ځکه
الله رب العزت فرمايي :

«يا ابن ادم لا تخافن من ذي سلطان
ما دام سلطاني باقياً، وسلطاني لا ينفد أبداً.
يا ابن ادم لا تخشى- من ضيق الرزق
وخزائني ملأته، وخزائني لا تنفذ أبداً، يا
ابن ادم خلقتك للعبادة فلا تلعب، وضمت
لك رزقك فلا تتعب، فوعزني وجلالي إن
رضيت بما قسمته لك أرحمت قلبك وبدنك
وكننت عندي محموداً، وإن أنت لم ترض بما
قسمته لك، فوعزني وجلالي لأسلطن عليك
الدنيا تركض فيها ركض الوحوش في البرية،
ثم لا يكون لك فيها إلا ما قسمته لك، يا ابن
ادم خلقت السماوات والأرض ولم أعني
بخلقهن، أيعيني رغي عيش أسوقه لك، يا
ابن ادم لا تسألني رزق غد، كما لم أطلب

منك عمل غد، يا ابن ادم أنا لك محب،
فبحقي عليك كن لي محباً». (الحديث)

ژباړه: ای انسانه!
له هيڅ قدرت او پاچاهۍ څخه مه
وېرېږه!
ترهغه چې زما قدرت او پاچاهي
موجوده وي او زما قدرت او پاچاهي نه
ختمېږي.

اي انسانه!
د خپل رزق او روزی له کمېدو څخه
مه وېرېږه!
ترهغه چې زما خزاني او نعمتونه
موجود وي او زما خزاني خلاصيده نه لري.
ای انسانه!
ته مې دخپل عبادت لپاره پيدا کړی
يې، نو شيطانت مه کوه!

ستا د رزق ضمانت مې کړی، نو خپل ځان
مه ستړی کوه (يعنې بدني هڅه وکړه او په
زړه توکل ولره، هسې زړه مه پریشانه او
ستړي کوه)!

او په خپل عزت او جلال مې دې قسم
وي !

که ته په هغه رزق چې ما يې ضمانت
درکړي او ورته درکړی مې دی راضي شوې!
زړه او جسم ته به دې آرام او سکون
درکړم، نو هغه وخت به تا منونکی او شکر
کونکی وموم.

او هغه رزق چې تاته مې درکړی، که
پرې راضي نه شوې، نو په خپل عزت او
جلال مې دې قسم وي چې:

د دنيا په رزق او چارو به دې داسې
بوخت کړم لکه وحشي-حيوانات چې په
دښتو کې په خوراک پسې منډې وهي!
په پای کې به هيڅ هم په لاس درنه شي له
هغه څه پرته چې ما ورته مقرر کړي.

ای انسانه!
ما ځمکه او اسمانونه پيدا کړل او د
هغوی په پيدايښت کې ستړی نه شوم .
ته فکر کوې ستا لپاره د يوې گولې
ډوډۍ تيارول به ما ستړی کړي؟
ای انسانه!

زما څخه د سبا ډوډۍ نن مه غواړه،
لکه څنگه چې زه د سبا کارونه له تا نه نن
نه غواړم.
ای انسانه!
تاسره مينه لرم!
نو زما حق دي چې تاسې ټول له
ماسره مينه وکړئ.

سړی خو جامع الکمال دی والله که یې بدیل پیدا کړئ

له شهیدانو سره په خپله ملاقات کوي
دامعبستان دتاسیس له نیټې څخه بیا تراوسه پوري سیال نه لري حتی دافغانستان موسس
احمد خان ابدالي یې هم شاته غور ځولی دی ، په شپږدیرش ملیونه انسانانو که هیڅوک
هم طرحه نه لري خو دی طرحه لري
سوله هم دده ابتکار ده چې پنځه څلوېښت زره عسکر یې ورته وژلي دي ، دیو ملیون کورونو
دجوړولو طرحه یې کامیابه شوه چین او هند یې تقلید کوي
دیو ملیون کارونو دایجاد طرحه یې هم زیر دسته وه امریکا او برطانیایې کاپي غواړي
بیکاري یې داسي کنترول کړه چې فقط لس ملیونه ځوانان بیکاره دي هغه هم اروپا ته نه
تښتي صرف پنځه لکه تښتیدلي دي.
هوایي دهلیزونو یې په نړیواله سطحه لویه غوغا جوړه کړه دامریکا دسبسایدۍ یو ډالر یې
هم په کې وه نه لگولو
فساد یې دخدای په فضل سره داسي شفاف کړ چې فقط دتلفوتي محصولاتو اتیا ملیارده
افغانۍ تري ورکي دي داتوري روپۍ خو په خزانه کې دي او داسي بندل بندل پرتي دي
دده دمفرو له برکته داسي پارلماني انتخابات وشول چې فقط یوه رایه په یونیم سل ډالره
معامله شوه ، هغه هم دشغافي داوطلبۍ له لاري
داسي امن او امان وطن ته راغی چې مه کوه پوښتنه ، صرف چوکونه او بازارونه له غلوسره
دي نور نو ټول هیواد مدینه فاضله ده
عصمت قانع ستا په داتور څټ کې ددرخانۍ ترور دفرکي شلومبي درتوی کړم ته یې لانه مني

پول مالیه بر کریدت کارت هار شتاب کدوم سولخ می رود؟

ماfiای حکومت‌های قبلی را سفید نموده و چنان سیستماتیک و کمپیوتری فساد می‌کنند و پول به جیب می‌زنند که حساب کار از کنترل خود شان نیز رفته و بوی گندیده‌ی فساد شان برملا شده است.

یکی از آن نوع پروژه‌ها که فساد آن آشکار شده، سیستم "ریال تایم" است. هدف این سیستم جمع‌آوری شفاف مالیات بر خدمات مخابراتی است، اما با وجود گذشت چند سال از وضع مالیه بر کریدت کارت‌ها هنوز سیستم شفافی برای این کار ایجاد نشده و مردم نمی‌دانند که این پول به کدام دروازه داخل می‌شود. حکومت پس از فریاد و تشویش مردم ازین نوع مالیات به یک‌سری اقدامات نمایشی زد. وزارت مخابرات قراردادی را درین مورد با یک شرکت آمریکایی به ارزش ۱۱ میلیون دالر بست که کارشناسان امکانات آن را در میان شرکت‌های افغانی به ارزش ۲ میلیون دالر می‌دانستند و معلوم گردید که در قرارداد شرکتی که برای انجام این کار استخدام شده، فساد بزرگی صورت گرفته است.

البته این نوع فساد در نظام سرمایه‌داری یک امر معمول است. چون سرمایه‌داری در اصل یک نظام غارت‌گر است و توسط دزدی - جمع‌آوری مالیه - به حیات خود ادامه می‌دهد و مقاماتی که پیشه‌ی اصلی شان دزدی است در رأس این نظام قرار می‌گیرند.

اشرف‌غنی، اثری را تحت نام "بازسازی دولت‌های شکست خورده" نوشته و عملاً با همین شعار تند و تیز وارد میدان سیاست و رهبری در افغانستان گشت؛ اما دیری نپایید که در میدان عملی این "دولت‌سازی" به بحران‌سازی تغییر نام داد. از بهبود دسترخوان مردم تا اشتغال‌زایی و کاهش فقر از موضوعات فریادهای کمپانی او بود، که حالا برعکس از آب برآمده.

غنی که از پرورش یافته‌های مکتب سرمایه‌داری است با معیار این نوع طرز تفکر در اوایل حکومتش دست به یک سری اقداماتی زد که فشار بزرگی به جیب، گلو و شکم مردمان فقیر افغانستان وارد ساخت؛ که یکی از آن‌ها وضع مالیات - خصوصاً مالیات ده در صدی بر کریدت کارت‌ها - می‌باشد. هرچند این طرح مورد استقبال قرار نگرفت و پارلمان آن را رد کرد ولی اشرف‌غنی و دارودسته‌ی غارت‌گرش به این چور آشکار خود چنان پافشاری ورزیدند که حتی درین مورد - خلاف قانون اساسی نافذ افغانستان - دست به صدور فرمان تقنینی زدند. پس دولتی که قوانین خودش را زیر پا می‌کند، مردم را به صورت طبیعی زیر پا خواهد کرد.

از قرائین معلوم می‌گردد که به قدرت رسیدن غنی مانند به قدرت رسیدن یک تیم بزرگ مافیایی می‌ماند که روی

باید دانست که مفکوره جمع‌آوری مالیات یک مفکوره راه‌حل دولتهای غربی برای پیش‌برد امور است که استوار بر وضع مالیات کمرشکن بالای مردم می‌باشد. اشرف‌غنی با چنین طرز فکری راه‌حل‌های غربی را بر جامعه افغانی "Copy-Paste" نموده، پهلوی این‌که در بدل این مالیات و عواید هیچ نوع خدماتی

به جامعه عرضه نمی‌کند، چیزی جز بحران و افزایش فقر و بیکاری بیار نبوده. دولت‌دارن پول‌دار گشته، سرمایه‌داران غنی‌تر شدند و حکومت این شکم‌چربی مافیها و سرمایه‌داران را یک دست آورد دانسته و تحت نام بلند رفتن عواید دولت، به چشم مردم می‌زنند.

این در حالی‌ست که در نظام اسلامی گرفتن مالیات از مسلمانان نامشروع می‌باشد، جز در حالت اضطرار - زلزله، طوفان، جنگ - که آن‌هم بالای پولدارها وضع می‌گردد. در نظام اقتصادی اسلام، مالیه بالای عاید، مصرف و فروش وضع نمی‌گردد، در عوض، اسلام زکات را بر ثروت مسلمانان وضع نموده و آن‌ها را تشویق به صدقات می‌کند. دولت اسلامی منحصراً ولی و سرپرست مسلمانان مکلف است تا آنرا بشکل درست آن جمع‌آوری نموده و به اقشار مستحق آن تادیه نماید. پهلوی این‌که حاکم مسلمان (خلیفه) حق این را ندارد تا خلاف شریعت بر مال مسلمانان و حتی اهل ذمه پولی را مقرر نماید و نانی از گلوی فقیر بزند. برعکس پول قرض‌داری یک مسلمان - که توان پرداخت آنرا ندارد - نیز بدوش حاکم مسلمان می‌باشد. تطبیق نظام اقتصادی اسلام باعث گردیده بود که سده‌ها مسلمانان در حالت بهتر رفاهی قرار داشته باشند و به تکالیف شرعی شان رسیدگی کنند.

طوری‌که در روایات تاریخی در مورد وضعیت زندگی امت اسلامی نقل کرده‌اند که حکمران افریقا در دوره خلافت

اسلامی - دقیقاً در آغاز قرن دوم هجری - نامه‌ای به پایتخت دولت اسلامی فرستاد و در باره صدقات و زکات‌های انبوهی که نزد او جمع شده بود، جویای پاسخ شد که با آن‌ها چه کند؟ جواب داده شد: آن‌ها را خرج فقرا و مستضعفان کن! نامه نوشت که: این کار را کرده‌ایم، اما صدقاتی فراوانی آمده است، با آن‌ها چه کنیم؟ جواب داده شد: کسانی را مأمور کن که در شهرها جار بزنند: «هر کس محتاج است نزد والی رود و مایحتاج خود را از صدقات بگیرد!» و عده‌ای را مأمور کن که از فقرا و نیازمندان جستجو کنند؛ زیرا ممکن است کسانی باشند که حیاء مانع مراجعه آن‌ها به والی شود.

والی به پایتخت دولت اسلامی دو باره نامه نوشت: این کار را هم کرده‌ایم، اما باز هم صدقات اضافه آمده است. جواب داده شد: آن‌ها را صرف مصالح عموم مسلمانان کن! آیا جهان در سرتاسر تاریخ خود چنین وضعی را به خود دیده است؟

در واقع، در سرمایه‌داری تلاش بر این است تا با چگونه با وضع قوانین جیب قشر معلم، مامور، کسبه‌کار و دست‌فروش را غارت کنند، حالانکه در نظام اسلام بحث روی این است تا چگونه مشکلات انسان‌ها به شکل اساسی و انسانی آن حل گردد و جهان معاصر با انواع تجربه‌ها و مکاتب اقتصادی آن نتوانسته است راهکاری بهتر از اسلام را برای حل مشکلات انسان‌ها پیشکش کند.

د مذاکراتو د ورستي پړاو پای ته رسيدو په اړه د اسلامي امارت د وياند څرگندونې

د تيرې فبروري مياشتې په ۲۵ مه نيټه له امريکايي لوري سره پيل شوي مذاکرات نن ۱۷ مه ورځ د مارچ په ۱۲ مه نيټه پای ته ورسيدل.

د مذاکراتو په دې بهير کې په هغو دوو موضوعاتو چې د جنوري په مياشت کې توافق ور باندې شوی و تفصيلي او هر اړخيز بحثونه وشول، هغه دوه موضوعات له افغانستان څخه د ټولو بهرنيو ځواکونو وتل او د نورو په ضرر د افغان خاورې نه کارول و، دا چې ټول بهرني ځواکونه به له افغانستان څخه څنگه او په څومره وخت کې وځي او د وتلو ترتيب به يې څنگه وي؟

همدارنگه له اينده افغانستان څخه به امريکا يان او ملگري يې څه ډول مطمئن کيږي؟ په دې دواړو برخو کې کافي پرمختگ وشو، د اوس لپاره به دواړه لوري په شويو پرمختگونو لا زيات غورکوي، له خپلو مشرانو سره به يې شريکوي او په راتلونکي غونډه کې به چې وخت به يې وروسته د دواړو مذاکراتي تيمونو په موافقه تعينېږي امادگي نيسي.

د يادونې وړ ده چې په دې غونډه کې په اور بند او دکابل ادارې سره په مذاکراتو هيڅ کومه فيصله نه ده شوې او نه هم نور موضوعات په اجندا کې داخل شوي دي، په دې اړه د ځينو رسنيو راپورونه حقيقت نه لري.

ذبيح الله مجاهد د اسلامي امارت ويندوی

۱۴۴۰/۷/۵ هـ ق

۱۳۹۷/۱۲/۲۱ هـ ش — ۱۴۰۱/۳/۲۱ م

Srak Magazine

د اسلامي امارت سياسي مرستيال **ملا برادر اخند** حفظه الله
د وينا يوه برخه:

مجاهدينو ته مې پيغام دا دی چې الله
تعالی په سياسي او نظامي ډگر کې کاميابي
درکړه؛ نو چې غرور او تکبر ونه کړئ، عاجزي
وکړئ! د الله تعالی شکر اداء کړئ او د
قدرت د هوس پرځای د اسلام او ولس د
خدمت فکر خپل کړئ! د ولس مشرانو ته د
پلرونو، همزولو ته د وروڼو او کشرانو ته د او
لادونو په نظر وگورئ. دوی ته مو دا توصیه
ده او دا مو ترې غوښتنه ده، چې تکبر،
غرور او لويي ورڅخه ونشي او له عوامو سره
داسې برخورد وکړي، څنگه يې چې پلار له
زوی سره کوي او پر سر د رحم او مهرباني
لاس ورتېر کړي.